Dziennik ustaw i rozporządzeń krajowych

dla

Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Rok 1903. Wydano i rozesłano dnia 26. marca 1903. **Część IV.**

Nr. 21.

Rozporządzenie

Ministerstwa rolnictwa, spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i skarbu z 18. stycznia 1903 o komasacyi gruntów rolnych (czynności agrarnej) w Galicyi.

Na podstawie ustaw z 7. czerwca 1883, Nr. 92. Dz. p. p. i z 9. grudnia 1899. Nr. 18. Dz. ust. i rozp. kr. z r. 1900 dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o komasacyi gruntów rolnych oraz na podstawie porozumienia z Wydziałem krajowym, rozporządza się, co następuje:

Postanowienia ogólne.

Czynność agrarna.

§. 1.

Gdzie w tem rozporządzeniu używa się wyrażenia „czynność agrarna", należy przez to rozumieć tak samą komasacyę gruntów rolnych, jakoteż komasacyę w połączeniu z dzieleniem gruntów wspólnych i regulacyą odnoszących się do nich wspólnych praw użytkowania i zarządu.

Cytowanie ustaw i tegoż rozporządzenia.

§. 2.

W czynnościach urzędowych, mających się przeprowadzać na podstawie tego rozporządzenia należy niżej wymienione ustawy i to rozporządzenie cytować w następującej skróconej formie, używanej także już i w niniejszem rozporządzeniu:

1. Ustawę z 7. czerwca 1883, Nr. 92. Dz. p. p. o komasacyi gruntów rolnych: „p. u. k.“ (państwowa ustawa komasacyjna).

2. Ustawę z 9. grudnia 1899, Nr. 18. Dz. u. k. z r. 1900 o komasacyi gruntów rolnych: „kr. u. k.“ (krajowa ustawa komasacyjna).

3. To rozporządzenie do ustawy pod 2. wyszczególnionej „r. k.“ (rozporządzenie komasacyjne).

O władzach.

Organizacya i tok czynności władz.

Władze agrarne.

§. 3.

Władzami dla spraw czynności agrarnych („władzami agrarnemi“) są:

1. Zaprzysiężeni komisarze miejscowi;
2. Komisya krajowa przy Namiestnictwie;
3. Komisya ministeryalna przy Ministerstwie rolnictwa (§. 13. kr. u. k.).

Gdzie w tem rozporządzeniu jest mowa o władzach bez bliższego oznaczenia, należy przez nie rozumieć władze agrarne.

Wszystkie inne władze i urzędy mają według możności popierać władze agrarne w spełnianiu ich zadań, a w szczególności przez możliwie najspieszniejsze załatwienie rekwizycyj, wystosowanych na podstawie ustaw i niniejszego rozporządzenia.

Wolność od opłaty pocztowej, przysługująca władzom agrarnym.

§. 4.

Urzędowym korespondencyom i przesyłkom władz agrarnych służy wolność od opłaty pocztowej w myśl art. II. l. 1. i 3., art. IV., VII. i VIII. ustawy z 2. października 1865, Nr. 108. Dz. pr. p.

Władzom tym wolno także dodawać własne rewersy zwrotne do pism urzędowych, na pocztę nadawanych.

O zaprzysiężonych komisarzach miejscowych.

Mianowanie, przeznaczenie i stosunek służbowy.

§. 5.

Komisarzy miejscowych mianuje Namiestnik po porozumieniu się z Wydziałem krajowym i z obu Prezydentami wyższych sądów krajowych, a kra-

jowa komisya agrarna przeznacza ich do czynności agrarnych jednego lub kilku okręgów, lub ich części, albo tylko do pewnych czynności agrarnych.

Gospodarze rolni lub lasowi, którzyby chcieli być zamianowani komisarzami miejscowymi, mają przez złożenie egzaminu udowodnić znajomość czynności agrarnych i odnoszących się do nich ustaw i rozporządzeń, o czem bliżej postanowi osobne rozporządzenie.

Komisarze miejscowi, którzy już jako urzędnicy państwowi, nie złożyli przysięgi służbowej, winni po nominacyi złożyć przysięgę w charakterze komisarzy miejscowych w ręce przewodniczącego komisyi krajowej według roty przysięgi zawartej w dodatku (§. 18. kr. u. k.)

Komisarze miejscowi, przeznaczeni do czynności agrarnych, podlegają w stosunku służbowym i dyscyplinarnym komisyi krajowej, a w ostatniej instancyi komisyi ministeryalnej.

Przeznaczenie dwóch komisarzy miejscowych.

§. 6.

Jeżeli w wypadkach trudniejszych wyznaczono osobnych komisarzy miejscowych dla części prawnej i ekonomicznej czynności, wtedy jednemu z nich komisya krajowa powinna poruczyć kierownictwo (§. 18. kr. u. k.)

W razie wątpliwości, czy pewną czynność ma załatwić jeden lub drugi komisarz miejscowy, jak niemniej w razie kolizyi, która czynność ma najpierw nastąpić, rozstrzyga kierujący komisarz miejscowy.

Komisarze miejscowi mają się nawzajem o stanie obopólnych czynności ustawicznie zawiadamiać, a w razie potrzeby porozumiewać się co do ich załatwienia.

Przepisane w §. 12. r. k. sprawozdania z czynności, względnie sprawozdania roczne należy wspólnie przedkładać.

Jeżeli jeden komisarz miejscowy załatwił czynność, wchodzącą w zakres działania drugiego, to nie jest ona z tego powodu nieważną.

Pomocnicy komisarza miejscowego.

§. 7.

Przewodniczący komisyi krajowej może dodać komisarzowi miejscowemu pomocników (asystentów) dla załatwiania poruczonych mu czynności urzędowych. Pomocnicy ci mają wykonywać zlecenia komisarza miejscowego.

Siedziba urzędowa.

§. 8.

Miejsce siedziby urzędowej komisarza miejscowego wyznacza każdorazowo przewodniczący komisyi krajowej, uwzględniając przytem najodpowiedniejsze przeprowadzenie czynności agrarnych, dla których ustanowiono komisarza miejscowego.

Komisarz miejscowy powinien obwieścić siedzibę urzędu, a jeżeli zachodzi potrzeba, także bliżej oznaczyć lokal kancelaryjny w gminach, w obrębie których mają się przeprowadzać czynności agrarne i zawiadomić o tem właściwe władze polityczne i sądowe I. instancyi, urząd podatkowy, odnośnego urzędnika ewidencyi, jakoteż Wydział krajowy i Wydział powiatowy.

Korespondencya i pieczęć urzędowa.

§. 9.

Komisarz miejscowy koresponduje w sprawach swego zakresu działania bezpośrednio z odnośnemi władzami, urzędami i stronami interesowanemi.

Ma on używać pieczęci urzędowej, zaopatrzonej w c. k. orła i napis w otoku: C. k. miejscowy komisarz agrarny.

Pieczęć urzędową wydaje komisarzowi miejscowemu przewodniczący komisyi krajowej przy jego ustanowieniu.

Protokół czynności.

§. 10

Każdy komisarz miejscowy ma prowadzić protokół czynności, w którym należy uwidoczniać wszystkie akta, oraz datę ich wpływu, jakoteż datę i sposób ich załatwienia.

Akta należy wpisywać w porządku chronologicznym pod liczbami bieżącemi. które z każdym rokiem na nowo mają się rozpoczynać, a przy każdym akcie należy nadto zaznaczyć liczbę, jaką akt ten otrzymuje w fascykule, dla każdej czynności agrarnej założyć się mającym.

Zbiór aktów (fascykuł).

§. 11.

Dla każdej poszczególnej czynności agrarnej należy założyć fascykuł i składać w nim wszystkie, odnoszące się do tej czynności akta, dokumenta i t. p.

Należy je tak samo jak mapy, rejestry i plany zaopatrzyć w bieżące liczby i pod temi liczbami wciągnąć do spisu z podaniem liczb protokołu i krótkiem objaśnieniem przedmiotu.

Przesłanie, lub wydanie aktów, dokumentów, planów i t. p. należy zanotować w fascykule.

Plany i mapy, zaopatrzone w napis obszaru czynności agrarnych, należy przechowywać odrębnie od fascykułu w sposób odpowiedni, któryby je całkowicie chronił od uszkodzenia.

Jeżeli do jednej czynności agrarnej przeznaczono dwóch komisarzy miejscowych, natenczas ma założyć i prowadzić fascykuł ten komisarz miejscowy, któremu poruczono kierownictwo.

Sprawozdanie z czynności i sprawozdanie roczne.

§. 12.

Komisarz miejscowy ma w miesiącach styczniu i lipcu składać komisyi krajowej ze swej czynności sumaryczne sprawozdanie o postępie każdej czynności agrarnej z osobna, jakoteż o szczególniejszych zdarzeniach, jakieby się w ubiegłem półroczu do czynności tej odnosiły.

Do sprawozdania z czynności w miesiącu styczniu przedkładanego, ma komisarz miejscowy dołączyć sprawozdanie roczne za ubiegły rok kalendarzowy.

Sprawozdanie to ma zawierać:

a) stadyum, w jakiem się znajdują poszczególne czynności agrarne;

b) wszystkie daty, tyczące się rozmiaru i ważności poszczególnych czynności agrarnych i osiągniętych, lub osiągnąć się mających rezultatów gospodarczych;

dalej wszystkie daty, służące do założenia odnośnej statystyki według wskazówek, które osobno będą wydane;

c) wyjaśnienie szczególnych zdarzeń i stosunków, które miały lub prawdopodobnie mieć będą wpływ na przeprowadzenie poszczególnych czynności agrarnych.

Do sprawozdania rocznego należy dołączyć sprawozdanie roczne kierownika oddziału technicznego (§. 19.)

Z każdego sprawozdania rocznego komisya krajowa udzieli odpisu Wydziałowi krajowemu.

Dziennik.

§. 13.

Komisarz miejscowy obowiązany jest prowadzić dziennik swych czynności w poszczególnych czynnościach agrarnych.

Dziennik ten należy przedłożyć komisyi krajowej na każde jej żądanie.

O organach działających przy boku komisarza miejscowego.

1. Wydział uczestników.

Liczba członków.

§. 14.

Jeżeli liczba bezpośrednich uczestników wynosi więcej jak sto, natenczas komisarz miejscowy ma oznaczyć liczbę członków wydziału na 15; a jeżeli niema więcej jak dwunastu uczestników bezpośrednich, natenczas ma ją oznaczyć na 6. We wszystkich innych wypadkach liczba członków wydziału ma według uznania komisarza miejscowego wynosić nie mniej jak 6 i nie więcej jak 15, a w każdym razie liczbę tę należy w taki sposób oznaczyć, ażeby wydział mógł być złożony po myśli postanowień §. 70. kr. u. k.

Powołanie do wydziału.

§. 15.

Komisarz miejscowy ma powoływać do wydziału uczestników takie osobistości, które są obznajomione ze stosunkami obszaru komasacyjnego i przez swoje stanowisko do sprawowania tych funkcyj szczególnie są uzdolnione.

Wybór do wydziału.

§. 16.

Komisarz miejscowy ma zaprosić bezpośrednich uczestników, jakoteż Wydział powiatowy do wyboru po jednej trzeciej części tej liczby członków wydziału, którą sam oznaczył. Jeżeli więcej osób, aniżeli miało być wybranych, otrzymało równą liczbę głosów, natenczas rozstrzyga los, którego z nich

należy uważać za wybranego. Wybrani mają niezwłocznie komisarzowi miejscowemu oświadczyć, czy wybór przyjmują. W razie nieprzyjęcia wyboru należy zarządzić nowy wybór.

Obrady wydziału.

§. 17.

Przy obradach wydziału, tyczących się wyłącznie przedmiotów natury technicznej, komisarz miejscowy może w przewodnictwie dać się zastąpić przez kierownika lub innego członka oddziału technicznego (§. 19.)

Z każdej obrady wydziału ma być spisany protokół, w którym należy zamieścić treść obrady.

Komisarz miejscowy może dodatkowo zasięgnąć zdania członków wydziału nieobecnych na posiedzeniu, w którym to razie odnośne oświadczenia mają być spisane w dodatku do protokołu.

2. Delegat Wydziału krajowego.

Udział w obradach wydziału.

§. 18.

Ustanowiony przez Wydział krajowy po myśli §. 69. ustęp 3. kr. u. k. delegat ma prawo brania udziału także w obradach wydziału uczestników i w tym celu ma go komisarz miejscowy na te obrady zaprosić.

3. Personal techniczny dla prac geometrycznych.

§. 19.

Potrzebne dla czynności agrarnych prace geometryczne, uskutecznia oddział techniczny, przydzielony komisarzowi miejscowemu. Oddział ten pozostaje pod bezpośredniem osobistem kierownictwem technika, którego ustanowi przewodniczący komisyi krajowej po porozumieniu się z Wydziałem krajowym.

Resztę personalu technicznego Wydział krajowy na koszt kraju odda do dyspozycyi przewodniczącego komisyi krajowej, który go przydzieli do oddziału technicznego.

Bliższe postanowienia co do urządzenia służby przy oddziale technicznym wyda w drodze rozporządzenia Namiestnik w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

4. Inni technicy fachowi i znawcy.

Inżynierowie kultury względnie melioracyi.

§. 20.

Rolniczo-techniczne i melioracyjne prace w ogóle (regulacya wód, zakłady dla osuszania, nawodniania, drenowania i t. p.) ma z reguły wykonywać oddział techniczny, względnie jego odpowiednio uzdolnione siły, o ile to jest możliwe ze względu na fachowe uzdolnienie personalu oddziału technicznego i jego rozporządzalność dla takich prac. Pod tymi warunkami należy z reguły sił tych używać także jako znawców do objawienia zdania w kwestyach rolniczo-melioracyjno-technicznych.

O ileby techników, do oddziału technicznego przydzielonych, nie można użyć do prac rolniczo- i melioracyjno-technicznych, albo jako znawców w tego rodzaju sprawach, ma komisarz miejscowy wydać właściwe zarządzenia co do użycia tego celu odpowiednio uzdolnionych osób fachowych.

Technicy leśni.

§. 21.

Postanowienia §. 20. ustęp 1. mają analogiczne zastosowanie, jeśli chodzi o wykonanie robót leśnych, lub użycie znawców do objawienia zdania w sprawach leśnych.

O ileby techników, do oddziału technicznego przydzielonych, nie można użyć do prac leśnych, albo jako znawców w sprawach leśnych, ma komisarz miejscowy powołać techników leśnych ze służby państwowej, albo ze służby prywatnej, jeżeli ci ostatni wykażą się uzdolnieniem do samoistnego prowadzenia gospodarstwa leśnego przez złożenie egzaminu państwowego dla gospodarzy leśnych, albo uzdolnieniem, uprawniającem w myśl istniejących przepisów do otrzymania posady z pewną klasą rangi w państwowej służbie leśno-technicznej.

Znawcy dla wskazywania granic.

§. 22.

Jako znawców do wskazywania granic ma komisarz miejscowy ustanowić osoby, obeznane z biegiem granic w obszarze czynności agrarnej.

Boniterzy.

§. 23.

Jako znawców do oznaczenia wartości gruntów czynnościami agrarnemi objętych i ich wydatności (boniterów) należy ustanowić takie osoby, które na podstawie swych wiadomości w zakresie rolnictwa, są w stanie dokładnie ocenić wszystkie stosunki, wpływające na wydatność gruntów.

Jeżeli przy bonitacyi chodzi o lasy, natenczas należy dla nich powołać techników leśnych, jako boniterów (§. 21. r. k.), o ile czynności szacunkowe nie ograniczają się tylko na obszary do wykorczowania przeznaczone.

Klasyfikatorzy.

§. 24.

Jako znawców do klasyfikacyi (klasyfikatorów) należy wyznaczać odpowiednie osoby z reguły z pośród bezpośrednich uczestników, ich dzierżawców, urzędników, lub pomocników gospodarczych. Komisarz miejscowy może wszakże, jeżeli to uważa za korzystniejsze, używać do klasyfikacyi także boniterów, albo innych osób od uczestników niezawisłych.

Klasyfikatorzy muszą być dokładnie obeznani z właściwościami gruntów obszaru czynności agrarnej.

Inne osoby fachowe i znawcy.

§. 25.

Jeżeli zachodzi potrzeba użycia osób fachowych, lub znawców w innych sprawach, aniżeli §§. 20—24. r. k. wyszczególnionych (n. p. techników budowniczych i t. p.) a odpowiednio uzdolnionych techników oddziału technicznego użyć nie można, natenczas komisarz miejscowy, gdy chodzi o kwestye, wchodzące w zakres państwowych, lub krajowych organów technicznych, ma poczynić odpowiednie kroki celem powołania tych organów, jako osób fachowych lub znawców, we wszystkich innych zaś wypadkach ma używać osób odpowiednio uzdolnionych, głównie z pośród osób fachowych przez władzę upoważnionych.

Zasięganie zdania wydziału uczestników.

Zaprzysiężenie osób fachowych i znawców.

§. 26.

W myśl §. 74. kr. u. k. należy z wyjątkiem nagłych wypadków, wysłuchać zdania wydziału uczestników co do powołania osób fachowych

i znawców w wypadkach przewidzianych w §§. 20. ustęp 2., 21. ustęp 2, 22—24. r. k. To samo tyczy się wypadku w §. 25. r. k. przewidzianym, o ile nie można użyć techników oddziału technicznego.

To samo z wyjątkiem nagłych wypadków, należy porozumieć się z Wydziałem krajowym co do powołania w wypadkach wymienionych w §§. 20. ustęp 2., 21., ustęp 2. i 25.

Co się tyczy użycia znawców w sporach między stronami, zarzutach, zażaleniach, uwagach lub odwołaniach winien komisarz miejscowy uwzględniać §§. 38. i 39. r. k.

Od osób fachowych i znawców odbiera przysięgę komisarz miejscowy według roty przysięgi zawartej w dodatku, o ile przysięga ta w myśl §. 74. kr. u. k. nie jest zbędną z powodu, że znawcy ci są stałymi znawcami sądowymi, względnie już zaprzysiężonymi technikami oddziału technicznego.

O komisyi krajowej.

Stanowisko i tytuł.

§. 27.

Komisya krajowa przy Namiestnictwie złożona w myśl §§. 19., 20. i 22. kr. u. k. jest samoistną władzą krajową, podlegającą bezpośrednio komisyi ministeryalnej i ma tytuł: „C. k. krajowa komisya agrarna w Galicyi“. (§. 13. kr. u. k.).

Wyznaczenie zastępców i doradców.

§. 28.

Dla przewodniczącego należy wyznaczyć dwóch, dla referenta i delegata Wydziału krajowego po jednym, dla członków stanu sędziowskiego dwóch zastępców.

Gospodarzy lub techników kultury krajowej, jakoteż i inne osoby fachowe, których zdania należy zasięgać w kwestyach gospodarczych, wyznaczy przewodniczący stale, lub dla poszczególnego wypadku.

Siły pomocnicze i służba manipulacyjna.

§. 29.

Urzędników konceptowych, potrzebnych referentowi, względnie komisyi krajowej przydzieli Namiestnik z personalu Namiestnictwa; geometrę rewi-

zyjnego i potrzebnych mu pomocników, jakoteż inne organa techniczne przydzieli komisyi krajowej Minister rolnictwa.

Urzędy pomocnicze Namiestnictwa mają spełniać także służbę dla komisyi krajowej. Akta wpływające do komisyi krajowej należy wciągać do protokołu i rejestrów odrębnie od aktów Namiestnictwa.

Korespondencya i pieczęć urzędowa.

§. 30.

Komisya krajowa w sprawach swego zakresu działania koresponduje bezpośrednio ze wszystkiemi władzami i urzędami.

Komisya ta używa pieczęci urzędowej, zaopatrzonej w c. k. orła i napis w otoku: „C. k. krajowa komisya agrarna w Galicyi".

O zebraniu się komisyi krajowej.

§. 31.

Komisya krajowa zbiera się albo w stałych terminach, które wyznaczy przewodniczący, lub na każdorazowe wezwanie.

O mających się odbyć posiedzeniach komisyi krajowej należy każdym razem zawiadomić zastępców przewodniczącego i służy im prawo nawet i wtenczas uczestniczyć w posiedzeniach, gdy na nich nie przewodniczą, jednakże w tym wypadku nie mogą brać udziału w rozprawach.

Komisya, względnie jej przewodniczący mają obowiązek załatwiać sprawy, wchodzące w ich zakres działania z możliwym pospiechem.

Przygotowanie do powzięcia uchwał.

§. 32.

Co do każdej sprawy, o której rozstrzyga, lub uchwala komisya krajowa, ma referent wygotować pisemny wniosek, w ważniejszych i trudniejszych wypadkach stanem sprawy i osobnem uzasadnieniem poprzedzony. Po wygłoszeniu referatu na posiedzeniu ma przewodniczący zarządzić debatę nad sprawą, w razie potrzeby przejrzenie aktów, planów i t. p. złożenie opinii, względnie bliższe uzasadnienie wydanej już opinii doradców i wysłuchanie organów technicznych komisyi krajowej.

Głosowanie.

§. 33.

Gdy przewodniczący uważa, że sprawa gotową jest do orzeczenia, zarządza głosowanie.

Najpierw głosuje referent a na ostatku przewodniczący. Po referencie głosują członkowie ze stanu sędziowskiego według rangi, następnie delegat Wydziału krajowego.

Dopokąd przewodniczący nie skonstatuje, co ma być uważane za orzeczenie lub uchwałę komisyi, może każdy z głosujących odstąpić od swego pierwotnego zdania i wyrazić nowe, lub przychylić się do zdania innego głosującego.

Jako orzeczenie, lub uchwałę komisyi należy przedewszystkiem uważać zdanie, za którem głosowała większa część głosujących, albo, jeżeli liczba głosów jest równą, za którem głosował przewodniczący.

W razie, jeżeli żadna z tych ewentualności nie zachodzi, i uchwały komisyi nie można osięgnąć także przez rozdzielenie sprawy na części i powtórne głosowanie, natenczas ma przewodniczący kwestyę, będącą przedmiotem uchwały, rozdzielić na poszczególne dla orzeczenia ważne punkta i przez zarządzenie odrębnego nad nimi głosowania w właściwy sposób doprowadzić do osiągnięcia większości głosów co do sprawy, będącej przedmiotem debaty.

Jeżeli i w ten sposób nie można osięgnąć potrzebnego stosunku głosów, wówczas to zdanie należy uważać za orzeczenie, lub uchwałę komisyi, za którem oświadczyło się najwięcej głosów, albo do którego w razie równości głosów przyłączył się przewodniczący.

Głosowanie co do kompetencyi władz.

§. 34.

Jażeli zachodzi kwestya, czy spór, który ma być rozstrzygniętym należałby w razie, gdyby nie chodziło o czynność agrarną, do sądów zwyczajnych, natenczas pytanie to należy najpierw poddać pod głosowanie.

W razie równości głosów po stronie głosujących ze stanu sędziowskiego i po stronie reszty głosujących, ma głosowanie powtórzyć się w obecności czterech członków ze stanu sędziowskiego.

Zapiski na referatach.

§. 35.

Prowadzący protokół ma zaznaczyć na referatach dzień posiedzenia, obecnych, głosowanie i orzeczenie lub uchwałę i zapiski te stwierdzić pod-

pisem. Jeżeli prowadzący protokół ma wątpliwość co do uskutecznić się mających zapisków, winien jeszcze podczas posiedzenia zażądać wyjaśnienia od przewodniczącego, lub głosującego. Każdemu głosującemu służy prawo, swoje zdanie i jego uzasadnienia przedstawić na piśmie i dołączyć do referatu.

Sprawozdanie roczne i statystyka.

§. 36.

Komisya krajowa ma najpóźniej do końca lutego złożyć sprawozdanie roczne komisyi ministeryalnej na podstawie sprawozdań rocznych, przedkładanych przez komisarzy miejscowych i własnej działalności w ubiegłym roku kalendarzowym.

Referent winien zbierać dotąd potrzebne do założenia odnośnej statystyki fachowej według osobnych w tym celu wydać się mających wskazówek i corocznie w przejrzystej formie je zestawiać. Daty te należy przedłożyć komisyi ministeryalnej wraz ze sprawozdaniem rocznem komisyi krajowej. Odpisu statystycznego zastawienia należy udzielić Wydziałowi krajowemu.

O wykluczeniu osób urzędowych.

Wykluczenie komisarza miejscowego.

§. 37.

Komisarz miejscowy jest wykluczony od dochodzeń przygotowawczych w sprawach spornych między stronami, tudzież w wypadkach korzystania ze środka prawnego, niemniej też od wydania orzeczenia w pierwszej instancyi w tych wszystkich wypadkach, w których w myśl §§. 19. i 20. normy jurysdykcyjnej sędzia może być w sprawach cywilnych usunięty, względnie wykluczony od wykonywania sędziowskiego urzędu.

Wykluczenie technicznych funkcyonaryuszów, osób fachowych i innych znawców.

§. 38.

Technicy oddziału technicznego, osoby fachowe i znawcy mają być wykluczeni od czynności w §. 37. wyszczególnionych z tych samych powodów, które uprawniają do usunięcia znawcy w myśl §. 355. procedury cywilnej.

Postępowanie w razie wykluczenia komisarzy miejscowych, technicznych funkcyonaryuszów, osób fachowych i innych znawców.

§. 39.

Jeżeli komisarz miejscowy jest wykluczony, natenczas winien się wstrzymać od dalszej czynności w dotyczącym wypadku i zdać relacyę komisyi krajowej, która zarządzi odpowiednie zastępstwo komisarza dla tej czynności urzędowej.

Jeżeli technik oddziału technicznego, osoba fachowa lub znawca są wykluczeni, komisarz miejscowy winien postarać się o odpowiedniego zastępcę.

Jeżeli technik oddziału technicznego, osoba fachowa, lub znawca zna powody, wykluczające go od czynności urzędowej, ma o nich donieść komisarzowi miejscowemu.

O okoliczności, że komisarz miejscowy, technik oddziału technicznego, osoba fachowa, albo znawca są wykluczeni, mogą strony wnieść doniesienie u komisarza miejscowego nawet w tym razie, gdy z powodu tego nie korzystano ze środka prawnego.

Jeżeli wykluczony komisarz miejscowy, technik oddziału technicznego, osoba fachowa, lub znawca brali udział w którejkolwiek czynności, wymienionej w §. 37. r. k. to władze mają prawo stosownie do §§. 59. i 61. kr. u. k. zarządzić stosowne bliższe rozpoznanie czynności urzędowej nawet w tym razie, gdyby z tego powodu nie korzystano ze środka prawnego.

Wykluczenie członków, doradców i technicznych organów komisyi krajowej i ministeryalnej.

§. 40.

Przewodniczący komisyi krajowej i ministeryalnej winni starać się o to, ażeby członkowie, doradcy i organa techniczne komisyi nie brali udziału w przygotowaniu orzeczenia, lub uchwały, a względnie w naradzie, orzeczeniu, lub uchwale co do wszystkich spraw, podlegających rozpoznaniu komisyi o tyle, o ile ich bezstronność mogłaby się okazać wątpliwą przez wzgląd na jeden z powodów wymienionych w §. 37. r. k., a głównie z powodu, iż już poprzednio współdziałali w charakterze urzędowym w niższej instancyi w sprawie będącej przedmiotem rozstrzygnięcia. Wzmiankowane osoby winny o istnieniu takich przyczyn zawiadomić przewodniczącego, który w takim razie, jak niemniej gdy sam posiada wiadomość o tem, zadecyduje o wyłączeniu odnośnych osób.

O dotychczasowem wykonywaniu praw i tymczasowych zarządzeniach.

Postanowienia ogólne.

§. 41.

Dotychczasowe wykonywanie praw wstrzymuje się lub zmienia w myśl §. 44. kr. u. k. w czasie postępowania przy czynnościach agrarnych co do gruntów temi czynnościami objętych, co do nieruchomości, majątku ruchomego i praw, tylko o tyle, o ile władza w celu stosownego przejścia do nowego ukształtowania posiadania gruntowego, wydała w tym kierunku tymczasowe zarządzenia.

Takie tymczasowe zarządzenie można wydać nie tylko w ogólności co do wszystkich przedmiotów postępowaniem objętych w czasie przejściowym do nowego gospodarstwa, lecz także co do poszczególnych przedmiotów, o ile zachodzi tego potrzeba dla zabezpieczenia istoty lub stanu gospodarstwa. Te najpierw wspomniane ogólne tymczasowe zarządzenia winny ile możności ograniczać się na czas między wytyczeniem ekwiwalentów a objęciem ich w posiadanie.

Dopuszczalność wpisów do ksiąg gruntowych w czasie komasacyi.

§. 42.

Od chwili zawiadomienia sądu hipotecznego o ustaleniu obszaru czynności agrarnych (§§. 76. i 179. r. k.) nie może w księdze gruntowej, a względnie w wykazach hipotecznych dotyczącego obszaru czynności agrarnych nastąpić żaden wypis hipoteczny, który nie jest zgodny z mającą się przeprowadzić czynnością agrarną.

W tym celu należy wszystkie, do obszaru czynności agrarnych odnoszące się podania hipoteczne, które od tego czasu wpływają, lub weszły wcześniej, lecz jeszcze nie zostały załatwione, przed sprostowaniem księgi gruntowej wraz z projektem uchwały sądowej udzielić komisarzowi miejscowemu do spiesznego zaopiniowania.

Wyjątek od tego stanowią te podania hipoteczne, które sąd hipoteczny odrzuca z przyczyny opartej na prawie cywilnem, albo które się tyczą jedynie wpisów hipotecznych prawa zastawu, ekstabulacyi i zapisków w myśl §§. 20. a., 52. i 59. ustawy z 25. lipca 1871, Nr. 95. Dz. p. p.

Rozstrzyganie podań hipotecznych w czasie komasacyi. Odwołanie przeciw uchwałom.

§. 43.

Jeżeli komisarz miejscowy oświadczy, że zamierzony wpis i projektowana przez sąd uchwała, zezwalająca na wpis hipoteczny, nie da się pogodzić z czynnością agrarną, natenczas sąd hipoteczny powinien do uchwały swej dodać oznajmienie, że dozwolony wpis wedle oświadczenia komisarza miejscowego jest sprzeczny z czynnością agrarną, przeto w razie jej przeprowadzenia i utrzymania w mocy oświadczenia komisarza miejscowego, wpis ten przy sprostowaniu księgi gruntowej będzie uważany jako nie mający skutku, że jednak wolno stronom interesowanym przeciw temu oświadczeniu komisarza miejscowego odwołać się do komisyi krajowej w ciągu 14 dni od dnia doręczenia.

Odwołanie należy wnieść do sądu hipotecznego, który je prześle komisarzowi miejscowemu celem przedłożenia komisyi krajowej.

Jeżeli wpis hipoteczny przez jedną z niższych instancyi nie dozwolony, ma być dozwolony w drodze rekursu, wówczas w analogicznem zastosowaniu tych postanowień winien Sąd drugiej instancyi, względnie Sąd najwyższy zasięgnąć zdania komisyi krajowej, względnie ministeryalnej co do dopuszczalności tego wpisu ze stanowiska czynności agrarnej i według tego powziąć decyzyę.

Jeżeli zakończenie postępowania obwieszczono przed sprostowaniem księgi gruntowej; wówczas ma Sąd hipoteczny w drodze Sądu drugiej instancyi zasięgnąć zdania komisyi krajowej co do dopuszczalności wpisu hipotecznego.

Odwołanie w takim razie idzie do komisyi ministeryalnej.

Wpisy hipoteczne w czasie komasacyi w połączeniu z dzieleniem i regulacyą.

§. 44.

Jeżeli komasacyę przeprowadza się w połączeniu z dzieleniem lub regulacyą, wówczas co do przedmiotu dzielenia i regulacyi, jakoteż co do nieruchomości, z których posiadaniem połączone są hipoteczne prawa udziałowe, mają zastosowanie postanowienia §§. 37 i 38. rozp. min. z 18. stycznia 1903 Nr. 22. Dz. u. kr.

Postępowanie.

A. O postępowaniu przy czynnościach agrarnych w ogóle.

Ogłoszenie obwieszczeń w gminach.

§. 45.

Ogłoszenie obwieszczeń w gminach uskutecznia się za pomocą przybicia w urzędzie gminnym przez czas na to przeznaczony, ewentualnie i w inny w miejscu praktykowany sposób.

Indywidualne zawiadomienia.

§. 46.

Indywidualne zawiadomienia, o ile nie są wyraźnie przypisane, należy wystosowywać we wszystkich tych wypadkach, w których jawienie się pewnych osób przy rozprawach, lub zawiadomienie o pewnym stanie rzeczy, szczególnie o wydanych orzeczeniach potrzebne jest ze względu na interesa stron, albo ze względu na tok postępowania.

Do organów władz (znawców, członków wydziału uczestników, delegatów Wydziału krajowego) należy wszystkie zawiadomienia indywidualnie wystosowywać.

O ile indywidualne zawiadomienie w myśl szczególnego przepisu, lub obowiązkowego zdania komisarza miejscowego nie ma nastąpić na piśmie, można je uskutecznić także w drodze protokolarnej.

Treść wezwań.

§. 47.

Przy dochodzeniach, lub przy rozprawach, które prawdopodobnie kilka dni trwać mogą, należy w wezwaniach o tem wspomnieć. Jeżeli rozprawa nie ukończy się w dniu dla niej ustanowionym, wezwanie jest ważne także na dalszy jej ciąg w dnie bezpośrednio następujące nawet i wtedy, gdy o tem wyraźnie nie nadmieniono w wezwaniu (§. 48. kr. u. k.). Jeżeli rozprawa ma się przeprowadzić osobno z różnemi stronami w ten sam dzień, należy je według możności wezwać na różne godziny. Przy dochodzeniach w sprawach spornych między stronami należy w wezwaniu wymienić przeciwne strony.

Doręczenie pisemnych zawiadomień.

§. 48.

Jeżeli pisemne zawiadomienie następuje w formie okólnika, może komisarz miejscowy w razie, gdy przez to dla odbiorcy nie urosną koszta, lub znaczna strata czasu, w okólniku zarządzić, aby pierwszy odbiorca, względnie każdy bezpośrednio poprzedni, okólnik ten przesłał następnemu, a ostatni adresat władzy.

Tej formy zawiadomienia należy głównie używać względem członków wydziału uczestników.

Gdy pisemnego zawiadomienia nie uskutecznia się przez pocztę, następuje doręczenie do rąk dorosłego domownika, jeżeli adresata nie można zastać, lub jeżeli on zawiadomienia tego nie może odebrać z powodu przeszkód.

Jeżeli niema takiej osoby, lub jeżeli ta osoba wzbrania się przyjąć zawiadomienie, następuje doręczenie do rąk naczelnika gminy i o tem zawiadamia się adresata przez przybicie na drzwiach domu lub mieszkania.

Potwierdzenie odbioru.

§. 49.

Odbiór pisemnego zawiadomienia należy stwierdzić podpisem na dołączonym rewersie, albo, jeżeli doręczenie uskutecznia posłaniec, na arkuszu doręczeń, albo też na okólniku. Jeżeli zawiadomienie nastąpiło ustnie w drodze protokolarnej, należy to stwierdzić podpisem w protokole (§. 46. kr. u. k.) Jeżeli doręczenie uskutecznia się pocztą, należy do przesyłki dołączyć blankiet rewersu zwrotnego, należycie wypełniony, pozostawiając miejsce wolne dla daty i podpisu.

Urząd pocztowy ma wpisać numer recepisu tak na tym rewersie, jakoteż na rewersie nadawczym, który wystawia dla władzy. Rewers zwrotny, wypełniony przez odbiorcę datą i podpisem należy wydać władzy za zwrotem recepisu nadawczego. Tego rodzaju przesyłki z recepisem zwrotnym można zresztą wystosowywać, tylko do osób przebywających w miejscu, gdzie jest urząd pocztowy, pisma doręczający.

Jeżeli doręczenie następuje w drodze rekwizycyi przez inne władze, do których należy zaliczyć i urzędy gminne, mają one, wypełniony przez stronę datą i podpisem rewers odbiorczy zwrócić władzy.

Dowody doręczeń, względnie protokoły uskutecznionych zawiadomień ma komisarz miejscowy zachować w odnośnym akcie. To samo tyczy się numerów urzędowej gazety krajowej, zawierających publiczne edykta i obwieszcze-

nia, tudzież ogłoszeń w urzędzie gminnym, które naczelnik gminy po zdjęciu ma zaopatrzyć potwierdzeniem o trwaniu przybicia i przesłać komisarzowi miejscowemu.

Zatwierdzenie złożonych oświadczeń, zawartych ugód i układów.

§. 50.

O wymagane po myśli §. 42. kr. u. k. zatwierdzenie przez komisyę krajową oswiadczeń, złożonych w imieniu osób pod opieką zostających i zawartych układów, względnie o potrzebne w myśl §. 42. kr. u. k. zatwierdzenie przez Wydział powiatowy ugód lub układów zawartych przez ustanowionych zastępców imieniem gmin, części gminy, lub zakładów gminnych, należy z reguły postarać się równocześnie z przedłożeniem do zatwierdzenia planu czynności agrarnych.

Jeżeli jednak wcześniejsza decyzya komisyi krajowej, albo wydziału powiatowego co do potrzebnego zatwierdzenia leży w interesie osób, pozostających pod opieką, gminy, części gminy, lub zakładu gminnego, albo jeżeli tej decyzyi wymaga prawidłowy dalszy tok postępowania, komisarz miejscowy ma postarać się o zatwierdzenie komisyi krajowej, względnie wydziału powiatowego zaraz po złożeniu dotyczącego oświadczenia, lub po zawarciu ugody, lub układu.

Wyznaczenie delegata Wydziału krajowego i zastępcy Wydziału powiatowego.

§. 51.

O komasacyi, w której biorą udział jako bezpośredni uczestnicy gmina, część gminy, lub zakład gminny, jako właściciele gruntów do komasacyi włączonych, albo też ze względu na grunta w §. 7. kr. u. k. wymienione, ma komisarz miejscowy bezzwłocznie zawiadomić Wydział krajowy celem wysłania delegata (§. 69. ustęp 3. kr. u. k.), jakoteż Wydział powiatowy celem ustanowienia zastępcy (§. 42. ustęp 3. kr. u. k.).

Ustanowienie pełnomocników przez komisarza miejscowego.

§. 52.

Prawo komisarza miejscowego do zamianowania pełnomocnika dla uczestników, mieszkających poza okręgiem sądowym, w którym odbywają się czynności agrarne (§. 46. kr. u. k.) jak i dla osób mających wspólny interes (§. 51. kr. u. k.) celem przyjmowania doręczeń, wchodzi w życie po upływie

terminu, który komisarz miejscowy wyznaczył uczestnikom, względnie osobom, mającym wspólny interes do ustanowienia pełnomocnika.

O ustanowieniu pełnomocnika ma komisarz miejscowy zawiadomić uczestników.

Legitymacye zastępców i pełnomocników.

§. 53.

Sądownie ustanowieni opiekunowie, kuratorowie i zarządcy masy konkursowej mają się należycie wykazać swoim mandatem, a komisarz miejscowy winien odpisy dotyczących dekretów przechować w aktach. Inne osoby wymienione w §. 49. kr. u. k., jakoteż i małżonek (§. 52. kr. u. k.) mają na żądanie komisarza miejscowego w odpowiedni sposób udowodnić swoje uprawnienie do występywania w dotyczącej sprawie.

Komisarz miejscowy winien rozpatrzeć pełnomocnictwa zastępców, jawiących się przy rozprawie (§. 52. kr. u. k.) i jeżeli przeciw dopuszczeniu pełnomocnika żadna nie zachodzi wątpliwość, załączyć pełnomocnictwo do aktów w oryginale, lub w odpisie.

Jeżeli komisarz miejscowy ma uzasadnioną wątpliwość co do tożsamości mocodawcy, lub pełnomocnika, to może zażądać udowodnienia tożsamości w odpowiedni sposób, a mianowicie co do mocodawcy w razie potrzeby przez sądowe lub notaryalne legalizowanie podpisu mocodawcy.

Kierownictwo i forma dochodzeń i rozpraw.

§. 54.

Dochodzenia i rozprawy prowadzi komisarz miejscowy. W razach, gdy chodzi tylko o ustalenie momentów natury technicznej, może komisarz miejscowy prowadzenie dochodzenia i rozprawy poruczyć kierownikowi oddziału technicznego, albo innemu funkcyonaryuszowi tego oddziału. Dokumentów potrzebnych do rozprawy należy według możności dostarczyć przed jej rozpoczęciem. Porządek przedmiotów, które ma się omówić podczas rozprawy, oznacza jej kierownik. Przy tem należy, o ile na to stosunki pozwalają, zważać, ażeby na początku rozprawy załatwić te przedmioty, co do których ma się przeprowadzić rozprawę z osobami, nie mieszkającemi w tej samej miejscowości.

Ewentualne wnioski uczestników, co do których można rozprawę natychmiast wdrożyć, należy załatwić po załatwieniu tych spraw, dla których wyznaczono rozprawę.

Rozprawy ze stronami, przesłuchanie ich, jakoteż świadków, pamiętników i znawców mają z reguły być ustne. Prowadzący rozprawę może jednak zezwolić na wnoszenie pisemnych oświadczeń.

Odroczenie dochodzeń i rozpraw.

§. 55.

Odroczenie terminu, wyznaczonego do dochodzenia lub rozprawy, należy zarządzić z urzędu we wszystkich wypadkach, w których to odroczenie leży w interesie postępowania. Wyjąwszy takie wypadki należy na odroczenie wskutek żądania strony tylko wtedy zezwolić, jeżeli strona może podać dostateczne ku temu powody.

Przeprowadzenie dochodzeń i rozpraw.

§. 56.

Dochodzenia i rozprawy należy przeprowadzać na podstawie przesłuchania stron, przejrzanych dokumentów, orzeczeń i aktów rządowych i autonomicznych władz i organów na podstawie wpisów do ksiąg publicznych, operatów podatku gruntowego, względnie operatów katastralnych, na podstawie przesłuchania świadków, lub pamiętników i znawców, jakoteż na podstawie naocznych oględzin.

Władze mają we wszystkich stadyach postępowania starać się z urzędu o rzeczowe przeprowadzenie czynności agrarnych, o strzeżenie praw i interesów bezpośrednio i pośrednio interesowanych, a głównie zapobiegać poszkodowaniom przy zawieraniu układów, jakoteż dbać o prawidłowy i szybki tok postępowania. Władze mają prawo uzupełniać, a względnie zarządzać odpowiednie uzupełnienia w każdem stadyum postępowania przez nowe dochodzenia i rozprawy, a w szczególności przez nowe opinie, ewentualnie innych znawców (§§. 59. i 61. kr. u. k.).

Dochodzenia wspólne lub oddzielne.

§. 57.

Komisarz miejscowy ma przeprowadzić dochodzenie co do sporów między stronami, zażaleń, zarzutów i odwołań, o ile to się przyczynia do uproszczenia lub przyspieszenia postępowania, oddzielnie według kategoryi powodów zażalenia, zarzutów lub odwołania, według grup uczestników, lub dla poszczególnych uczestników.

Przeprowadzenie dowodu.

§. 58.

Co do przeprowadzenia dowodu dla orzeczeń, które ma wydać komisarz miejscowy w pierwszej instancyi i co do dochodzeń w sprawach spornych między stronami, zarzutów, zażaleń i odwołań mają analogiczne zastosowanie postanowienia zawarte w §§. 266—389 procedury cywilnej, o ile w ogóle zastosowanie tych postanowień w postępowaniu przy przeprowadzeniu czynności agrarnych okazuje się możliwem. Przeprowadzenie dowodu przez przesłuchanie stron jako świadków może nastąpić tylko w sprawach spornych między stronami.

Wezwanie znawców i funkcyonaryuszy oddziału technicznego w poszczególnych wypadkach.

§. 59.

Przy rozpatrzeniu uwag po myśli §. 80. kr. u. k. przeciw datom wynikającym z planu bonitacyjnego i rejestru stanu posiadania, a odnoszącym się do ocenienia gruntu lub części gruntu, należy z reguły wezwać boniterów, którzy oceniali grunta przy bonitacyi, a mianowicie tak pod względem klasyfikacyi jak i oznaczenia taryf; funkcyonaryusza zaś oddziału technicznego co do przeprowadzonej klasyfikacyi.

Przy rozpatrzeniu zarzutów przeciw planowi komasacyjnemu (§. 94. kr. u. k.), o ile one są skierowane przeciw oszacowaniu gruntów, i jeżeli z powodu na wstępie wspomnianego rozpatrzenia nie odpadnie potrzeba nowego dochodzenia, należy z reguły również wezwać boniterów lub innych znawców, którzy szacowali grunta.

Przy rozpatrzeniu sporów granicznych, co do których należy postępować według §§. 850—853. pow. ust. cywil., jakoteż przy rozpatrzeniu zarzutów przeciw datom zawartym w rejestrze posiadania, a szczególnie przeciw zawartym w nim wymiarom powierzchni (§. 80. ustęp 3. kr. u. k.) i przeciw planowi czynności agrarnych (§. 94. kr. u. k.), o ile zarzuty odnoszą się do pokrzywdzenia przy wyznaczeniu ekwiwalentów, ma komisarz miejscowy z reguły użyć kierownika oddziału technicznego.

Wnoszenie zarzutów i zażaleń.

§. 60.

Wszystkie zarzuty, uwagi, zażalenia, odwołania i prośby stron, skierowane do władz w toku postępowania należy podawać na ręce komisarza

miejscowego, a można je wnosić bez wyjątku także protokolarnie u tegoż komisarza. Jeżeli postępowanie już zakończono, pretensye z §. 105. kr. u. k. należy wnosić do komisyi krajowej.

Spisywanie protokołów.

§. 61.

Z powodu wszelakich dochodzeń, rozpraw i zawartych ugód, należy spisać protokoły. W protokołach należy zwięźle i w skróceniu, a przytem dokładnie i gruntownie uwidocznić: przedmiot, miejsce, dzień, i godzinę dochodzenia lub rozprawy, obecnych i nieobecnych, główną treść przesłuchań, zeznań, i opinie, czynione wnioski, orzeczenia i wydane zarządzenia, zawarte ugody, odroczone rozprawy lub dochodzenia i tego powody i w ogóle wszelkie ważne zdarzenia, tyczące się postępowania. Szczególnie należy zaznaczyć w protokole, czy i z jakiego powodu nie nastąpiło przesłuchanie strony, jak również czy świadka zaprzysiężonono lub nie.

Jeżeli jest większa liczba uczestników, należy przed rozprawą sporządzić ich imienny spis, zeszyć go z protokołem i zanotować w tym spisie obecność, lub nieobecność wezwanych osób.

Poprawki w tekście protokołu winien stwierdzić prowadzący rozprawę. Jeżeli protokół składa się więcej jak z jednego arkusza, należy poszczególne stronice bieżącemi liczbami oznaczyć, a przy końcu protokołu podać ilość stron. Arkusze należy zeszyć, a końce nici przypieczętować urzędową pieczęcią.

Kary pieniężne i porządkowe.

§. 62.

W wydawanych obwieszczeniach i rezolucyach może władza, o ile to leży w interesie postępowania, za niewykonanie wydanych tymczasowych i innych zarządzeń, zagrażać karami pieniężnemi do wysokości 200 K.

Jeżeli strony, których jawienia się wymagał interes postepowania, dalej świadkowie lub pamiętnicy mimo należytego wezwania nie jawili się bez uzasadnionego powodu przy dochodzeniu, lub rozprawie, albo nie mając do tego prawa, nie chcą złożyć zeznań, można na nich kilkakrotnie nałożyć kary pieniężne, najwyżej po 100 K.

Na wszystkie osoby, które przeszkadzają prawidłowemu tokowi postępowania przez nieprzyzwoite zachowanie się, albo widocznie swawolne uwagi, lub czynności, można nałożyć kary porządkowe najwyżej po 50 K.

Orzeczenia władz agrarnych.

§. 63.

Orzeczenia władz winny zawierać ustępy z ustawy, na których się opierają, oznaczenie koniecznych zmian w elaboratach wskutek wydanych orzeczeń, orzeczenie co do ewentualnych kosztów postępowania, wymienienie środków prawnych, przysługujących uczestnikom przeciw orzeczeniom, tudzież termina do ich wniesienia, nakoniec uzasadnienie orzeczenia; przyczem szczególnie należy przytoczyć okoliczności, które na przekonanie władzy wywarły wpływ decydujący (§. 17. kr. u. k.).

Jeżeli orzeczenie ma być wykonane tylko w razie ostatecznego zatwierdzenia planu, to w myśl § 62. kr. u. k. należy w orzeczeniu umieścić odpowiednie zastrzeżenie.

Jeżeli w sprawie głównej decyduje się także i o kosztach postępowania, to można zastrzec, iż cyfrowe ich oznaczenie nastąpi później.

Do wydania decyzyi komisyi krajowej lub ministeryalnej należy zakończone dochodzenia z dołączeniem wszystkich odnośnych aktów, protokoły, opinie, plany, mapy i t. p. wraz z wyczerpującem sprawozdaniem przedłożyć komisyi krajowej, względnie w tej drodze komisyi ministeryalnej. Sprawozdanie to ma zawierać opisanie stanu rzeczy, jakoteż przeprowadzonych dochodzeń i rozpraw.

Oznajmienie orzeczeń.

§. 64.

Orzeczenia wraz z uzasadnieniem należy doręczyć wszystkim uczestnikom, których one się tyczą, lub ogłosić protokolarnie. Decyzye komisyi krajowej i ministeryalnej komunikuje komisarz miejscowy.

Przywrócenie do poprzedniego stanu.

§. 65.

Jeżeli jeszcze nie upłynął termin odwołania się do komisyi krajowej lub ministeryalnej, należy wnieść podanie o przywrócenie do poprzedniego stanu w ciągu terminu przepisanego do odwołania a jeżeli odwołanie się jest jeszcze możliwe, należy wywód o przywrócenie do poprzedniego stanu połączyć z wywodem odwołania.

Odwołania się należy rozstrzygnąć dopiero wtedy, gdy orzeczenie, którem nie uwzględniono podania o przywrócenie do poprzedniego stanu, stało się prawomocne.

Jeżeli już upłynął termin odwołania. należy wnieść podanie o przywrócenie do poprzedniego stanu w ciągu 14 dni od tego dnia, w którym ustała przeszkoda powodująca spóźnienie.

Liczenie terminów oznaczonych w postępowaniu agrarnem.

§. 66.

Przy liczeniu terminów bieżących, względnie oznaczonych na podstawie kr. u. k. i r. k., nie należy uwzględniać dni biegu pocztowego; jeżeli jednak ostatni dzień terminu, chociażby był według dni kalendarzowych oznaczony, przypada na niedzielę lub święto, kończy się termin dopiero w następnym dniu powszednim.

Wykonanie zarządzeń i orzeczeń władz.

§. 67.

Komisarz miejscowy ma w każdym poszczególnym wypadku oznaczyć, o ile odwołania przeciw zarządzeniom i orzeczeniom w myśl §. 58. kr. u. k. mają moc wstrzymującą. Wykonanie prawomocnych orzeczeń i zawartych układów następuje w myśl §. 24. kr. u. k.

Jeżeli wykonanie prawomocnego orzeczenia lub zawartego układu wskazane jest w interesie postępowania, ma komisarz miejscowy zarządzić ich wykonanie z urzędu, we wszystkich zaś innych wypadkach w czasie trwania jego działalności urzędowej tylko na prośbę stron, do niego wniesioną.

Prawomocnie nałożone kary pieniężne mają ściągać władze polityczne na rekwizycyę komisarza miejscowego.

B. O postępowaniu w poszczególnych rodzajach czynności agrarnych.

I. O komasacyi urzędowej.

Postępowanie wstępne.

Wdrożenie postępowania, ustalenie obszaru komasacyjnego, uczestników i ich praw.

Wnioski i ich badanie.

§. 68.

Jeżeli przynajmniej połowa właścicieli gruntów rolnych, należących do obszaru komasacyjnego, chce żądać komasacyi, to mają uczynić wniosek

pisemnie lub protokolarnie u władzy politycznej, u Wydziału powiatowego, naczelnika gminy, u komisarza miejscowego, urzędującego w tym powiecie politycznym, u adwokata, lub c. k. notaryusza.

Wniosek ma zawierać:

a) przynajmniej ogólne oznaczenie obszaru, na który ma się rozciągać komasacya;

b) w przybliżeniu liczbę bezpośrednich uczestników;

c) nazwiska wnioskodawców.

Wniosek należy natychmiast przedłożyć przewodniczącemu komisyi krajowej, który poleci przeprowadzić dochodzenie władzy politycznej, komisarzowi miejscowemu, lub osobnemu delegatowi, w razie potrzeby na miejscu w takim rozmiarze, jaki komisyi krajowej jest potrzebny dla podjęcia badania, wspomnianego w §. 69. r. k.

Przy dochodzeniu należy w miarę potrzeby szczególnie wyjaśnić, czy między gruntami, które mają być włączone do komasacyi, znajdują się grunta, będące dobrem gminnem, których dzielenie może nastąpić tylko na wniosek Wydziału krajowego na podstawie uchwały sejmowej (§§. 7. i 8. kr. u. k.), a gdyby podział dobra gminnego wcale nie miał być przeprowadzony, lub tylko częściowo (§. 65. kr. u. k. ustęp 2.) czy za obszar mający pozostać wspólnym można wyszukać ekwiwalent w innem położeniu, oraz czy przyznanie ekwiwalentu w tem samem położeniu uniemożliwiłoby ułożenie planu komasacyjnego, korzystnego pod względem gospodarczym.

Badanie wniosków i orzeczenie.

§. 69.

Wniosek wraz z dochodzeniem należy przedłożyć komisyi krajowej, która ma go zbadać tak ze względu na ustawową dopuszczalność komasacyi, jak i ze względu na korzyści gospodarcze, które ona może przynieść, ile zaś chodzi o kwestye w sprawach lasowych w myśl §. 2. l. 2., §. 3. l. 6. i §. 8. kr. u. k. ma komisya krajowa wezwać krajowego inspektora lasowego w charakterze doradcy.

Jeżeli między gruntami, które mają być włączone do komasacyi, znajdują się grunta będące dobrem gminnem, a nie ma jeszcze uchwały sejmowej co do ich dzielenia (§§. 7. i 8. kr. u. k.), wówczas winna komisya krajowa celem wydania orzeczenia w §. 65. ustęp 2. kr. u. k. przewidzianego, porozumieć się z Wydziałem krajowym.

Jeżeli komisya krajowa nie przychyli się do przedłożonego wniosku na komasacyę, należy o tem zawiadomić wnioskodawców z podaniem powodów

do rąk tego organu, u którego złożono wniosek, ewentualnie odsyłając ich do postanowień §. 67. kr. u. k. ze wzmianką, iż dodatkowe oświadczenia o przystąpieniu do wniosku należy wnieść na ręce przewodniczącego komisyi krajowej.

Jeżeli się odmówi wnioskowi w wypadku w §. 65. ustęp 2. kr. u. k. przewidzianym, należy o tem zawiadomić Wydział krajowy.

Jeżeli natychmiast, lub w skutek dodatkowego oświadczenia o przystąpieniu przychylono się do wniosku na wdrożenie komasacyi, ma komisya krajowa po prawomocności odnośnego orzeczenia wyznaczyć komisarza miejscowego, ogłosić obwieszczenie przepisane §. 68. kr. u. k. i udzielić je przewodniczącemu komisyi ministeryalnej, Wydziałowi krajowemu, Wydziałowi powiatowemu, właściwemu sądowi hipotecznemu i urzędowi ewidencyi katastru.

Wyznaczenie funkcyonaryuszów.

§. 70.

W toku postępowania wstępnego należy wyznaczyć, względnie przeprowadzić wybór członków wydziału uczestników i wspólnego rachmistrza, dalej o ile to już w tem stadyum jest wskazane, postarać się o wyznaczenie potrzebnych osób fachowych i znawców.

Jeżeli komisarz miejscowy uważa to za stosowne, może wezwać wydział uczestników do wyboru z grona swego względną większością głosów przewodniczącego.

Dokonany wybór wydziału bezpośrednich uczestników należy ogłosić na obszarach dworskich i w gminach komasacyą objętych, podając nazwiska i miejsce zamieszkania członków wydziału, a ewentualnie i przewodniczącego z nadmienieniem, że przeciw postanowieniu komisarza miejscowego co do liczby członków wydziału, jakoteż przeciw powołaniu do wydziału, którego dokonał on sam lub wydział powiatowy, zażalenie nie jest dopuszczalne.

Komisarz miejscowy ma wspólnemu rachmistrzowi udzielić potrzebnych wskazówek co do prowadzenia kasy i rachunków.

Kierowanie pracami przez komisarza miejscowego.

§. 71.

Dodane komisarzowi miejscowemu lub przez niego wyznaczone osoby fachowe i znawcy podlegają mu o tyle, o ile chodzi o zarządzenie, zmierzające

do zabezpieczenia ustawowego i prawidłowego toku postępowania. W powyższych granicach osoby te pod względem swojej fachowej działalności są niezawisłe od komisarza miejscowego, w każdym razie jednak są one związane tymi przepisami, które jako ogólnie obowiązujące instrukcye w sprawach komasacyjnych, lub też w poszczególnych wypadkach przez komisyę krajową wydane zostały.

Jeżeli potrzeba więcej osób tego samego zawodu dla jednego obszaru komasacyjnego, ma komisarz miejscowy w taki sposób uskutecznić ich podział pracy, ażeby każdy za dokładność poruczonej mu pracy mógł być osobiście odpowiedzialnym.

W szczególności prace przygotowawcze około ustalenia stanu posiadania można oddzielić od prac około nowego rozdziału pól. Te ostatnie prace należy przydzielić przedewszystkiem technikom, którzy do tego rodzaju prac wykazują szczególną wprawę i do praktycznego ich przeprowadzenia byli już ze skutkiem używani.

Dostarczanie pomocników do prac geometrycznych, rekwizytów i lokalności.

§. 72.

Komisarz miejscowy ma wydać potrzebne zarządzenia co do tego, w jaki sposób bezpośredni uczestnicy mają dostarczyć pomocników do prac geometrycznych, dalej kołków do pomiarów, tyk sygnałowych i innych rekwizytów, jakoteż ewentualnie potrzebnych podwód.

Należy również wydać zarządzenia co do dostarczenia lokalności dla komisarza miejscowego i funkcyonaryuszów przy nim współdziałających, jakoteż co do utrzymania, opalania i oświetlania tych lokalności.

Jeżeli wybrany został przewodniczący Wydziału uczestników, może komisarz miejscowy jemu poruczyć, ażeby w myśl danych mu wskazówek postarał się o pomocników do prac geometrycznych, rekwizyta i lokalności.

Przedmiot komasacyi.

§. 73.

W obrębie obszaru komasacyjnego, po myśli §. 5 kr. u. k. mają przedmiot komasacyi stanowić wszystkie te grunta, które należą do kategoryi gruntów w §. 2 kr. u. k. wymienionych, albo do komasacyi zostają włączone za zgodą posiadacza, jeśli podpadają pod postanowienia §. 3. kr. u. k.

Od komasacyi pozostają wyłączone tylko te grunta obszaru komasacyjnego, które nie należą do żadnej kategoryi w §. 2. kr. u. k. wymienionych,

dalej te, co do których posiadacze w myśl §. 3. kr. u. k. nie udzielą swego zezwolenia, a wreszcie te grunta, które w myśl §. 4. kr. u. k. są wyłączone (§. 75. r. k.).

Środki pomocnicze do ustalenia obszaru komasacyjnego.

§. 74.

Celem ustalenia obszaru komasacyjnego należy zamówić w archiwum map katastralnych przynajmniej jeden egzemplarz sprostowanej, sprawdzonej i liczbami parcel katastralnych zaopatrzonej, drukowanej odbitki mapy całego obszaru gminy i to nawet w takim razie, jeśli obszar komasacyjny stanowi tylko część obszaru gminnego.

Potrzebne ponadto egzemplarze należy zamówić bez sprostowania, sprawdzenia i oznaczenia liczbami.

Sprostowanie powinno obejmować wszystkie od czasu litografowania zaszłe, a na mapie katastralnej przedstawione zmiany. Sprostowanie należy stwierdzić z podaniem czasu, kiedy przedsięwzięto ostatnią rewizyę ewidencyi.

Za sprostowanie, sporządzenie i zaopatrzenie liczbami map ma archiwum map katastralnych zaliczyć taryfową opłatę.

Jeżeli dla poszczególnych gmin nie ma potrzebnych drukowanych odbitek, wówczas ma się odnieść komisarz miejscowy do krajowej Dyrekcyi skarbu o zarządzenie ich wylitografowania i to o ile możności na dwa miesiące przedtem, nim będą potrzebne.

Za sporządzenie tych egzemplarzy należy zwrócić koszta nakładu.

W razie, jeżeli cały obszar na nowo przemierza się (§ 82. r. k.), wówczas do sprostowania, sprawdzenia i numerowania mogą posłużyć także i starsze odbitki mapy, sporządzone przed zaprowadzeniem postępowania co do druku odbitek.

Obchód granic, ustalenie i oznaczenie obszaru komasacyjnego.

§. 75.

Następnie należy obejść zewnętrzne granice obszaru komasacyjnego przy współudziale wydziału uczestników i funkcyonaryuszów oddziału technicznego, zastosowując postanowienia §. 75. kr. u. k. i uwzględniając §. 6 kr. u. k.

Dalej należy ustalić, względnie orzec, które grunta w myśl §. 3. kr. u. k wbrew woli ich posiadacza nie mają być włączone do komasacyi, względnie które grunta w myśl §. 4 kr. u. k. mają być z niej wyłączone. Posiadaczy gruntów, wymienionych w §. 3. ustęp 1. do 9. kr. u. k. ma komisarz miej-

scowy wezwać do oświadczenia się w pewnym oznaczonym czasie co do włączenia ich gruntów do komasacyi.

Posiadacze tych gruntów, które wedle postanowienia komisarza miejscowego mają być włączone do obszaru komasacyjnego, mają być o tem zawiadomieni. Jeśli w przewidzianym w §. 42. ustęp 3. kr. u. k. wypadku uczestniczy w postępowaniu gmina, część gminy, lub zakład gminy, należy o tem zawiadomić Wydział powiatowy.

Jeżeli do komasacyi wciąga się grunta, leżące w obrębie rejonu fortyfikacyjnego miejsc warownych, wówczas należy zasięgnąć zezwolenia dotyczącej władzy wojskowej a to tak do przedsięwzięcia potrzebnych prac geometrycznych, jakoteż do wykonania wspólnych urządzeń w obrębie fortyfikacyjnego rejonu.

Wszystkie grunta, które leżą w obrębie ustalonych granic obszaru komasacyjnego, a w myśl §§. 3. i 4. kr. u. k. nie mają być wyłączone, stanowią obszar komasacyjny. W obrębie obszaru komasacyjnego położone, dobro publiczne stanowiące drogi, jakoteż wody należą o tyle do obszaru komasacyjnego, o ile ulegną regulacyi, lub zmianom.

Dla obszaru komasacyjnego ma komisarz miejscowy ustanowić krótką, miejscowym stosunkom odpowiadającą nazwę, której należy używać na wszystkich dotyczących aktach, planach i mapach.

Jeżeli przy ustaleniu obszaru komasacyjnego znaleziono istotną różnicę co do tych stosunków, które służyły komisyi krajowej przy wydaniu orzeczenia w myśl §. 69. r. k., winien komisarz miejscowy o tem natychmiast donieść komisyi krajowej.

Podanie obszaru czynności agrarnych do wiadomości sądu hipotecznego.

§. 76.

Skoro ustalono obszar komasacyjny, ma komisarz miejscowy podać do wiadomości sądu hipotecznego grunta włączone do czynności agrarnej z nadmienieniem, że od chwili nadejścia tego zawiadomienia do sądu wchodzą w zastosowanie postanowienia §§. 42—44. r. k.

W podobny sposób należy zawiadomić sąd hipoteczny o tych gruntach, które w toku postępowania dodatkowo do komasacyi będą włączone.

Załatwianie podań hipotecznych w czasie trwania czynności agrarnej.

§. 77.

Skoro wejdzie zawiadomienie, przepisane §. 76. r. k. ma sąd hipoteczny to zawiadomienie, tudzież wydane po myśli §. 68. kr. u. k. obwieszczenie wciągnąć do dziennika, affigować w urzędzie hipotecznym i na tablicy są-

dowej i równocześnie, powołując się na zawiadomienie i obwieszczenie, przy odnośnych wykazach hipotecznych uwidocznić wdrożenie postępowania.

W podobny sposób należy postąpić, jeżeli sąd hipoteczny zawiadomiony zostanie o nieruchomościach, które dodatkowo do komasacyi włączono.

Począwszy od chwili nadejścia tego zawiadomienia aż do zakończenia postępowania, należy wszystkie podania hipoteczne, odnoszące się do dotyczących ciał hipotecznych, bez wyjątku po wciągnięciu do dziennika, wpisywać do osobno na ten cel założonego wykazu, który komisarzowi miejscowemu na każde żądanie należy okazać.

Z każdego załatwienia, które nastąpiło w skutek podania, wciągniętego do wyżej wspomnianego wykazu, należy przesłać urzędowy odpis komisarzowi miejscowemu i zanotować to w osobnej rubryce tego samego wykazu z podaniem dnia ekspedycyi i doręczenia.

W razie otwarcia nowego wykazu hipotecznego winien sąd hipoteczny treść nowoutworzonego wykazu zakomunikować komisarzowi miejscowemu, przesyłając urzędowy wykaz hipoteczny. Jeżeli otwarcie nowego wykazu hipotecznego spowoduje podział parcel, należy komisarzowi miejscowemu udzielić nadto dołączony do podania plan podziału, ewentualnie zastępujący go po myśli §. 1. ustawy z 23. maja 1883 Nr. 82. Dz p. p. względnie po myśli rozp. z 7. lipca 1890 Nr. 149. Dz. pr. p. opis. Załączniki te ma komisarz miejscowy bezzwłocznie sądowi zwrócić.

Regulacya granic od komasacyi wyłączonych gruntów.

§. 78.

Jeżeli regulacya granic, względnie częściowe oddzielenie gruntów wyłączonych od komasacyi dla braku zezwolenia ich posiadaczy, są wskazane ze względu na korzystne wykonanie wspólnych urządzeń i rozdziału pól, ma komisarz miejscowy starać się o przyprowadzenie do skutku zgody odnośnych posiadaczy gruntowych co do regulacyi granic i odstąpienia gruntów za wynagrodzeniem.

Zbadanie obszaru czynności agrarnej.

§. 79.

Po obejściu zewnętrznych granic obszaru komasacyjnego ma komisarz miejscowy polecić funkcyonaryuszowi oddziału technicznego zbadanie obszaru komasacyjnego we wszystkich częściach przy współudziale znawców dla wskazywania granic, a w razie potrzeby także przy współudziale uczestników

i porównanie poszczególnych gruntów z ich przedstawieniem w mapie katastralnej. Wszelkie przy tem rozpoznaniu i badaniu wykryte mylne wpisy do mapy katastralnej, nie przeprowadzone zmiany granic parcel i uprawy i inne dla czynności agrarnych ważne szczegóły, jakoteż zaznaczenie gruntów od komasacyi wyłączonych, należy w mapach sprostować, względnie wkreślić, albo o ile by zachodziła potrzeba zdjęcia geometrycznego, zanotować.

Co do tych dat, których ewidencya w operatach katastru podatku gruntowego i w księgach hipotecznych jest przepisana, należy organa ewidencyi katastru podatku gruntowego (geometrę ewidencyjnego) i urzędy hipoteczne zawiadomić o błędach, jakie znaleziono przy tych dochodzeniach, jakoteż w dalszym toku postępowania.

Organa ewidencyi katastru podatku gruntowego (geometrzy ewidencyjni) mają zawiadamiać komisarza miejscowego o wszystkich zmianach w stanie posiadania, które u nich w czasie postępowania ogłoszono, lub które były przedmiotem ich czynności w obszarze komasacyjnym.

Użycie arkuszów posiadłości gruntowych.

§. 80.

Co do użycia arkuszów posiadłości gruntowych przez komisarza miejscowego, względnie działających z jego polecenia funcyonaryuszów, obowiązują następujące postanowienia:

1. Przejrzenie arkuszów posiadłości gruntowych dozwolone jest w urzędowym lokalu urzędu podatkowego w czasie godzin urzędowych, jednakże tylko o tyle, o ile arkusze te nie pozostają właśnie w użyciu geometrów ewidencyjnych z powodu wykonywania czynności, przepisanych im ustawą z dnia 23. maja 1883 Nr. 83. Dz. pr. p.

2. Przejrzenie tych arkuszów może nastąpić albo w urzędowym lokalu urzędu podatkowego tego powiatu, do którego należy odnośna gmina, albo także w urzędowym lokalu urzędu podatkowego, znajdującego się w siedzibie komisarza miejscowego.

W ostatnim wypadku ma odnośny urząd podatkowy przesłać arkusze posiadłości gruntowych do urzędu podatkowego, znajdującego się w siedzibie komisarza miejscowego a to w myśl jego żądania, wystosowanego do urzędu podatkowego, lub geometry ewidencyjnego.

3. Wydanie arkuszów posiadłości gruntowych, względnie ich użycie poza obrębem urzędowego lokalu urzędu podatkowego nie jest dozwolone.

Użycie map katastralnych i szkic indykacyjnych.

§. 81.

Użycie map katastralnych i szkic indykacyjnych przez komisarza miejscowego, względnie działających z jego polecenia funkcyonaryuszów dozwolone jest w urzędowym lokalu geometry ewidencyjnego a ewentualnie w lokalu urzędu podatkowego, lub w archiwum map katastralnych.

Używając tych operatów, należy je chronić od uszkodzenia, a w szczególności nie wolno przekłówać map.

Prz syłanie w mowie będących operatów dla użytku komisarza miejscowego, względnie działających z jego polecenia funkcyonaryuszów, nie jest dozwolone.

Ustalenie podstawy pomiaru.

§. 82.

W toku postępowania przedwstępnego należy także postanowić, czy i o ile dla komasacyi, względnie dla sporządzenia mapy oryginalnej (§. 87. r. k.) mogą służyć istniejące katastralne operaty pomiarowe, czy też ma być przedsięwzięty nowy pomiar. O tem decyduje komisarz miejscowy w porozumieniu z kierownikiem oddziału technicznego, a w braku ich porozumienia ostatecznie komisya krajowa.

W tym celu należy istniejące operaty katastralne zbadać i na podstawie zbadania ma kierownik oddziału technicznego przedłożyć komisarzowi miejscowemu wnioski co do użycia katastralnych operatów. Jeżeli komisarz miejscowy nie zgadza się z tymi wnioskami, ma zasięgnąć decyzyi komisyi krajowej, w przeciwnym zaś razie donieść przewodniczącemu komisyi krajowej o swojem postanowieniu wydanem w porozumieniu z kierownikiem oddziału technicznego.

Jeżeli do komasacyi używa się katastralnych operatów pomiarowych w całości lub w części, należy mapy starannie zbadać i wciągnąć w nie wszystko, co jest potrzebne dla prac komasacyjnych, względnie znalezione błędy sprostować.

Jeżeli się uskutecznia nowy pomiar, należy co do postępowania, względnie co do sporządzenia planów na podstawie nowego pomiaru, o ile one mają służyć do użytku Sądu hipotecznego, względnie dla celów ewidencyi katastru podatku gruntowego — zastosować przepisy, wydane dla sporządzenia planów w tych celach.

Udzielenie wyciągów z dat tryangulacyjnych.

§. 83.

O ile potrzebne są daty trygonometrycznej tryangulacyi, ma komisarz miejscowy, podając odnośne punkta i czynność agrarną, dla których te daty są potrzebne, przez komisyę krajową odnieść się do komisyi ministeryalnej, która zarządzi sporządzenie wyciągów z operatów znajdujących się w biurze dla obliczeń tryangulacyjnych.

Jeżeliby jednak potrzebne były daty dawnej graficznej tryangulacyi, może także ich odpis sporządzić upoważniony funkcyonaryusz w lokalu archiwum map katastralnych.

Oznaczenie uczestników i ich praw.

§. 84.

W miarę postępu prac około ustalenia obszaru komasacyjnego, ma komisarz miejscowy zająć się zestawieniem wszystkich uczestników i ich praw, jakoteż bliższem oznaczeniem faktycznych i prawnych stosunków w obszarze komasacyjnym. W tym celu ma on polecić oddziałowi technicznemu sporządzenie dokładnej kopii mapy księgi gruntowej i przez założenie sumarycznych wyciągów hipotecznych z każdego wykazu hipotecznego oznaczyć stan hipoteczny, przy czem w razie potrzeby ma być pomocny urzędnik prowadzący księgi hipoteczne.

Do tych wyciągów hipotecznych, a według okoliczności i do kopii mapy księgi gruntowej należy wciągać zmiany stanu hipotecznego, o których komisarz miejscowy otrzymał wiadomość z doręczonych mu rezolucyj hipotecznych.

Prócz tego należy potrzebne daty zebrać za pomocą przejrzenia arkuszów katastralnych posiadłości grutowych, głównej księgi opłat podatku gruntowego i domowo-klasowego, księgi kolejowej, jakoteż w razie potrzeby innych publicznych ksiąg, aktów i planów, jako to; ksiąg i kart wodnych, dokumentów tyczących się wykupna ciężarów gruntowych i ich regulacyi, katastru lasowego, rachunków gminnych i t. p.

Jeżeli komisarz miejscowy nie jest w stanie zebrać potrzebne daty sam, lub przez swoje pomocnicze organa, może ich zażądać od właściwych władz. W tym celu może komisarz miejscowy przesłać im odpowiednie formularze

do wypełnienia, a w szczególności może za opłatą taryfowych należytości sprowadzać odpisy arkuszów posiadłości gruntowych, sprostowanych wedle wyników ewidencyi.

Główny wykaz uczestników.

Dalsze dochodzenia.

§. 85.

Bezpośrednich i pośrednich uczestników należy wraz z ważnemi dla postępowania datami, dotyczącemi ich udziału, zestawić w głównym wykazie uczesników, który ma się składać z dwóch części. W tych wykazach należy bezpośrednich uczestników oznaczyć literami.

Zaszłe w toku postępowania zmiany, tyczące się uczestników i ich praw należy utrzymywać w ewidencyi i baczyć na wszystkie dla późniejszego postępowania ważne momenta tak, aby na czas były załatwione. Szczególnie należy baczyć na to, aby na czas ustanowiono wspólnie głosujących w myśl §. 30. ustęp. 4. kr. u. k. i kuratorów w myśl §. 50. kr. u. k.

O ile to już w tem stadyum postępowanie jest możliwe, ma komisarz miejscowy w szczególności zbadać, które służebności i ciężary gruntowe w myśl §§. 32. 33. i 34. kr. u. k. odpadają, mogą być przeniesione na ekwiwalenta, lub pozostać na gruncie służebnym; względnie winien on rozpocząć układy celem wykupna ciężarów gruntowych w gruntach, lub pieniądzach i wdrożyć ewentualne zmodyfikowanie ciężarów gruntowych.

Tymczasowe zarządzenia.

§. 86.

Komisarz miejscowy ma w toku postępowania wstępnego wydać takie zarządzenia, które są potrzebne do zapewnienia prawidłowego nawożenia i uprawy gruntów, do utrzymania miejsc zasadzonych drzewami i ogrodzeń do ochrony lasów, jakoteż do ochrony istoty gruntu przed kopaniem darni, wykopywaniem materyału ziemnego i t. p. a to aż do ukończenia komasacyi.

Postępowanie główne.

O przygotowaniu planu komasacyjnego

Sporządzenie oryginalnej mapy.

§. 87.

Obszar komasacyjny należy w myśl postanowień §. 82. r. k. przedstawić na mapie oryginalnej. Ma ona z reguły zawierać:

1. Granice zewnętrzne obszaru komasacyjnego;

2. granice gruntów w obrębie obszaru komasacyjnego się znajdujących a od komasacyi wyłączonych;

3. granice dróg i biegu wód;

4. granice poszczególnych rodzajów uprawy, tudzież granice oddziałów bonitacyjnych (wartościowych) (§§. 89. i 92. r. k.);

5. punkta sieci pomiarowej, które służyły do prac pomiarowych, względnie nowo ustawione, o ile w miejscu są ustalone i mogą być użyte do wytyczenia nowych granic po uskutecznieniu rozdziału pól;

6. granice poszczególnych kompleksów gruntowych. Jako kompleks gruntowy należy uważać wszystkie grunta tego samego posiadacza, ograniczone gruntami innych właścicieli gruntowych, drogami, rurami i t. p. bez względu na to, czy te grunta składają się z jednej, lub więcej parcel katastralnych, albo z części parcel, albo czy należą do jednego, lub rozmaitych rodzajów uprawy. Kompleksy gruntowe należy oznaczyć bieżącemi liczbami i literami odnośnych właścicieli gruntowych.

Jeżeli do sporządzenia oryginalnej mapy można użyć w całości operatów katastralnych, należy mapę katastralną na podstawie potrzebnego pomiaru stosownie do postanowień od 1. do 6. poszczególnionych, uzupełnić i uważać ją jako mapę oryginalną.

Jeżeli dla sporządzenia oryginalnej mapy ma się przeprowadzić zupełnie nowy pomiar, należy, z wyjątkiem wypadków w ustępie 5. tego §. przewidzianych, mapę oryginalną założyć wyłącznie na podstawie dat uzyskanych przy nowym pomiarze odpowiednio do postanowień pod l. 1—6. poszczególnionych.

Jeżeli dla sporządzenia oryginalnej mapy operaty katastralne tylko częściowo użyte być mogą, należy mapę oryginalną założyć na podstawie potrzebnego nowego pomiaru, zresztą zaś z wyjątkiem wypadków w ustępie 6. przewidzianych na podstawie przeniesienia odpowiednich części mapy katastralnej, stosownie do postanowień pod l. 1—6. wyszczególnionych.

Jeżeli dla sporządzenia oryginalnej mapy potrzebny jest całkiem nowy pomiar (ustęp 3.), można również odstąpić od szczegółowego zdjęcia granic poszczególnionych kompleksów gruntowych (l. 6.), względnie od przedstawienia ich na oryginalnej mapie pod tym warunkiem, jeżeli w myśl postanowień instrukcyi technicznej dla przeprowadzenia czynności agrarnych katastralną powierzchnię tych kompleksów można przyjąć za podstawę do żądania ekwiwalentów przez bezpośrednio interesowanych. W tym wypadku należy także wspomniane pod l. 3. granice gościńców, dróg i t. p. tylko o tyle zdjąć i na oryginalnej mapie przedstawić, o ile granice te w skutek czynności agrarnej prawdopodobnie nie ulegną zmianie. Z drugiej strony należy granice pod l. 4. wspomniane wciągnąć do sprostowanego egzemplarza mapy katastralnej i przeprowadzić w nim przepisane pod l. 6. oznaczenie liczbami i literami kompleksów, a następnie egzemplarz ten uważać jako integralną część składową oryginalnej mapy.

Postanowienia poprzedniego ustępu mają i wtenczas analogiczne zastosowania, jeżeli dla sporządzenia oryginalnej mapy częściowo używa się operatów katastralnych (ustęp 4.).

Przy wszystkich pracach pomiarowych, które mają się uskuteczniać w stadyum przygotowania planu i w późniejszych stadyach postępowania, należy wydać zarządzenia, aby znajdujące się w obszarze czynności agrarnej, jakoteż na sąsiednich gruntach drzewa, winne latorośle, ogrodzenia i t. p. jak niemniej i płody polne ile możności nie były narażone na uszkodzenia.

Jeżeli dla dokładnego wykonania prac geodetycznych uszkodzenia są nieuniknione, lub jeżeli przedmioty znajdujące się na gruntach muszą być uprzątnięte, należy o tem zawiadomić właścicieli.

Szczególnie w stadyum przygotowania planu mają wyższe władze zarządzić badanie prac geodetycznych. Badania te mogą obejmować wszystkie, lub poszczególne elaborata. Przy rewizyi należy z reguły robić próby wyrywkowe.

Ustalenie stosunków wartości w ogóle.

§. 88.

Po sporządzeniu oryginalnej mapy ma komisarz miejscowy zająć się oznaczeniem wartości gruntów, komasacyą objętych. Oznaczenie to następuje w myśl §§. 76—78. kr. u. k. na podstawie porozumienia się bezpośrednich uczestników, albo na podstawie opinii znawców.

Celem ustalenia wartości gruntów, do komasacyi włączonych, należy sporządzić potrzebne szkice według oryginalnej mapy, albo gdyby opracowanie jej jeszcze odpowiednio nie postąpiło, według mapy katastralnej.

Oznaczenie wartości na podstawie porozumienia.

§. 89.

Oznaczenie wartości na podstawie porozumienia, wymaga zatwierdzenia komisarza miejscowego. Jeżeli komisarz miejscowy ma powód uważać, że porozumienie co do oszacowania wartości prawdopodobnie przyjdzie do skutku winien wdrożyć właściwe rokowania. W przeciwnym razie, jakoteż i wtedy, gdy komisarz miejscowy nie udzieli zatwierdzenia (§. 76. kr. u. k.), lub gdy porozumienie nie przyjdzie do skutku, ma komisarz miejscowy przedsięwziąć oznaczenie wartości na postawie opinii znawców.

Oznaczenie wartości na podstawie porozumienia odbywa się przez ustanowienie klas wartości dla poszczególnych rodzajów uprawy, przez ustanowienie oddziałów gruntu (oddziałów wartości), które mają być zaliczone do rozmaitych klas wartości w poszczególnych rodzajach uprawy i przez zgodne ustanowienie czystego dochodu z jednego hektara każdej klasy wartości i każdego rodzaju uprawy. Umówiony czysty dochód ma komisarz miejscowy dla każdej poszczególnej klasy wartości i dla każdego rodzaju uprawy zestawić w taryfie klasyfikacyjnej. Dwudziestokrotny czysty dochód należy przyjąć jako wartość kapitału i zaokrąglić go na całe korony od hektara.

Granice poszczególnych oddziałów wartości należy oznaczyć palikami, wymiar tych oddziałów przedstawić w szkicach (§. 88. r. k.), a następnie wraz z ich bieżącemi liczbami i klasą odnośnych rodzajów uprawy wciągnąć do oryginalnej mapy, względnie do sprostowanego egzemplarza mapy katastralnej (§. 87. r. k.).

Oznaczenie wartości na podstawie opinii znawców.

§. 90.

Oznaczenie wartości gruntów, do komasacyi włączonych, na podstawie opinii znawców odbywa się w drodze bonitacyi, którą przeprowadzają klasyfikatorzy i boniterzy i składa się:

a) z ułożenia szematu bonitacyjnego,
b) z klasyfikacyi i
c) z ułożenia taryfy.

Jako boniterów we wszystkich sprawach trudniejszych należy ustanowić najmniej dwie, a najwięcej trzy osoby; w zwyczajnych wypadkach wystarcza ustanowienie jednego bonitera.

Jako klasyfikatorów należy z reguły ustanowić najmniej dwie, a najwięcej pięć osób, które mają wspólnie pracować. Jeżeli jednak obszar komasacyjny jest rozleglejszy, można go celem przeprowadzenia klasyfikacyi podzielić na oddziały i równocześnie przez kilka takich grup klasyfikatorów w rozmaitych miejscach przeprowadzić klasyfikacyę.

Jeżeli bonitacya wymaga tylko krótkiego czasu, albo jeżeli to jest z innych powodów wskazanem, należy do klasyfikacyi wezwać natychmiast także boniterów, którzy mają postępować w myśl ostatniego ustępu §. 92. k. r.

Po ustanowieniu boniterów i klasyfikatorów ma komisarz miejscowy ustanowić sposób postępowania przy bonitacyi ze względu na zachodzące szczególne stosunki, w każdym wypadku dalej ma on postanowić, o ile przedsięwzięte przy banitacyi dochodzenia należy rozszerzyć; wreszcie ma on wydać potrzebne zarządzenia co do kierownictwa poszczególnych robót.

W razie potrzeby ma komisarz miejscowy wydać boniterom i klasyfikatorom wskazówki na piśmie.

Ułożenie szematu bonitacyjnego.

§. 91.

Celem ustanowienia szematu bonitacyjnego mają boniterzy przy współudziale klasyfikatorów ustanowić potrzebne klasy bonitacyjne wedle stopnia dochodu z gruntów, mianowicie dla następujących rodzajów uprawy:

a) dla ról,
b) łąk,
c) ogrodów,
d) pastwisk,
e) lasów,
f) dla gruntów, które mają być poddane uprawie.

Dla nieużytków nie należy ustanawiać klas bonitacyjnych.

Jeżeli poszczególne pod a) do d) pomienione grunta pozostają czasowo w użytku zmiennym n. p. ogrody jako role, łąki jako pastwiska, albo odwrotnie i t. p., należy grunta te zaliczyć do tego rodzaju uprawy, w którym przeważnie są używane.

Grunta, które nie należą do żadnego z powyżej pod a) do f) wymienionych rodzajów uprawy i nie są nieużytkami, należy zaliczyć do najwięcej im zbliżonego rodzaju uprawy.

Jeżeli pośród poszczególnych gruntów, lub w połączeniu z nimi znajdują się przestrzenie gruntowe, należące do innego rodzaju uprawy, aniżeli części główne tych gruntów n. p wąskie ochronne pasma ziemi, lub miedze, małe kamieniste wypukłości i t. p., należy je zaliczyć do rodzaju uprawy głównych części tych gruntów o ile są tak nieznaczne, iż nie można ich dosyć wyraźnie oznaczyć na mapie.

Dla każdej klasy bonitacyjnej ma być z reguły oznaczony grunt wzorowy, który należy stosownie odgraniczyć i na szkicach bonitacyjnych (§ 88. r. k.) wyraźnie uwidocznić. Jeżeli przy klasyfikacyi używa się boniterów. można odstąpić od oznaczenia gruntu wzorowego.

Ustanowione klasy należy wciągnąć do szematu bonitacyjnego, w którym także grunta wzorowe bliżej określone być mają.

Szemat bonitacyjny mają podpisać kierujący bonitacyą, boniterzy i klasyfikatorzy i doszyć go do dotyczącego protokołu rozprawy, w którym należy podać w krótkości charakterystyczne znamiona każdej klasy bonitacyjnej. Odpisu szematu bonitacyjnego należy na żądanie udzielić boniterom i klasyfikatorom.

Klasyfikacya.

§. 92.

Po ułożeniu szematu bonitacyjnego mają klasyfikatorzy, a te bez względu na granice kompleksów, znajdujących się w obszarze komasacyjnym, przeprowadzić klasyfikacyę, to jest oznaczenie i odgraniczenie na miejscu tych części obszaru czynności agrarnej, które muszą być zaliczone do jednej i tej samej klasy, względnie do poszczególnych klas szematu bonitacyjnego.

W tym celu należy poszczególne oddziały pól i oddziały każdego rodzaju uprawy, które są ograniczone drogami, rowami i t. p. lub innymi rodzajami uprawy, starannie zbadać pod względem gleby, dokładnie porównać z gruntem wzorowym i podzielić na tyle pojedynczych części (oddziałów bonitacyjnych) ile potrzeba dla odgraniczenia między sobą istniejących klas bonitacyjnych.

Granice poszczególnych oddziałów bonitacyjnych należy oznaczyć palikami, z reguły w czasie robót klasyfikacyjnych wkreślić do szkic bonita-

cyjnych a następnie przenieść je z bieżącemi ich liczbami i klasą dotyczącego rodzaju uprawy do mapy oryginalnej, względnie do sprostowanego egzemplarza mapy katastralnej (§. 87. r. k.).

Po ukończeniu klasyfikacyi należy protokół klasyfikacyjny w obecności znawców porównać ze szkicami i notatkami, które co do klasyfikacyi mają prowadzić znawcy i protokół ten zakończyć

Przed ułożeniem taryfy mają boniterzy w obecności kierownika bonitacyi i klasyfikatorów przeprowadzoną klasyfikacyę tak ze względu na możliwe różnice zdań i wątpliwości klasyfikatorów, jakoteż i z innych względów dokładnie zbadać i w razie potrzeby poczynić wnioski na sprostowanie klasyfikacyi. Sprostowanie to ma następnie przeprowadzić kierownik urzędowej czynności.

Ułożenie taryfy.

§. 93.

Po ukończeniu klasyfikacyi ma komisarz miejscowy przystąpić do ułożenia taryfy t. j. do obliczenia czystego dochodu w pieniądzach z jednego hektara każdej klasy bonitacyjnej w rozmaitych rodzajach uprawy. Przy wymiarze czystego dochodu nie bierze się za podstawę czystego dochodu katastralnego. Ułożenie taryfy następuje na podstawie opinii, którą boniterzy mają złożyć protokolarnie.

Obliczony czysty dochód dla każdej poszczególnej klasy bonitacyjnej w każdym rodzaju uprawy wraz z datami odnoszącemi się do obliczenia ma komisarz miejscowy zestawić w taryfie klasyfikacyjnej.

Dwudziestokrotny czysty dochód należy przyjąć jako wartość kapitału i zaokrąglić go na całe korony od hektara.

Inne oznaczenia wartości.

§. 94.

Jeżeli mają być oszacowane ciężary gruntowe, których przy bonitacyi nie można było uwzględnić, ma komisarz miejscowy, ile możności w tem

stadyum postępowania, przeprowadzić odnośne oszacowanie na podstawie opinii znawców. Jako znawców można przy tem, o ile to odpowiada celowi, użyć boniterów.

Przy bonitacyi należy dalej zasięgnąć zdania boniterów co do tego, czy i które grunta posiadają niezwykle wysoki, albo przez zaniedbanie niski stan kultury i nawożenia i mają oni objawić swoją opinię co do ewentualnych wyrównań.

Jeżeli na obszarze czynności agrarnej, lub na pewnej jego części, gospodarstwo prowadzi się w sposób jednakowy, mogą boniterzy już w tem stadyum postępowania objawić swoje zdanie co do wysokości ewentualnych wyrównań pieniężnych za nie wyzyskane jeszcze przy odbiorze nowych ekwiwalentów, ostatnie nawożenie, jakoteż co do wysokości nakładów wyłożonych na peryodyczne użytkowania (§§. 78 i 89. kr. u. k.).

Obliczenie powierzchni.

§. 95.

Po wciągnięciu oddziałów wartości lub bonitacyjnych do oryginalnej mapy, względnie do sprostowanego egzemplarza mapy katastralnej (§. 87. r. k.), należy stosownie do postanowień służbowej i technicznej instrukcyi dla przeprowadzenia czynności agrarnych na podstawie szczegółów zawartych w oryginalnej mapie, względnie w sprostowanym egzemplarzu mapy katastralnej, zająć się obliczeniem powierzchni poszczególnych kompleksów gruntowych, oddziałów wartości lub bonitacyjnych.

Wyniki obliczeń powierzchni należy wciągnąć do protokołu obliczeń.

Ułożenie rejestru stanu posiadania.

§. 96.

Na podstawie protokołu obliczeń należy sporządzić rejestr stanu posiadania. Rejestr ten składa się z trzech części:

Pierwsza część (rejestr stanu posiadania) ma zawierać, prócz ogólnego opisania obszaru komasacyjnego, wykaz wszystkich kompleksów gruntowych wedle ich liczb bieżących; — druga część (wyciąg z rejestru stanu posiadania) ma zawierać wykaz wszystkich kompleksów gruntowych, należących do każdego poszczególnego bezpośredniego uczestnika; — trzecia część (rejestr klasyfikacyjny) ma zawierać wykaz poszczególnych oddziałów wartości lub bonitacyjnych.

Przy pojedynczych komasacyach można zaniechać ułożenia pierwszej części rejestru stanu posiadania, należy jednak w tym wypadku do drugiej części dołączyć ogólny opis obszaru komasacyjnego.

Ewentualne zmiany w rejestrze stanu posiadania, które później się uskutecznia, należy uwidocznić czerwonym atramentem, a uskuteczniający zmianę ma stwierdzić jej rzeczywistość.

Wyłożenie planu bonitacyjnego i rejestru stanu posiadania.

§. 97.

Po ukończeniu bonitacyi i ułożeniu rejestru stanu posiadania należy wyłożyć plan bonitacyjny i rejestr stanu posiadania i wyłożenie to w myśl §. 79. kr. u. k. ogłosić.

Równocześnie należy każdemu bezpośredniemu uczestnikowi doręczyć dotyczący go wyciąg z rejestru stanu posiadania z odwołaniem się na postanowienia §. 80. kr. u. k.

Operaty, które należy wyłożyć, są następujące:

a) druga część rejestru stanu posiadania (§. 96. r. k.);
b) szemat bonitacyjny (§. 91. r. k.);
c) taryfę klasyfikacyjną (§. 93. r. k.).

Jeżeli oszacowanie nastąpiło w drodze porozumienia (§. 89. r. k.), należy wyłożyć operaty tylko pod a) i c) wymienione.

Wyłożenie wymienionych operatów należy uskutecznić w urzędowym lokalu, dla celów komasacyi przeznaczonym, albo w kancelaryi gminnej właściwej gminy.

Komisarz miejscowy ma ile możności starać się o to, ażeby bądź to on sam, bądź też asystent, lub funkcyonaryusz oddziału technicznego był obecnym przez cały czas publicznego wyłożenia tych operatów. Osobom, operaty przeglądającym, należy je na żądanie objaśnić i zezwolić na przejrzenie protokołów bonitacyjnych i szkic.

Jeżeli komisarz miejscowy, asystent, albo funkcyonaryusz oddziału technicznego nie mogą być w dotyczącej miejscowości stale obecni w czasie wyłożenia operatów, należy w obwieszczeniu podać dnie, w których wyłożone operata będą objaśniane, a przewodniczącemu wydziału uczestników, albo innej zaufanej osobie poruczyć czuwania nad całością operatów.

Uwagi i zarzuty przeciw planowi bonitacyjnemu i rejestrowi stanu posiadania.

§. 98.

Przeciw datom, odnoszącym się do planu bonitacyjnego i rejestru stanu posiadania pod względem oznaczenia wartości gruntu lub części gruntu, dopuszczalne są uwagi, przeciw innym datom rejestru stanu posiadania, a w szczególności przeciw zawartym w nim wymiarom powierzchni dopuszczalne są zarzuty.

Co do wniesionych uwag nie ma postępowania w toku instancyi; komisarz miejscowy jednakże obowiązany jest sprawdzić, czy uwagi te są uzasadnione i utrzymywać je w ewidencyi celem sprostowania operatów przy ułożeniu planu komasacyjnego.

Z powodu wniesionych zarzutów należy wydać orzeczenie w toku instancyi. Jeżeli z powodu orzeczeń następują zmiany w elaboratach, ma je komisarz miejscowy uskutecznić. Sprostowanie wydanych wyciągów i odpisów należy zarządzić w krótkiej drodze (§. 80. kr. u. k.).

O ułożeniu planu komasacyjnego.

Projektowanie wspólnych urządzeń.

§. 99.

Po ukończeniu rozprawy co do planu bonitacyjnego i rejestru stanu posiadania, ma komisarz miejscowy przez oddział techniczny, w razie potrzeby przy współudziale innych osób fachowych (§§. 20. 21. i 25. r. k.) zarządzić zaprojektowanie tych wszystkich wspólnych urządzeń, które są konieczne

celem umożliwienia, ile możności wolnego od służebności, dostępu do ekwiwalentów i odpowiedniego ich wykorzystania pod względem gospodarczym.

Do tych urządzeń należą: budowa, względnie przełożenie lub regulacya dróg, przepędów, potoków, rowów, mostów, przepustów, tam, zakładów osuszających i nawadniających, drenów, ochrony brzegów i t. p jakoteż placów, przeznaczonych na wydobycie, lub skład materyałów, potrzebnych dla wspólnych urządzeń.

Wspólne urządzenia należy z reguły najpierw na mapie zaprojektować, i dopiero potem, o ile to jest potrzebnem do ocenienia ich sytuacyi, wytyczyć na miejscu, a następnie na mapie zaznaczyć wraz z ich liniami granicznemi. Rowy poboczne dróg należy tylko wtedy osobno zaznaczyć, jeżeli to się okazuje potrzebnem dla zoryentowania się w kierunku odpływu wody, albo jeżeli z odpływem wody połączona jest służebność.

O rozpoczęciu robót, tyczących się projektu, ma komisarz miejscowy wcześnie donieść Przewodniczącemu komisyi krajowej i bliżej podać wspólne urządzenia a to celem ewentualnego wysłania delegata, lub organu technicznego.

Zarazem ma on o tem zawiadomić Wydział krajowy, który może wysłać organ celem przejrzenia projektowanych robót i przesłać o nich komisarzowi miejscowemu swoją opinię.

Jeżeli wskazane jest przeprowadzenie takich rolniczo-technicznych lub melioracyjnych robót, co do których wedle zdania komisarza miejscowego zachodzą warunki uzyskania subwencyi z funduszówpaństwowych, lub krajowych, ma on — i to natychmiast o ile to jest możliwe — zarządzić wypracowanie generalnego projektu i kosztorysu i przedłożyć je wraz z odnośnymi wnioskami komisyi krajowej do dalszego zarządzenia celem uzyskania subwencyi z funduszów państwowych i krajowych. Generalny projekt i kosztorys nie powinny wychodzić poza to, co jest konieczne do dostarczenia dostatecznego dla celów subwencyjnych poglądu na istotę, rozmiar, spodziewane skutki i najważniejsze koszta robót.

Należy przy tem zważać, ażeby przez wypracowanie projektu postęp innych robót komasacyjnych nie doznał istotnej zwłoki

Zasięganie decyzyi władz, właściwych dla kolei żelaznych, dróg i budowli.

§. 100.

O ile projektowane wspólne urządzenia wymagają zmian w zakładach kolejowych, lub drogach publicznych, albo jeśli się projektuje takie urządzenia, co do których ustawa budowlana ma zastosowanie, komisarz miejscowy

ma postarać się w tym względzie o decyzyę kompetentnych władz, względnie tych organów, do których w myśl istniejących ustaw należy powzięcie decyzyi co do takich zmian.

Jeżeli kompetentne władze i organa nie czynią zadość żądaniu komisarza miejscowego, ma on odnieść się do przewodniczącego komisyi krajowej i prosić o pouczenie co do dalszego postępowania.

Ostatecznie decyzye kompetentnych władz i organów należy uwzględnić w planie komasacyjnym.

Jeżeli projektowane wspólne urządzenia wymagają takich zmian w rolniczo-technicznych, lub melioracyjnych zakładach, które całkowicie lub częściowo wykonane były z funduszów publicznych, ma komisarz miejscowy co do tych zmian postępować ile możności w porozumieniu z kompetentną władzą, lub z kompetentnym organem.

Służebności i ciężary realne.

§. 101.

Jeżeli odpowiednie użytkowanie ekwiwalentu nie jest możliwe bez ustanowienia służebności na innym do komasacyi włączonym gruncie, ma komisarz miejscowy stosunek służebności oznaczyć. Ma on dalej przeprowadzić względnie ukończyć teraz czynności, przepisane w §. 85. ustęp 3. r. k. o ile ich nie mógł przeprowadzić przy sposobności oznaczenia uczestników i ich praw.

We wszystkich przypadkach, w których służebność na gruncie musi być ustanowioną i w których służebność lub ciężar realny na obciążonym gruncie pozostaje, odpada lub zostaje wykupioną, ma komisarz miejscowy na podstawie opinii znawców wcześnie zbadać, jaką zmianę w wartości gruntów to sprowadzi, a to dlatego, ażeby wartości te uwzględnić już przy układaniu obrachunku ekwiwalentów celem wynagrodzenia ich w gruntach.

We wszystkich wypadkach, w których grunt tylko w części podlega służebności lub ciężarowi realnemu, należy dokładnie oznaczyć tę część przy projektowaniu wspólnych urządzeń, względnie po ukończeniu projektu podziałowego na mapie uwidocznić i o ile to jest potrzebne do ocenienia sytuacyi, wytyczyć na miejscu.

Ustalone zmiany wartości należy zestawić w osobnym wykazie celem przeprowadzenia w obliczeniu ekwiwalentów.

Stosunek udziału względnie stosunek datków do wspólnych urządzeń.

§. 102.

Przy sposobności projektowania wspólnych urządzeń należy także oznaczyć stosunek datków, w jakim bezpośredni uczestnicy mają się przyczynić do gruntów potrzebnych dla tych wspólnych urządzeń, względnie oznaczyć stosunek udziału, co do użycia większej lub mniejszej przestrzeni gruntu.

Postanowienia §. 84. kr. u. k. co do całkowitego, lub częściowego uwolnienia poszczególnych uczestników od dostarczenia potrzebnego gruntu na wspólne urządzenia i od ponoszenia kosztów na zaprowadzenie i utrzymywanie tych urządzeń, — mają zastosowanie w następujących wypadkach:

1. względem małych właścicieli gruntowych, którzy uczestniczą tylko z małymi obszarami gruntów;

2. względem tych właścicieli gruntowych, którzy nowych urządzeń do gospodarowania na swoich przyszłych gruntach wcale nie potrzebują, lub tylko w nieznacznym stopniu, chyba, że wyznaczenie właśnie tych gruntów w korzystnem położeniu zależy od wykonania tych urządzeń.

Jeżeli poszczególne części obszaru komasacyjnego są miejscowo od siebie oddzielone, można części te pod względem wspólnych urządzeń o tyle osobno i niezawiśle jednę od drugiej traktować, o ile urządzenia te dotyczą tylko poszczególnych części obszaru komasacyjnego.

Inne rozprawy.

§. 103.

W tem stadyum postępowania ma komisarz miejscowy:

1. w wypadku, jeśli wskazanem jest dodatkowo całkowicie lub częściowo włączyć do komasacyi grunta, potrzebne do stosownego wykonania wspólnych urządzeń, lub korzystniejszego ukształtowania ekwiwalentów, przeprowadzić z właścicielami gruntowymi rozprawę, względnie wydać potrzebne orzeczenie, wyznaczyć na każdy wypadek należące się odszkodowania i odpowiednio uzupełnić rejestr stanu posiadania, tudzież plan bonitacyjny.

2. przeprowadzić rozprawę co do ewentualnego przeniesienia budynków mieszkalnych i gospodarczych i oznaczyć wydatki, jakieby z tego powodu mieli ponieść uczestnicy (§. 27. kr. u. k.).

3. przeprowadzić rozprawę z uczestnikami co do tego, czy i które grunta mają być sprzedane celem pokrycia lub zmniejszenia kos tów komasacyi (§. 93. kr. u. k.), czy i które grunta mają uczestnicy przeznaczyć na pewne wspólne cele n. p. na miejsca do stanowienia, na wygony, na miejsca do trzymania wspólnego bydła rozpłodowego, na założenie budynków dla pomieszczenia wspólnych maszyn rolniczych, do czyszczenia lnu i konopi, na uprawę wiklin i t. p.

W razie gdy nie wszyscy bezpośredni uczestnicy zgodzą się na wyłączenie gruntów, przeznaczonych na sprzedaż, lub na wspólne gospodarcze cele, obciąża to wyłączenie tych, którzy się na to zgodzili i stosunek udziału w wyłączonych gruntach należy oznaczyć odpowiednio do stosunku, w którym się uczestnik do tego przyczynił.

O ile już teraz można osądzić, że zmiana granicy gminy lub obszaru dworskiego jest pożądaną, należy zarządzić, co wypada po myśli §. 108. kr. u. k. Jeżeli przy tem chodzi tylko o zmianę granic gminy katastralnej, ma komisarz miejscowy, przedkładając szkic sytuacyjny, przedstawiający zmianę granicy, za pośrednictwem krajowej Dyrekcyi skarbu zasięgnąć na to pozwolenie Ministerstwa skarbu. Jeżeli jednak chodzi o zmianę granic gminy katastralnej, a zarazem i gminy miejscowej (obszaru dworskiego), winien komisarz miejscowy najpierw postarać się o pozwolenie w sposób wyżej podany, a skoro je otrzyma, postarać się o zezwolenie do zgodnej zmiany granic gminy miejscowej (obszaru dworskiego) w myśl §. 4. ustawy gminnej z 12. sierpnia 1866, Nr. 19. Dz. u. kr., względnie ustawy z 13. marca 1889, Nr. 24. Dz. u. kr. i z 3. czerwca 1896 Nr. 51. Dz. u. kr.

Sporządzenie obliczenia wynagrodzeń (ekwiwalentów).

§. 104.

Następnie ma komisarz miejscowy zarządzić sporządzenie obliczenia wynagrodzeń. Obliczenie to ma zawierać cyfrowe oznaczenie ekwiwalentu w gruntach, do którego ma prawo każdy poszczególny bezpośredni uczestnik.

Jeżeli bezpośredni uczestnik posiada kilka gospodarstw (zagród, obejść i t. p.), dla których stan posiadania nie może być hipotecznie połączony, należy obliczenia uskutecznić dla każdego gospodarstwa z osobna. Należy je-

dnak umieścić odpowiednią uwagę o istniejącym stosunku własności celem uwzględnienia go przy wyznaczeniu wynagrodzeń

Jeżeli uczestnik oprócz gruntów do jego posiadłości należących i jako jej część składową hipotecznie zapisanych, posiada jeszcze inne grunta, dla których istnieją osobne wykazy hipoteczne, nie należy dla tych ostatnich obliczać osobnych wynagrodzeń; należy je raczej doliczyć do głównej posiadłości

Jeżeli dotyczący właściciel ma kilka posiadłości, może on oznaczyć, do której posiadłości mają być wynagrodzenia doliczone.

Obliczenie wynagrodzeń ma komisarz miejscowy zbadać co do dokładności pod względem treści i cyfer i w razie potrzeby sprostować. Przeprowadzenie rewizyi należy uwidocznić na elaboracie.

Zarys do ułożenia projektu podziału.

§. 105.

Po ukończeniu obliczenia wynagrodzeń ma komisarz miejscowy kazać ułożyć na mapie projekt nowego ukształtowania gruntów (projekt podziału), stosując się do postanowień, zawartych w dalszych §§. 106—112.

Gdy zarysy podziału postąpią o tyle, że mogą służyć do ocenienia słuszności ewentualnych życzeń bezpośrednich uczestników co do wyznaczyć się im mających ekwiwalentów, ma komisarz miejscowy dla poinformowania się wysłuchać uczestników co do ich życzeń.

Komisarzowi miejscowemu pozostawia się do ocenienia, czy do odnośnego omówienia ma zaprosić doświadczonych agronomów celem udzielenia wyjaśnień co do urządzenia przyszłego gospodarstwa.

Wyrażone życzenia poszczególnych uczestników należy ile możności uwzględnić, o ile one dadzą się pogodzić z celem czynności agrarnej.

Obszar ekwiwalentów.

§. 106.

Obszar ekwiwalentów, które mają być przydzielone bezpośrednim uczestnikom, ma pozostawać w takim samym stosunku do ich wartości, w jakim pozostaje obszar gruntów do komasacyi oddanych do ich wartości.

Odstąpienie od tej reguły aż do włącznie $^1/_5$ części tego stosunku w takim razie jest dozwolone, gdyby w inny sposób nie można osiągnąć odpowiedniego połączenia ekwiwalentów lub pomyślnego pod względem gospodarczym ich ukształtowania i położenia, albo gdyby nie można uczynić zadość postanowieniom §. 112 r. k. co do oddalenia ekwiwalentów od budynków gospodarskich, albo wreszcie, gdyby odpowiednie wykonanie wspólnych urządzeń do osuszania lub nawodniania było niemożliwe.

Przekroczenie ponad jednę piątą część tego stosunku jest tylko wtedy dopuszczalne, jeżeli dotyczący bezpośredni uczestnik z tem się zgadza, a u innych bezpośrednich uczestników z tego powodu nie przekracza się jednej piątej części tego stosunku.

Rodzaj uprawy ekwiwalentów.

§. 107.

Ekwiwalenta, które mają być oddane każdemu poszczególnemu bezpośredniemu uczestnikowi jako ogrody, role i łąki winny z reguły pozostawać w tym samym stosunku do jego ogólnej sumy ekwiwalentu, w jakim pozostają jego do komasacyi oddane grunta tego rodzaju uprawy do jego ogólnej sumy gruntów do komasacyi oddanych. Jeżeli od tej reguły koniecznie potrzeba odstąpić, wówczas należy to w odpowiedni sposób wynagrodzić, uwzględniając przytem szczególne stosunki gospodarskie poszczególnych bezpośrednich uczestników. Przytem należy na to zważać, ażeby u tych uczestników, których łąki znajdowały się dotąd w niekorzystnym stosunku do gruntów ornych, stosunek ten z powodu nowego podziału nie stał się jeszcze niekorzystniejszym; dalej ażeby tacy uczestnicy, których ekwiwalent w jednym z wyżej wymienionych rodzajów uprawy musi ulec uszczupleniu, otrzymali dostateczne wynagrodzenie w gruntach, któreby można przemienić w dotyczący rodzaj uprawy.

Położenie i kształt ekwiwalentów.

§. 108.

Każdemu bezpośredniemu uczestnikowi należy wyznaczyć ekwiwalent w połączonem ile możności położeniu i w kształcie dla gospodarstwa korzystnym. Przytem należy szczególnie na to zważać, ażeby poszczególne ekwiwalenta znajdowały się w odpowiedniem ze sobą połaczeniu, ażeby ekwiwa-

lenta w roli nie były zbyt długie w stosunku do swej szerokości, ażeby je urządzano ile możności w dotychczasowym kierunku parcel i z uwzględnieniem ukształtowania terenu tak, żeby odpowiednio mogły być zagospodarowane.

Drogi i odpływ wody.

§. 109.

Ekwiwalenta należy ile możności tak urządzać, ażeby przynajmniej z jednej strony graniczyły z publiczną lub wspólną drogą, ogrody zaś przynajmniej z taką ścieżką. Przy wyznaczeniu ekwiwalentów należy dalej na to zważać, ażeby woda miała ile możności bezpośredni naturalny odpływ do zbiorników istniejących, lub mających się założyć jako wspólne urządzenia.

Wyrównania pieniężne za nieznaczne różnice.

§. 110.

Wyrównania pieniężne za nieznaczne różnice (§§. 26. i 28. kr. u. k.) nie powinny wynosić więcej niż czterdziestą część wartości tego gruntu, którego bezpośredni uczestnik ma prawo żądać z reguły za grunta do komasacyi oddane. Wyrównania pieniężne mogą być podwyższone do dwudziestej części podanej wartości, jeżeli w inny sposób nie można osiągnąć lepszego ukształtowania lub arondacyi gruntów. W obu wypadkach wyrównania pieniężne dopuszczalne są tylko pod warunkiem, przewidzianym w §. 26. ustęp 2. kr. u. k.

Przekroczenie ponad dwudziestą część wartości przy wyrównaniu pieniężnem jest tylko wtedy dozwolone, jeżeli dotyczący bezpośredni uczestnik z tem się zgadza, a u innych bezpośrednich uczestników z tego powodu wyrównanie pieniężne nie przekracza dwudziestej części wartości tych gruntów, których mają prawo żądać.

Połączenie większych kompleksów; wynagrodzenie małych właścicieli gruntowych.

§. 111.

Jeżeli bezpośredni uczestnik posiada w jednej części obszaru komasacyjnego większy kompleks połączonych ze sobą gruntów, należy wyznaczyć ekwiwalent, ile możności w tych samych gruntach

Jeżeli grunta do komasacyi włączone, całkowicie lub w większej części otoczone są większym kompleksem ze sobą połączonych gruntów innego właściciela, należy je, o ile inne względy na to pozwalają, z reguły przydzielić właścicielowi tego połączonego kompleksu gruntów i to nawet wówczas, jeżeli kompleks ten jest wyłączony od komasacyi, pod warunkiem jednakże, iż właściciel tego kompleksu uczestniczy w komasacyi z innymi gruntami.

Takim bezpośrednim uczestnikom, których pretensya co do ekwiwalentu jest nieznaczna i którzy dla zagospodarowania swego gruntu nie mogą trzymać zaprzęgu, należy wyznaczyć ekwiwalent ile możności blisko ich domów, o ile przez to innych nie naraża się na szkodę. Także ile możności o to należy się starać, ażeby ekwiwalentów tych małych właścicieli gruntowych, nie otaczały grunta, należące do większych gospodarstw.

Oddalenie ekwiwalentów od zabudowań gospodarskich.

§. 112.

Ekwiwalentów nie należy wyznaczać bezpośrednim uczestnikom w większej przeciętnej odległości od budynków gospodarskich, aniżeli znajdują się od tych budynków ich grunta, do komasacyi włączone. Wyjątek jest tylko wtedy dozwolony, jeżeli dotyczący bezpośredni uczestnik z tem się zgadza, lub jeżeli uszczerbek z tego wynikający można wyrównać przez lepsze połączenie ze sobą ekwiwalentów, lepsze założenie dróg lub przez inne korzyści.

Ułożenie projektu podziałowego.

§. 113.

Po ukończeniu robót, tyczących się projektu, należy wypośrodkowane ekwiwalenty i pozostałe w dawniejszym stanie kompleksy gruntowe obszaru oznaczyć na mapie bieżącemi liczbami i literami tych właścicieli gruntowych, którym ma się je przydzielić.

Wspólne urządzenia należy również oznaczyć bieżącemi liczbami.

Wspólne urządzenia, których potrzeba później się okazuje. Służebności.

§. 114.

Po ukończeniu projektu podziałowego ma komisarz miejscowy oznaczyć, względnie kazać zaprojektować, te wspólne urządzenia i służebności celem stosownego korzystania z ekwiwalentów, których wykonanie i urządzenie później okazało się potrzebne.

Wyrównanie za zmiany wartości stąd powstałe uskutecznia się w myśl §§. 82. i 87. kr. u. k. w pieniądzach (§. 116 r. k.), o ile tego nie można przez dodatkową zmianę projektu podziałowego uskutecznić w gruntach.

Ułożenie rejestru wynagrodzeń i odmierzenie ekwiwalentów i wspólnych urządzeń.

§. 115.

Następnie ma komisarz miejscowy na podstawie istniejących obliczeń kazać ułożyć rejestr wynagrodzeń.

W rejestrze tym ma się przejrzyście zestawić należące się każdemu uczestnikowi powierzchnie gruntów i wartości wedle obliczenia wynagrodzeń, tudzież wyznaczone poszczególne ekwiwalenta.

Następnie należy na miejscu odmierzyć i oznaczyć granice ekwiwalentów, tudzież wspólnych urządzeń. W tym celu trzeba wcześnie sporządzić osobne szkice polowe.

Wyznaczając czas do robót mierniczych, należy uwzględnić stan płodów polnych, tudzież czas prawdopodobnego objęcia w posiadanie ekwiwalentów, i stosownie do tego należy roboty przyspieszyć.

Dodatkowe wyrównania pieniężne i zmiany wartości.

§. 116.

Po ułożeniu rejestru wynagrodzeń ma komisarz miejscowy oznaczyć odszkodowania pieniężne, które należy uiścić za grunta potrzebne do wykona-

nia dodatkowych wspólnych urządzeń, za nieznaczne różnice między ekwiwalentami a gruntami oddanymi do komasacyi, jakoteż za zmiany wartości, które nastąpiły w skutek dodatkowo powstałych służebności.

Wyrównania pieniężne należy zestawić w wykazie osobno co do każdego bezpośredniego uczestnika i czerwonym atramentem uwidocznić w rejestrze wynagrodzeń tę sumaryczną kwotę, którą dotyczący uczestnik ma otrzymać lub ją złożyć.

Dodatkowo ustalone zmiany wartości należy umieścić w wykazie wspomnianym w §. 101. ustęp 4. r. k. Zmiany wartości, o ile one dotyczą poszczególnych ekwiwalentów, należy zanotować w rejestrze wynagrodzeń z podaniem wchodzącego w rachubę rodzaju kultury.

Częściowe wynagrodzenia i postanowienia o wspólnych urządzeniach.

§. 117.

W tem stadyum postępowania ma komisarz miejscowy oznaczyć częściowe wynagrodzenia za te grunta oddane do komasacyi, które mają różny stan ciężarów, lub które są sporne. Przytem mają analogiczne zastosowanie zasady, obowiązujące w ogóle przy oznaczeniu wynagrodzeń i ustaleniu ekwiwalentów, a częściowe wynagrodzenia należy oznaczyć ile możności stosownie do obszaru i wartości gruntów oddanych do komasacyi, tudzież ile możności w tym samym rodzaju uprawy. Przy tem należy odpowiednio uwzględnić przyrost lub zmniejszenie się obszaru z powodu wspólnych urządzeń.

Grunta, za które ma się oznaczyć wynagrodzenie częściowe, jakoteż same wynagrodzenia częściowe, należy wykazać w osobnych obliczeniach według powierzchni i wartości (obliczenie częściowych wynagrodzeń).

Częściowe wynagrodzenia należy oznaczyć na mapie i zaopatrzyć liczbami w ułamkach dotyczących ekwiwalentów. Pomiar miejscowy uskutecznia się tylko wyłącznie na żądanie dotyczącego bezpośredniego lub pośredniego uczestnika.

Dalej ma komisarz miejscowy wydać rozporządzenia, potrzebne ze względu na przyszłe używanie i zarząd wspólnych urządzeń, tudzież oznaczyć udział w kosztach wykonania i utrzymywania wszystkich, lub poszczególnych wspólnych urządzeń w procentach od ogólnej sumy.

O ile zarząd wspólnych urządzeń nie przysługuje reprezentacyi gminnej, należy z reguły ustanowić osobny wydział do zarządu.

Prawa i obowiązki tego wydziału, wybór i czas trwania funkcyi jego członków, ich odpowiedzialność względem władz i uczestników i t. p. należy stosownie określić.

Jeżeli wspólne urządzenia mają większe znaczenie, można dla zarządu ustanowić osobny statut.

Części składowe planu komasacyjnego. Sprawdzenie robót geodetycznych.

§. 118.

Po ukończeniu miejscowych pomiarów i czynności, przepisanych w §§. 116. i 117. r. k. ma komisarz miejscowy wygotować plan komasacyjny do wyłożenia.

Plan komasacyjny obejmuje następujące części składowe:

a) rejestr stanu posiadania (§. 96. r. k.);
b) obliczenie wynagrodzeń (§. 104. r. k.);
c) rejestr wynagrodzeń (§. 115. r. k.);
d) oryginalną mapę wraz z jej kopią, przedstawiającą nowy stan posiadania;
e) akt generalny, który ma zawierać oprócz potrzebnych objaśnień części składowych planu pod a) do d) wyliczonych, także przedstawienie tych wszystkich stosunków — szczególnie prawnych — które nie zupełnie lub nie dość jasno wynikają z tych składowych części planu.

Przed wyłożeniem planu komasacyjnego mają wyższe władze zarządzić sprawdzenie robót geodetycznych.

W każdym razie ma geometra rewizyjny komisyi krajowej jeszcze przed wyłożeniem i wytyczeniem planu komasacyjnego dokładnie zbadać oryginalną mapę, uzupełnioną według wyniku miejscowego dochodzenia i oznaczenia granic ekwiwalentów w tym mianowicie kierunku, czy trafnie jest przedstawiony nowy stan posiadania, z komasacyi wynikający.

O terminie zamierzonej rewizyi należy wczas zawiadomić krajową Dyrekcyę skarbu.

We wszystkich przypadkach, w których krajowa Dyrekcya skarbu uzna za potrzebne zarządzenie przez funkcyonaryusza ustanowionego dla nadzoru nad

służbą ewidencyjną wyrywkowej rewizyi robot pomiarowych celem przekonania się o użyteczności operatu pomiarowego dla celów katastru podatku gruntowego i ksiąg gruntowych, należy za przybyciem tego funkcyonaryusza oddać mu do dyspozycyi podręczne notatki, szkice polowe, mapy i inne akta i udzielić potrzebnych wyjaśnień.

O wyłożeniu i wytyczeniu planu komasacyjnego i powzięciu o nim ostatecznej uchwały.

Wyłożenie i wytyczenie planu.

§. 119.

Po wygotowaniu planu komasacyjnego ma komisarz miejscowy w myśl postanowień §. 94. kr. u. k. wydać edykt, wyłożyć plan komasacyjny, objaśnić go uczestnikom, tudzież wytyczyć na miejscu.

Plan należy wyłożyć w urzędowym lokalu, lub w kancelaryi gminnej. Jeżeli kilka gmin jednakowo uczestniczy w komasacyi, albo jeśli poszczególne uczestniczące gminy lub miejscowości są bardzo oddalone od miejsca wyłożenia planu komasacyjnego, można zarządzić, ażeby plan był wyłożony w dwóch lub więcej miejscach. W takim razie jednak musi się oznajmić dnie, których wyłożony będzie plan w każdej poszczególnej gminie w ciągu 30 dni.

W czasie wyłożenia planu komasacyjnego do publicznego przeglądu wszystkich uczestników, ma komisarz miejscowy przynajmniej dwa razy w rozmaitych czasach, a łącznie przynajmniej pięć dni być obecnym w miejscu wyłożenia planu i na życzenia uczestników dawać wyjaśnienia. Dotyczące dnie i godziny urzędowe należy podać w edykcie.

Jeżeli komisarz miejscowy z powodu zachodzących przeszkód nie może sam udzielać wyjaśnień w oznaczonych dniach, może go zastąpić asystent, lub funkcyonaryusz oddziału technicznego. Do czuwania całością nad elaboratów planu w czasie nieobecności komisarza miejscowego i wspomnianych funkcyonaryuszów należy wyznaczyć odpowiednią osobę.

Podczas pierwszej połowy terminu wyznaczonego na wyłożenie planu komasacyjnego należy w obecności funkcyonaryusza oddziału technicznego na miejscu przedsięwziąć i ukończyć wytyczenie planu komasacyjnego.

Wytyczenie planu komasacyjnego na miejscu uskutecznia się przez wbicie palika w odpowiednim punkcie w obrębie odmierzonych granic każdego ekwiwalentu.

Palik naznacza się nazwiskiem i literami tego uczestnika, któremu ekwiwalent ma być przydzielony.

Przyjmowanie zarzutów przeciw planowi i ich wyjaśnienie.

§. 120.

Zarzuty przeciw planowi komasacyjnemu wniesione w dniach przeznaczonych na wyjaśnienie planu, ma komisarz miejscowy, ewentualnie jego zastępca przyjąć do protokołu.

Zarzuty, których przy tej sposobności nie wniesiono, należy podać w terminie ustawą przepisanym na ręce komisarza miejscowego, lub wnieść do protokołu w jego siedzibie urzędowej.

Zarzuty ma komisarz miejscowy wyjaśnić i przedłożyć komisyi krajowej wraz z elaboratami wyjaśniającymi. W odnośnem sprawozdaniu należy podać, czy i które z podniesionych zarzutów wniesiono już w stadyum wcześniejszem jako uwagi i z jakich powodów uwag tych nie uwzględniono.

Jeżeli przy wyjaśnieniu zarzutów uczestnik żąda konkretnych zmian w planie komasacyjnym, których uskuteczni nie usunęłoby jego zarzuty i gdy zmiany te dopuszczalne są nie tylko ze względów publicznych, lecz także zgodzą się na nie inni bezpośredni uczestnicy, których ekwiwalenta przez to są naruszone, wówczas ma komisarz miejscowy z tego powodu spisać protokół, dołączyć go do elaboratu wyjaśniającego i dotyczące zmiany uwidocznić w dodatku do planu.

Zmiany w elaboracie planu z powodu orzeczeń.

§. 121.

Po prawomocnem rozstrzygnięciu wszystkich przeciw planowi komasacyjnemu wniesionych zarzutów, ma komisarz miejscowy spowodowane temi orzeczeniami zmiany w elaboratach planu uwidocznić, względnie zarządzić

przedstawienie stosownie zmienionego podziału na mapie, odmierzenie zmienionych granic na miejscu i sprostowanie szkic polowych.

Jeżeli z powodu prawomocnej decyzyi następuje zmiana wartości poszczególnych gruntów, w skutek której oznaczone w obliczeniu wynagrodzeń pretensye jednego, lub kilku uczestników inaczej się przedstawiają należy powstające stąd różnice z reguły wyrównać w pieniądzach, o ile różnice te w myśl ustawy i tego rozporządzenia można uważać jako nieznaczne. W przeciwnym razie, jak niemniej wtedy, gdy z powodu orzeczeń wydanych co do innych zarzutów następują zmiany w ekwiwalentach, należy wspomniane różnice wyrównać ile możności w gruncie.

Jeżeliby komisya krajowa w myśl §. 96. kr. u. k. zarządziła ponowne wytyczenie, ma je komisarz miejscowy uskutecznić.

Przygotowanie do głosowania nad planem.

§. 122.

Po ukończeniu czynności wskazanych w §. 121. r. k., względnie jeżeli nie wniesiono zarzutów po upływie przepisanego na to czasu, ma komisarz miejscowy spowodować ostateczną uchwałę bezpośrednich uczestników co do planu komasacyjnego.

W tym celu ma komisarz miejscowy w myśl §. 98. kr. u. k. sporządzić wykaz głosowania, utworzyć pod swojem przewodnictwem komisyę do głosowania przez powołanie dwóch bezpośrednich uczestników, czas i miejsce powszechnego głosowania przynajmniej na trzy dni przed terminem ogłosić w gminach obszaru komasacyjnego i o terminie zawiadomić indywidualnie bezpośrednich uczestników.

Jeżeli komisarz miejscowy uważa za stosowne wyznaczyć dla współwłaścicieli osobne termina do głosowania po myśli §. 99 kr. u. k. (głosowanie odrębne), to należy te termina wyznaczyć w stosowny czas przed powszechnem głosowaniem i zawiadomić o tem współwłaścicieli.

Głosowanie nad planem.

§. 123.

Głosowanie powszechne i odrębne ma się odbywać w urzędowym lokalu, lub w kancelaryi gminnej.

Powszechne głosowanie odbywa się przez wpisywanie nazwisk jawiących się do głosowania bezpośrednich uczestników w rubrykach „za planem komasacyjnym“ lub „przeciw planowi komasacyjnemu“. W czasie tego wpisywania nazwisk ma być obecnym przynajmniej jeden z dwóch do komisyi głosowania, powołanych członków.

Jawiący się do głosowania bezpośredni uczestnicy mogą być obecni przy całym akcie głosowania, o ile nie naruszają spokoju i porządku. Protokolarnie skonstatowany ostateczny rezultat odrębnego głosowania należy także z powołaniem się na protokół zapisać w wykazie głosowania. Po upływie terminu wyznaczonego do powszechnego głosowania ma komisarz miejscowy rezultat powszechnego i odrębnego głosowania uwidocznić przy końcu wykazu głosowania, który mają podpisać członkowie komisyi.

Wreszcie ma komisarz miejscowy w myśl §. 101. kr. u. k. wezwać do dodatkowego oddania głosów tych wszystkich bezpośrednich uczestników, którzy mimo przepisanego zawiadomienia nie od oddali swego głosu w formie przepisanej w terminie, wyznaczonym dla powszechnego lub odrębnego głosowania. Po upływie trzydniowego terminu wyznaczonego tym uczestnikom do pisemnego głosowania ma komisarz miejscowy wykaz głosowania co do tych uczestników uzupełnić po myśli §. 101. kr. u. k. i podając stosunek wszystkich oddanych głosów, wykaz głosowania ostatecznie zamknąć, podpisać i urzędową pieczęcią zaopatrzyć. Następnie ma komisarz miejscowy bezzwłocznie wydać przepisane §. 101. kr. u. k. ogłoszenie.

Przedłożenie planu komisyi krajowej i jej orzeczenie.

§. 124.

Po upływie terminu wyznaczonego do wnoszenia zażaleń przeciw postępowaniu przy głosowaniu i przeciw obliczeniu głosów, ma komisarz miejscowy wszystkie elaborata planu z wniesionemi ewentualnie zażaleniami i wszystkimi aktami przedłożyć generalnem sprawozdaniem komisyi krajowej celem postąpienia po myśli §. 103. kr. u. k.

W razie zatwierdzenia planu komasacyjnego ma komisya krajowa generalny akt i oryginalną mapę zaopatrzyć klauzulą potwierdzenia i urzędową pieczęcią.

Jeżeli komisya krajowa w skutek swego orzeczenia na zażalenie przeciw postępowaniu przy głosowaniu uważa za potrzebne ponowne głosowanie, ma je zarządzić przed wydaniem orzeczenia co do planu. Przy ponownem głosowaniu należy postępować w myśl udzielonych wskazówek i obowiązujących

dla pierwotnego głosowania przepisów, a po upływie terminu wyznaczonego do wnoszenia zażaleń przedłożyć komisyi krajowej wynik głosowania wraz z ewentualnemi ponownemi zażaleniami.

Jeżeli komisya krajowa przy sposobności badania planu uzna za stosowne zmienić go z urzędu (§. 61. kr. u. k.), nawet w takim wypadku, gdy ustawą przepisana większość uczestników za nim się oświadczyła, wówczas to orzeczenie komisyi krajowej należy uważać jakoby było wydane z powodu wniesionych zarzutów i po wyczerpaniu toku instancyi, względnie po przeprowadzeniu sprostowań elaboratów planu, powtórnem jego wytyczeniu i spowodowaniu ponownej uchwały uczestników co do zmienionego planu komasacyjnego, plan ten ponownie przedłożyć do decyzyi komisyi krajowej.

Ogłoszenie orzeczenia komisyi krajowej.

§. 125.

Orzeczenie komisyi krajowej, jakoteż zarządzenia wydane co do wykonania planu, ma komisarz miejscowy w myśl §. 104 kr. u. k. ogłosić w gminach należących do obszaru komasacyjnego, doręczyć je indywidualnie bezpośrednim uczestnikom, jako też osobom trzecim, którym w myśl §. 38. kr. u. k. służy prawo wypowiedzenia i przesłać je właściwym Sądom hipotecznym.

Jeżeli planu komasacyjnego komisya krajowa nie zatwierdziła, winna po myśli §. 110 o kr. u. k. ogłosić zamknięcie postępowania, zastrzegając, iż uregulowanie i orzeczenie co do kosztów dodatkowo nastąpi. Ogłoszenie zamknięcia postępowania należy udzielić przewodniczącemu komisyi ministeryalnej. Następnie ma komisarz miejscowy uregulować kwestyę kosztów i akta przedłożyć komisyi krajowej.

O wykonaniu i stwierdzeniu planu komasacyjnego.

Oddanie w posiadanie.

§. 126.

Po zatwierdzeniu planu winien komisarz miejscowy w myśl danych mu ogólnych poleceń co do wykonania planu wydać potrzebne szczegółowe zarządzenia i plan komasacyjny wykonać.

W tym celu ma komisarz miejscowy przedewszystkiem ogłosić termina do objęcia w posiadanie ekwiwalentów, z których nadejściem mają bezpośredni uczestnicy objąć w posiadanie przyznane im ekwiwalenta i na każdy wypadek ogłosić w odnośnych gminach tymczasowe zarządzenia, regulujące sposób prowadzenia gospodarstwa na gruntach do komasacyi oddanych i na ekwiwalentach.

Z reguły należy przy wyznaczaniu terminów do oddania ekwiwalentów na to zważać, ażeby każdy uczestnik sam zebrał plony na tych gruntach, które ma odstąpić. Jeżeli z powodu wyznaczenia rozmaitych terminów do objęcia w posiadanie, jakoteż z powodu uskutecznionej już uprawy zachodzi potrzeba wyrównań, należy w tym kierunku przeprowadzić rozprawę, a w razie potrzeby po przesłuchaniu znawców wydać orzeczenie w toku instancyi.

Jeżeli to jest wskazanem, ma komisarz miejscowy sam, lub jego zastępca uczestników wprowadzić w posiadanie ekwiwalentów. W razie potrzeby ma komisarz miejscowy odnieść się do właściwego sądu o egzekucyjne wprowadzenie uczestników w posiadanie ekwiwalentów.

Odznaczenie granic.

§. 127.

O ile to jest możliwe i nie wstrzymuje objęcia w posiadanie ekwiwalentów, ma komisarz miejscowy jeszcze przed objęciem w posiadanie granice ekwiwalentów, a ewentualnie także i granice gminy ostatecznie kazać odznaczyć pod dozorem funkcyonaryusza oddziału technicznego.

Odznaczenie granic uskutecznia się z reguły kamieniami, lub palikami. Inne znaki graniczne są tylko wtedy dozwolone, jeżeli są sporządzone z trwałego materyału i tak mogą być urządzone, że samowolne ich przesunięcie nie byłoby łatwe i jeżeli takim znakiem punkt graniczny da się oznaczyć dokładnie. Kamienie graniczne muszą być przynajmniej z grubszego ociosane, tak żeby je można łatwo odróżnić od innych kamieni. Paliki muszą być zrobione ze zdrowego i trwałego drzewa.

Dostarczenie i ustawienie znaków granicznych jest obowiązkiem graniczących ze sobą sąsiadów (§. 121. l. 6. kr. u. k.) i należy ich wcześnie wezwać do dostarczenia takich znaków i niezbędnych robotników. Wybór znaków granicznych pozostawia się wzajemnemu porozumieniu sąsiadów, ze

sobą graniczących. Jeżeli który sąsiad graniczny życzy sobie ustawienia sztucznie obrobionych kamieni, oznaczenia ich literami, liczbami i t. p ma on sam ponieść powstałą stąd nadwyżkę kosztów.

Jeżeli sąsiedzi graniczni nie mogą się ze sobą porozumieć co do rodzaju znaków granicznych, należy użyć kamieni, z grubszego ociosanych.

Znaki graniczne należy ustawiać na linii granicznej, a mianowicie należy każdy punkt łamania się granicy zaopatrzyć w znak graniczny. Jeżeli granica ciągnie się po stronie nieuregulowanej bieżącej wody, lub drogi, w takim razie wystarczy, jeśli znaki graniczne ustawi się w punktach wybitnie następujących.

Jeżeliby dla dokładnego oznaczenia biegu granicy w myśl powyższych postanowień znaki graniczne miały stanąć na drodze, lub w wodzie bieżącej, należy je umieścić po obu stronach drogi lub wody bieżącej w taki sposób, ażeby się znajdowały po dwa naprzeciw siebie stojące znaki w równych odstępach od linii granicznej.

Między końcowymi punktami prostej linii granicznej należy na niej ustawić tyle znaków granicznych, ile potrzeba dla jej przeglądu. Przy tem należy przyjąć jako regułę, że od jednego znaku granicznego w prostej linii granicznej zawsze musi się widzieć najbliższy znak graniczny. Jeżeli graniczni sąsiedzi nie mogą się porozumieć co do liczby i rozmiarów mających się użyć znaków granicznych, ma o tem zadecydować kierownik czynności wedle własnego fachowego uznania.

W razie potrzeby ma on przekonać się przez powtórny pomiar i porównanie znalezionych miar z miarami na szkicach polnych przedstawionemi, czy ostateczne znaki graniczne ustawiono dokładnie w punktach przy pomiarze oznaczonych. Znaki graniczne, z wyjątkiem znaków w ustępie 6. i 7. wspomnianych, należy uwidocznić na mapie i na szkicach polnych.

O zmianie granic gminy (obszaru dworskiego).

Ustalenie granic gruntów od komasacyi wyłączonych.

§. 128.

Jeżeli nie można było już wcześniej przeprowadzić rozprawy co do ewentualnej zmiany granic gminy (obszaru dworskiego) (§ 103. r. k.) winien komisarz miejscowy obecnie ją wdrożyć.

Jeżeli z powodu komasacyi posiadłość ziemska w obrębie gminy takiej ulega zmianie, że musi się sporządzić nową mapę katastralną, komisarz miejscowy ma o to się starać, aby właściciele gruntów od czynności agrarnych wyłączonych, zgodzili się na przeprowadzenie na ich koszt potrzebnych geometrycznych zdjęć celem przedstawienia na mapie gruntów wyłączonych.

Jeżeli właściciele gruntów od czynności agrarnych wyłączonych żądają oznaczenia granic tych gruntów, należy zarządzić przedstawienie tych gruntów na mapie.

Jeżeli istnieją plany regulacyjne zabudowań (plany sytuacyjne) i jeżeli granice miejscowości lub poszczególnych gruntów w jej obrębie zmieniły się przy sposobności komasacyi, należy uskutecznione zmiany szczegółowo przedstawić i udzielić je dotyczącej władzy budowniczej do dalszego urzędowania.

Jeżeli grunta od komasacyi wyłączone przedstawia się na mapie, w danym razie także na podstawie planu sytuacyjnego, należy ich powierzchnię dokładnie obliczyć i w spisie wykazać.

Wyrównania po myśli §. 89. kr. u. k.

§. 129.

O ile to ze względu na §. 94. ustęp 2. i 3. r. k. jest jeszcze konieczne, należy dalej w tem stadyum postępowania przeprowadzić dochodzenie w myśl §. 89. kr. u. k. co do przedmiotów i stosunków w § 78. l. 1—5. kr. u. k. wspomnianych, a w braku porozumienia wydać orzeczenie w toku instancyi.

Kwoty wyrównawcze za najnowsze jeszcze niewyzyskane nawożenie gruntów należy oznaczyć wedle powierzchni gruntów, jeżeli szczególne stosunki nie wymagają innego postępowania.

Jeżeli przy oznaczeniu wartości podano przeciętną ilość i wartość nawozu od hektaru wedle miejscowego zwyczaju nawożenia, można te dane wziąć za podstawę obliczenia, uwzględniając zmniejszenie wartości zupełnego nawożenia aż do czasu oddania w posiadanie ekwiwalentów.

Jeżeli wartość poszczególnych gruntów zmniejszyła się w skutek tego, że uczestnicy w czasie postępowania nie nawozili gruntów w sposób w miejscu praktykowany, należy stosowne wyrównania oznaczyć, a w razie potrzeby orzec o nich w toku instancyi.

W czasie rozpraw mających się przeprowadzić w wykonaniu §. 89. kr. u. k., ma komisarz miejscowy wezwać bezpośrednich uczestników do oświadczenia się w następujących kierunkach:

1. Czy wspomniane w §. 78. l. 3. kr. u. k. plantacye i pod l. 4. wspomniane rębne drzewostany mają objąć nowi właściciele dotyczących gruntów za zwrotem sumy szacunkowej;

2. czy chcą sami ściąć rębne już drzewostany na swych dotychczasowych gruntach;

3. czy chcą zatrzymać na gruncie urządzenia, wspomniane w §. 78. l. 5. kr. u. k. za zwrotem wartości szacunkowej, lub czy żądają, ażeby je usunęli dotychczasowi właściciele.

Termina do uprzątnięcia drzewostanów należy oznaczyć, uwzględniając ich wiek, jakość materyału i sposobność spieniężenia go, a termina te nie powinny z reguły wynosić więcej, jak dwa lata. Do uprzątnięcia innych przedmiotów należy z reguły wyznaczyć najwyżej termin jednoroczny.

Stosunki dzierżawy, najmu i spółki.

§. 130.

Jeżeli istnieją stosunki dzierżawy, najmu lub spółki, a dzierżawca nie ma objąć w używanie wszystkich wydzierżawiającemu przyznanych ekwiwalentów, ma komisarz miejscowy, o ileby tego zachodziła potrzeba, odnośną część ekwiwalentów prowizorycznie oznaczyć jeszcze przed upływem czasu wypowiedzenia (§. 38. kr. u. k.).

Ewentualne wypowiedzenie należy wnieść do rąk komisarza miejscowego, który ma o tem zawiadomić wydzierżawiającego. Jeżeli wypowiedzenie nie następuje, należy po terminie wypowiedzenia wdrożyć dochodzenie celem uregulowania stosunku dzierżawy w myśl §. 35. kr. u. k. a przy tem w razie potrzeby wydać orzeczenie w toku instancyi.

Przeniesienie budynków mieszkalnych i gospodarskich.

§. 131.

W granicach postanowień zawartych w §. 103. r. k. o ewentualnej pomocy i odszkodowaniach za przeniesienie budynków mieszkalnych i gospodarskich, ma komisarz miejscowy wydać potrzebne, specyalne zarządzenia co do czasu, następstwa i rodzaju wykonać się mających świadczeń, szczególnie co do rozdziału między uczestników robocizny pieszej i ciągłej.

Grunta na sprzedaż przeznaczone.

§. 132.

Co do gruntów, przeznaczonych na sprzedaż dla pokrycia, lub zmniejszenia kosztów komasacyi, ma komisarz miejscowy po porozumieniu się z wydziałem uczestników, wyznaczyć termin do uskutecznić się mającej sprzedaży i ułożyć warunki sprzedaży. Sprzedaż ma się uskutecznić w drodze publicznej licytacyi pod kierownictwem komisarza miejscowego, o ile komisya krajowa nie zgodzi się na inne postępowanie.

Zmiana elaboratów planu w skutek zmian, zaszłych w stanie hipotecznym.

§. 133.

Co do wszelkich, bądź to przez władze za dopuszczalne uznanych, bądź też takiego uznania nie wymagających zmian w stanie hipotecznym, jakie zaszły przed zatwierdzeniem planu, lecz w elaboratach planu nie zostały jeszcze przeprowadzone, albo dopiero po zatwierdzeniu planu nastąpiły, należy przeprowadzić dochodzenie, jakie się okaże potrzebnem celem ewentualnego sprostowania elaboratów planu, ewentualnie wydać orzeczenie w toku instancyi.

Tymczasowe wyrównanie kosztów.

§. 134.

Jeżeli nie wszyscy obowiązani w odpowiednim stosunku przyczynili się do poniesionych w toku postępowania kosztów i świadczeń w naturze, ma komisarz miejscowy w czasie objęcia w posiadanie ekwiwalentów zarządzić tymczasowe wyrównanie tych kosztów między nimi.

Przeciw takiemu, tylko prowizorycznemu wyrównaniu kosztów nie ma środka prawnego.

Wykonanie wspólnych urządzeń.

§. 135.

Celem wykonania wspólnych urządzeń, które nie dotyczą przedmiotów w §. 100. r. k. wspomnianych, ma komisarz miejscowy po porozumieniu się z wydziałem uczestników ułożyć program, względnie jeśli tego zachodzi potrzeba, program szczegółowy dla wykonania robót rolniczo-technicznych i melioracyjnych, albo nawet szczegółowe programy dla poszczególnych urządzeń.

Jeżeli przy ustanowieniu wspólnych urządzeń przyjęto zmiany co do przedmiotów, oznaczonych w §. 100. r. k., ma komisarz miejscowy właściwą władzę, albo zarząd wcześnie zawiadomić o czasie objęcia w posiadanie ekwiwalentów i po porozumieniu się z wydziałem uczestników przedłożyć odpowiednie wnioski co do wykonania budowli tej władzy lub zarządowi, które o tem mają powziąć wymaganą decyzyę.

Jeżeli niektóre z dotychczasowych dróg lub wód bieżących jeszcze przez pewien czas zatrzymane być muszą, należy ten czas określić i oznaczyć wynagrodzenie, należące się uczestnikom, którzy chwilowo nie mogli korzystać w odpowiedni sposób ze swoich ekwiwalentów.

Kierownictwo przy wykonaniu wspólnych urządzeń i bezpośrednie prowadzenie budowy.

§. 136.

Zwierzchnicze kierownictwo przy wykonywaniu wspólnych urządzeń służy komisarzowi miejscowemu albo jego zastępcy, którego w tym celu wyznaczy przewodniczący komisyi krajowej wedle ustanowionego w tym celu programu.

Jeżeli gmina pozostawia budowę, lub zmianę dróg gminnych organom, którym poruczono wykonanie wspólnych urządzeń, należy przy tem postępować w porozumieniu z reprezentacyą gminną i pozostawić jej celem prawidłowego wykonania robót potrzebny wpływ na ich wykonanie.

Jeżeli po myśli §. 121. kr. u. k. dla wykonania wspólnych urządzeń udzielono pożyczek lub subwencyi z funduszów krajowych, wówczas pozostawia się ocenieniu przewodniczącego komisyi krajowej, jakie właściwe wskazówki ma w porozumieniu z Wydziałem krajowym wydać komisarzowi miejscowemu co do użycia tych funduszów.

Bezpośrednie prowadzenie budowy przy rozleglejszych i ważniejszych rolniczo-technicznych i melioracyjnych robotach, należy poruczyć osobom fachowym (§§. 20. 21. i 25. r. k.).

Przy innych wspólnych urządzeniach należy poruczyć bezpośrednie prowadzenie budowli członkom wydziału uczestników, lub innym odpowiednim osobom, w razie potrzeby pod kontrolą osoby fachowej. Gdyby wreszcie miało być dokonane wytyczenie lub oznaczenie poziomu i nie było do dyspozycyi odpowiednio uzdolnionego dozorcy budowlanego, należy przybrać do tych robót funkcyonaryusza oddziału technicznego.

Kolaudacya wspólnych urządzeń i odznaczenie ich granic.

§. 137.

Po ukończonem wykonaniu wspólnych urządzeń, ma komisarz miejscowy zarządzić kolaudacyę. Do czynności tej należy wezwać prócz wydziału ucze-

stników, dotyczące reprezentacye gminy (obszaru dworskiego) i tych, którzy są obowiązani do utrzymywania odnośnych urządzeń.

Kolaudacyi budowli, wspomnianych w §. 100. r. k. ma dokonać odnośna władza fachowa przy współudziale komisarza miejscowego.

Do usunięcia braków, skonstatowanych przy kolaudacyi należy wyznaczyć odpowiedni termin, a po jego upływie w razie potrzeby zarządzić dodatkową kolaudacyę.

Po dokonanej kolaudacyi należy granice wspólnych urządzeń odznaczyć stanowczo znakami granicznymi w myśl postanowień §. 127. r. k.

Dokument dotyczący komasacyi.

§. 138.

Jeżeli stosownie do postanowień §. 107. kr. u. k. co do komasacyi ma być sporządzony osobny dokument, względnie jeżeli dokument ten ma być rozdzielony na główny i dodatkowy dokument, treść tych operatów ma stanowić:

a) krótki i wyraźny opis obszaru komasacyjnego, jego granic, a ewentualnie także wchodzących w rachubę granic gminy (obszaru dworskiego), zwłaszcza sposobu odznaczenia tych granic znakami granicznymi, jakoteż wymienienie ogólnych dat, które się odnoszą do ułożenia, zatwierdzenia i wykonania planu komasacyjnego;

b) przedstawienie nowego stanu posiadania, zestawionego w wykazie, który ma być dołączony do dokumentu jako dodatek.

W tym wykazie należy podać wszystkie grunta na mapie przedstawione, a mianowicie:

1. Ekwiwalenta, jakoteż utworzone z nich częściowe ekwiwalenta poszczególnych bezpośrednich uczestników;

2. wspólne grunta z wymienieniem uprawnionych i ich udziałów;

3. powierzchnie gruntów, wziętych dla wspólnych urządzeń, a to w oddzielnych grupach, wedle tego, czy powierzchnie te, jak dotychczas także

i nadal należą do tej samej gminy (obszaru dworskiego), lub ewentualnie w skutek regulacyi granic przeszły do innej gminy (obszaru dworskiego).

Wykaz należy ułożyć na podstawie rejestru wynagrodzeń i innych dokumentów i ma on zawierać wspomniane grunta wedle liczb parcel, położenia w niwie, obszaru i wartości w poszczególnych rodzajach uprawy i wedle ogólnej sumy obszaru i wartości.

Zanotowane w rejestrze wynagrodzeń w myśl §. 116. r. k. zmiany wartości należy przeprowadzić w wykazie przy poszczególnych rodzajach uprawy.

Przy poszczególnych gruntach należy podać, czy one tworzą część składową gospodarstwa, lub zagrody i jakiej, oraz czy i z jakich powodów od tego gospodarstwa, lub zagrody nie mogą być odłączone;

c) przedstawienie wspólnych urządeń, stosunku datków, jakimi przyczyniono się do ich wykonania i utrzymania a podaniem istniejących stosunków własności i wydanych ewentualnie zarządzeń co do używania i zarządu wspólnych urządzeń z powołaniem się na statuta, ewentualnie utworzonych spółek wodnych;

d) jeżeli dla dokładności i przejrzystości jest wskazane: opis istniejących w obszarze komasacyjnym gościńców, dróg, oraz wód bieżących, chociażby nawet co do tych przedmiotów nie przedsięwzięto zmian, względnie gdyby ich nie włączono do wspólnych urządzeń a to z podaniem istniejących w obszarze komasacyjnym szczególnych stosunków co do używania, prowadzenia i wstrzymywania wody, dalej istniejących ewentualnie szczególnych urządzeń ochronnych przeciw wypadkom elementarnym;

e) wykaz zmian w stanie ciężarów ekwiwalentów z podaniem stopnia pierwszeństwa nowo-powstałych ciężarów i wykaz części ekwiwalentów. Przy tem należy podać usunięte, nowo-powstałe, zmodyfikowane i pozostałe ciężary gruntowe z podaniem opisu ich położenia i oznaczenia na mapie, dalej nazwiska i miejsce zamieszkania uprawnionych i obowiązanych;

f) przejrzyste zestawienie wyrównań w pieniądzach, które każdy uczestnik ma uiścić, lub otrzymać; przyczem należy uczynić wzmiankę, czy pieniądze mogą być wydane lub nie i z jakiego powodu.

Jeżeli to jest wskazanem, należy sporządzić wedle oryginalnej mapy w odpowiedniej skali szkicę oryentacyjną i z możliwą dokładnością wszystko to w niej przedstawić, co ma służyć jako uzupełnienie tego opisu. Szkicę oryentacyjną należy dołączyć do dokumentu i wspomnieć o niej w opisie.

Wyłożenie dokumentu i rozprawa.

§. 139.

Celem osiągnięcia zgodności między dokumentem a elaboratami planu i aktem generalnym, jakoteż z orzeczeniami i zarządzeniami, wydanemi po zatwierdzeniu planu należy przeprowadzić rozprawę i wydać orzeczenie w toku instancyi.

W tym celu należy go wyłożyć przez 14 dni. Czas i miejsce wyłożenia, jakoteż termin, w którym także po upływie czasu wyłożenia można wnosić zarzuty, należy ogłosić w gminach (obszarach dworskich) obszaru komasacyjnego. Termin ten nie może wynosić więcej jak 14 dni.

Po prawomości wydanych orzeczeń i o ile zajdzie potrzeba po sprostowaniu dokumentu, jak niemniej i wtedy, gdy nie wniesiono zarzutów, należy dokument wraz z aktami sprawy przedłożyć komisyi krajowej do zatwierdzenia i zaopatrzenia pieczęcią urzędową.

Odpis potwierdzonego dokumentu należy udzielić dotyczącej władzy politycznej, jakoteż przełożeństwom gmin (obszarów dworskich), które uczestniczyły w komasacyi.

Postępowanie końcowe.

Sprostowanie ksiąg publicznych. Wyrównanie kosztów i zakończenie postępowania.

Akta do sprostowania księgi gruntowej.

§. 140.

Do sprostowania księgi gruntowej należy sporządzić następujące akta:

1. Kopię mapy, która ma zawierać: wspólne urządzenia, ekwiwalenta i ekwiwalenta częściowe, budynki i wszystkie inne na oryginalnej mapie

przedstawione ważne przedmioty, jak niemniej granice rodzajów uprawy potrzebne dla ewidencyi katastru podatku gruntowego.

W kopii mapy należy wpisać liczby ekwiwalentów, litery właścicieli gruntowych i oryginalne miary, ustanowione przy pomiarze.

Kopię tę należy tak sporządzić, jak kopię dla celów ewidencyi katastru;

2. zestawienie wszystkich wykazów hipotecznych z liczbami katastralnemi parcel, te wykazy tworzących, które włączone były do komasacyi, jak niemniej tych do komasacyi włączonych parcel, które wciągnięto do wykazu, mającego się założyć w myśl §. 33. ustęp 2. ustawy z 20. marca 1874 Nr. 29. Dz. u. kr. wreszcie parcel, dotyczących ekwiwalentów;

3. projekt zmian, które mają być uskutecznione na karcie stanu majątkowego, ewentualnie także i na innych tu należących kartach każdego poszczególnego wykazu hipotecznego, jakoteż w wykazie pod liczbą 2. wymienionym;

4. odpis dokumentu, jeśli go się w ogóle sporządza. W przeciwnym razie należy na podstawie eleboratów planu zestawić te daty, któreby miały stanowić treść dokumentu.

Jeżeli ze względu na obszar komasacyjny zachodzi kompetencya kilku Sądów hipotecznych, należy udzielić każdemu z tych sądów akta pod 1. i 4. wymienione w zupełności, inne zaś akta tylko o tyle, o ile dotyczą poszczególnych sądów.

Akta dla ewidencyi operatów katastralnych.

§. 141.

Dla celów ewidencyi katastru podatku gruntowego należy sporządzić następujące akta:

1. Kopię mapy, sporządzoną w ten sposób, że wszystkie w poprzedzającym paragrafie pod I. 1. wspomniane szczegóły przenosi się z mapy oryginalnej i oznacza tak, by wszystkie zmiany bez poprzedniego pomiaru przez urzędnika pomiarowego mogły być przeprowadzone w operatach katastru gruntowego w drodze ewidencyi (rozp. Min. sprawiedliwości i skarbu z 7. lipca 1890 Nr. 149, Dz. pr. p. i Skarbu z 11. czerwca 1883 Nr. 91. Dz. pr. p.).

Jeżeli poszczególne części przenieść się mającego rysunku są tego rodzaju, że kot do konstrukcyi potrzebnych nie można dość wyraźnie wpisać w kopii mapy, wówczas należy wkreślić tylko granice zewnętrzne tych części, a szczegóły przedstawić w osobnych dodatkowych mapach w skali 1 : 1440 lub jeszcze w większej skali, korzystając przy tem ze szkiców polnych.

Jeżeli granice zewnętrzne obszaru czynności agrarnej, lub granice gminy znaleziono zmienione, lub w mapach katastralnych mylnie przedstawione, wówczas należy co do nich w razie potrzeby sporządzić osobne szkice.

2. Odpis dokumentu, lub wykazu wspomnianego w §. 138. lit. b. r. k.

Należy wreszcie dołączyć także i inne akta, które mają znaczenie dla sporządzenia nowych, lub sprostowania istniejących operatów katastralnych n. p. istniejący ewentualnie plan sytuacyjny, spis rzędnych punktów trygonometrycznych, karty tryangulacyjne, w razie potrzeby także szkice polowe i t. p.

Przedłożenie aktów komisyi krajowej, dalsze sprostowania.

§. 142.

Po zatwierdzeniu dokumentu, lub jeżeli dokument w ogóle nie został sporządzony, po objęciu w posiadanie ekwiwalentów ma komisarz miejscowy akta w §§. 140. i 141. r. k. wymienione przedłożyć komisyi krajowej celem udzielenia wyższemu sądowi krajowemu i krajowej dyrekcyi skarbu.

Jeżeli w razie sporządzenia dokumentu potwierdzenie jego prawdopodobnie mogłoby nastąpić dopiero w dłuższym czasie po wykonaniu planu, należy akta te na podstawie elaboratu planu zebrać i przedłożyć komisyi krajowej po objęciu w posiadanie ekwiwalentów. Po zatwierdzeniu dokumentu należy dodatkowo przedłożyć jego odpisy.

Jeżeli z posiadaniem gruntów do komasacyi włączonych połączony jest obowiązek składania datków na zakłady wodne, lub urządzenia ochronne (lasy ochronne), należy o ile te grunta przy komasacyi uległy zmianom co do właścicieli lub powierzchni, odnośne wykazy udzielić do właściwego uwzględnienia tej władzy, lub przełożeństwu spółki, które mają te datki rozrepartować, ściągnąć i zarachować.

Sprostowanie księgi gruntowej.

§. 143.

Sprostowanie księgi gruntowej uskutecznia się z urzędu.

Skoro nadejdą akta od władz agrarnych, ma wyższy Sąd krajowy natychmiast udzielić wskazówek Sądowi hipotecznemu, czy przeprowadzenie rezultatów komasacyi ma nastąpić w dotychczasowej księdze gruntowej, czy też ma być założoną nowa księga gruntowa.

W ostatnim wypadku ma Sąd hipoteczny na podstawie aktów dostarczonych przez władze agrarne, jakoteż na podstawie dotychczasowych wpisów stosownie do postanowień §§. 31—33. ustawy z 20. marca 1874 Nr. 29. Dz. u kr. założyć nowe wykazy hipoteczne i wykaz w myśl §. 33. tej ustawy.

Prostując księgę gruntową, obowiązany jest sąd hipoteczny trzymać się dat, udzielonych przez władze agrarne.

Jeżeli zachodzą jakie wątpliwości winien Sąd hipoteczny odnieść się o wyjaśnienia do komisarza miejscowego, a gdy postępowanie jest już zamknięte w drodze wyższego Sądu krajowego do komisyi krajowej.

Zmiany co do obowiązku płacenia podatku gruntowego.

§. 144.

Zmiany w stanie posiadania z komasacyi wynikające ma ewidencya katastru podatku gruntowego traktować w myśl postanowień ustawy z 23. maja 1883 Nr. 83. Dz. pr. p. dotyczącej ewidencyi katastru podatku gruntowego i rozporządzenia wykonawczego z 11. czerwca 1883 Nr. 91. Dz. pr. p. względnie ustawy z 12. lipca 1896 Nr. 121. Dz. pr. p.

Uregulowanie kwestyi kosztów. Zamknięcie postępowania.

§. 145.

Po ewentualnem zatwierdzeniu dokumentu, względnie po ukończeniu wykonania wspólnych urządzeń ma komisarz miejscowy przystąpić do ostatecznego uregulowania kwestyi kosztów w myśl postanowień zawartych w następujących paragrafach.

Po ostatecznem uregulowaniu kwestyi kosztów komasacyi należy po myśli §. 110. kr. u. k. ogłosić zamknięcie postępowania i to w danym razie z tym dodatkiem, że pretensye z §. 105. kr. u. k. należy zgłaszać w komisyi krajowej. Ogłoszenie to należy przedłożyć przewodniczącemu komisyi ministeryalnej. Następnie ma komisarz miejscowy przedłożyć akta komisyi krajowej.

Akta sprawy, oryginalne dokumenta, mapy i plany ma komisya krajowa przechować w archiwum i to nawet w tym wypadku, gdyby plan nie miał dojść do wykonania.

Akta przesłane w myśl §. 140. r. k. wyższemu Sądowi krajowemu przechowuje właściwy Sąd hipoteczny.

Plany i dokumenta, sporządzone dla spraw wodnych, należy przesłać politycznej władzy powiatowej.

O kosztach komasacyi.

Należytości członków, organów i doradców komisyi ministeryalnej i krajowej, komisarzy miejscowych i ich asystentów.

§. 146.

Wynagrodzenie komisarza miejscowego i jego asystentów, jakoteż ustanowionych przez Ministra rolnictwa technicznych organów komisyi krajowej i ministeryalnej ustanawia Minister rolnictwa przy nominacyi lub powołaniu, o ile co do tych funkcyonaryuszów nie mają zastosowania postanowienia

ustawy z 15. kwietnia 1873 Nr. 47. Dz. pr. p. względnie z 19. września 1898 Nr. 172. Dz. pr. p. z 23. maja 1883 Nr. 84. Dz. pr. p. i z 28. grudnia 1894 Nr. 6. Dz. pr. p. z r. 1895.

Za urzędowe podróże z siedziby urzędowej do obszarów czynności agrarnej i odwrotnie, dalej za podróże w obrębie tego obszaru, a gdy nominacya lub ustanowienie rozciąga się na kilka czynności agrarnych za podróże z jednego obszaru do drugiego, otrzymują komisarze miejscowi i asystenci zamiast przepisanych dyet i kosztów podróży, ryczałt, który od wypadku do wypadku oznaczy Minister rolnictwa.

Członkowie, organa techniczne i doradcy komisyi ministeryalnej i krajowej, którzy są urzędnikami państwowymi, dalej członkowie, organa techniczne i doradcy komisyi krajowej, którzy pozostają w służbie krajowej, mają w razie delegacyi prawo żądania dyet i kosztów podróży wedle istniejących przepisów. Członkowie, organa techniczne i doradcy, którzy nie pozostają ani w służbie państwowej ani krajowej mają prawo żądania dyet i kosztów podróży, według przepisów istniejących dla urzędników państwowych VIII. klasy rangi.

Należytości organów działających przy boku komisarza miejscowego.

§. 147.

Członkowie wydziału uczestników jako tacy nie mają prawa do wynagrodzenia. Jednak komisarz miejscowy może niektórym z nich przyznać odpowiednie wynagrodzenie (§. 156. r. k.). za poruczone im szczególne czynności, połączone ze znaczną stratą czasu lub trudem.

Co do wynagrodzenia personalu oddziału technicznego — włącznie z jego kierownikiem — jak niemniej co do kosztów podróży i kosztów kancelaryjnych, wydane będą bliższe postanowienia w osobnem rozporządzeniu (§. 19. r. k.).

Co do wynagrodzenia potrzebnych ponadto techników fachowych i znawców ma komisarz miejscowy z nimi zawrzeć umowę. Jeżeli w charakterze osób fachowych lub znawców powołuje się organa państwowe lub krajowe (§§. 20., 21. i 25. r. k.), mają one tylko prawo żądania dyet i kosztów podróży według istniejących dla nich przepisów, bez osobnego wynagrodzenia za poniesione trudy.

Należytości świadków i pamiętników.

§. 148.

Świadkowie i pamiętnicy mają prawo żądania zwrotu niezbędnych kosztów, powstałych z powodu podróży na miejsce przesłuchania, z powodu pobytu tamże, jakoteż podróży z powrotem. Odszkodowania za stratę czasu może świadek, lub pamiętnik tylko wtedy żądać, jeżeli strata czasu spowodowuje dotkliwy ubytek w jego dziennym zarobku.

W wezwaniach należy zwrócić uwagę świadków i pamiętników na okoliczność, że pretensyę swą co do wynagrodzenia kosztów mają zgłosić w ciągu 24 godzin po przesłuchaniu, a to pod utratą tej pretensyi.

Postanowienie co do wynagrodzenia kosztów, jakoteż potrzebne zarządzenia co do ich wypłaty należą do komisarza miejscowego, względnie do sądu przesłuchującego świadków lub pamiętników, przyczem należy wziąć pod słuszną rozwagę wszystkie w rachubę wchodzące stosunki. Przeciw temu orzeczeniu nie ma dalszego środka prawnego.

Na żądanie świadka lub pamiętnika może komisarz miejscowy, względnie sąd przesłuchujący zarządzić wypłacenie mu odpowiedniej zaliczki na pokrycie kosztów podróży.

Lokalności i środki przewozowe dla komisarza miejscowego i działających przy nim organów.

§. 149.

Wymogi co do lokalności prtrzebnych w siedzibie urzędowej komisarza miejscowego (§. 8. r. k.) dla przepisanych ustawą prac jego i dla personalu oddziału technicznego (§. 117. ustęp 1. kr. u. k.), jakoteż wymogi co do urządzenia tych lokalności stosują się do rozmiaru robót i liczby pomocników.

Co do tych wymogów decyduje przewodniczący komisyi krajowej, który ma także wydać potrzebne zarządzenia co do dostarczenia tych lokalności i urządzenia, jak niemniej co do utrzymywania, czyszczenia, opalania, oświetlania i usługi.

Lokalności i urządzenia po za siedzibą urzędową komisarza miejscowego potrzebne przy pewnej komasacyi dla niego i dla osób w myśl §. 69. kr. u. k. przy nim działających, mają dostarczyć bezpłatnie bezpośredni uczestnicy odnośnego obszaru komasacyjnego (§. 117. ustęp 2. i 3. kr. u. k.). To samo tyczy się utrzymywania, czyszczenia, opalania, oświetlania, usługi, tudzież środków przewozowych.

Pomocnicy do prac geometrycznych.

§. 150.

Pomocników potrzebnych do prac geometrycznych mają po myśli §. 117. ustęp 2. kr. u. k. dostarczyć bezpłatnie bezpośredni uczestnicy w liczbie, jaką według każdoczesnej potrzeby oznaczy odnośny funkcyonaryusz. Funkcyonaryusz oddziału technicznego ma prawo żądać, ażeby mu na czas robót w polu dodano stale przynajmniej dwóch zdolnych pomocników, z których jeden ma być użyty jako figurant.

Na żądanie kierownika czynności urzędowej obowiązani są bezpośredni uczestnicy również bezpłatnie dostarczyć potrzebnych pomocników, którzy mają być użyci przy bonitacyi, jakoteż do noszenia rekwizytów przy innych czynnościach.

Dostarczenie rekwizytów do prac polnych, narzędzi i materyałów.

§. 151.

Potrzebnych do pomiaru kołków, tyk sygnałowych i innych podobnych do prac polnych potrzebnych, a łatwych do sporządzenia rekwizytów (§. 117. ustęp 2. kr. u. k.) mają bezpłatnie dostarczyć bezpośredni uczestnicy w liczbie, przez odnośnego funkcyonaryusza oznaczonej. Rekwizyta te muszą być

według jego wskazówek obrobione i na czas dostawione na miejsce przeznaczenia.

Tak samo na żądanie organu, któremu poruczono bezpośrednie kierownictwo odnośnego pomiaru lub bonitacyi mają bezpośredni uczestnicy dostarczyć bezpłatnie w potrzebnej liczbie, ilości i jakości pojedynczych narzędzi, potrzebnych przy pracach pomiarowych i bonitacyjnych dla danej komasacyi, jako to: dziobaków, łopat, motyk, młotów i t. p., jakoteż materyałów potrzebnych do pomalowania tyk sygnałowych, tudzież do ustalenia i oznaczenia stałych punktów.

Repartycya świadczeń.

§. 152.

Koszta na potrzeby wymienione w §. 149. ustęp 2. r. k. włącznie z utrzymywaniem lokalności należy rozłożyć w myśl wydać się mających rozporządzeń na komasacye równocześnie się toczące, względnie na odnośnych bezpośrednich uczestników.

Repartycyę świadczeń w §. 149. ustęp 3. i w §§. 150. i 151. r. k. wymienionych między bezpośrednich uczestników, względnie porządek, w którym są obowiązani świadczenia uiszczać, ustanowi komisarz miejscowy po porozumieniu się z wydziałem uczestników.

Niedostateczne świadczenia.

§. 153.

Jeżeli bezpośredni uczestnicy nie uczynią zadość postanowieniom §§. 149. ustęp 3., 150 i 151 r. k. lub nie w sposób odpowiedni, względnie dostarczą pomocników, rekwizytów, narzędzi, lub materyałów, które wedle zdania dotyczącego funkcyonaryusza są nie do użycia, wówczas komisarz miejscowy,

względnie funkcyonaryusz, któremu dostarczono pomocników i t. d. ma w myśl §. 117. ustęp 4 kr. u. k. postarać się o usunięcie braków.

Pokrycie kosztów ze skarbu państwa.

§. 154.

Wspomniane w § 146 r. k. wynagrodzenia, ryczałty, dyety i koszta podróży, jakoteż wydatki kancelaryjne komisarza miejscowego i wydatki na przybory kancelaryjne, komisyi ministeryalnej i krajowej, włącznie z wydatkami na geodetyczne instrumenta potrzebne dla ich technicznych organów ponosi skarb państwa (§ 114. kr. u. k.).

Pokrycie kosztów z funduszów krajowych.

§. 155.

Koszta wysyłania delegata Wydziału krajowego (§. 69. kr. u. k.) ponosi bezpośrednio fundusz krajowy bez prawa regresu do bezpośrednich uczestników.

Wynagrodzenia, koszta podróży i wydatki kancalaryjne oddziału technicznego — z wyjątkiem kierownika tego oddziału, o ile on należy do stanu urzędników państwowych — ponosi w myśl §§. 73. i 116. kr. u. k. przez 15 lat, licząc od wejścia w życie kr. u. k., fundusz krajowy, stosownie do wydać się mających szczegółowych postanowień i bez prawa regresu od bezpośrednich uczestników.

W taki sam sposób mają być dostarczone potrzebne instrumenta dla oddziału technicznego.

Wynagrodzenie i koszta podróży osób fachowych i znawców potrzebnych w myśl §§. 20. ustęp 2. i 21. ustęp 2. r. k. dla robót rolniczo-technicznych

i melioracyjnych, względnie robót leśnych łącznie z ewentualnymi nadzorcami melioracyjnymi (§. 116. l. 3. kr. u. k.), koszta potrzebnych map, dalej wynagrodzenia za inne prace, materyały i narzędzia (n. p. świdry ziemne), potrzebne dla ogólnych celów komasacyi §. 116. l. 4. kr. u. k.) pokrywa się przez 15 lat, licząc od wejścia w życie tej ustawy, z funduszu krajowego, a mianowicie z funduszu podręcznego komisarza miejscowego (§. 119. kr. u. k.) bez prawa regresu do bezpośrednich uczestników.

Wspomniane w §. 117. ustęp 1. kr. u. k., względnie w §. 149. ustęp 1. i 2. i w §. 152. ustęp 1. r. k. na poszczególne komasacye rozrepartowane koszta, dalej wspomniane w §. 118. kr. u. k. koszta znawców dla wskazywania granic, boniterów i klasyfikatorów (§§. 22.—24 r. k.), jak niemniej koszta innych osób fachowych i znawców (§. 25. r. k.), wreszcie wyrównania pieniężne (§§. 26., 87., 89. i 105. kr. u. k. i §§. 110., 116., 121. i 129. r. k.) pokrywa się również z funduszu krajowego, a mianowicie z funduszu podręcznego komisarza miejscowego (§. 119. kr. u. k.), jednakże za zwrotem od bezpośrednich uczestników.

Wspomniane wyżej wyrównania pieniężne pokrywa komisarz miejscowy z funduszu podręcznego tylko na żądanie obowiązanych do zapłaty. Wypłata tych wyrównań pieniężnych uprawnionym następuje po ułożeniu tymczasowego obliczenia kosztów wyrównania (§. 134. r. k.), także tylko co do części sum, przewyższających wyrównania pieniężne, które dotyczący bezpośredni uczestnik ma zapłacić.

Koszta, które mają ponosić uczestnicy według stosunku podanego w §. 118. kr. u. k.

§. 156.

Należytości świadków i pamiętników (§. 148. r. k.); należytości wspólnego rachmistrza; wynagrodzenie członków wydziału uczestników (§. 147. r. k.), koszta odznaczenia granic obszaru komasacyjnego znakami granicznymi (§. 127. r. k.), wreszcie odszkodowania za przedmioty, które przy geometrycznych czynnościach usunięto, lub uszkodzono, mają ponosić bezpośredni uczestnicy w stosunku ustanowionym w §. 118. kr. u. k. bez żądania zaliczki z funduszu podręcznego komisarza miejscowego.

Powyższe postanowienie ma zastosowanie także i co do świadczeń w naturze bezpośrednich uczestników (§. 117. ustęp 2. i 3. kr. u. k. §§. 149.

ustęp 3., 150. i 151. r. k.), które należy w pieniądzach oszacować; jak również w wypadku §. 117. ustęp 4. kr. u. k. względnie §. 153. r. k. co do kwot z podręcznego funduszu komisarza miejscowego (§. 119. kr. u. k.) na pokrycie odnośnych kosztów zaliczonych.

Kwoty, wydane z funduszu podręcznego komisarza miejscowego na pokrycie kosztów w §. 155. ustęp 5. kr. u. k. wspomnianych, które mają być zwrócone funduszowi krajowemu — nie licząc wyrównań pieniężnych — mają również ponieść bezpośredni uczestnicy w stosunku w §. 118. kr. u. k. ustanowionym.

Koszta, które po myśli §. 119. l. 3. i §. 121. kr. u. k. mają ponosić uczestnicy.

§. 157.

Kwoty, wydane z funduszu podręcznego komisarza miejscowego na pokrycie wyrównań pieniężnych w §. 119. l. 3. kr. u. k. względnie w §. 155. ustęp 5. r. k. wspomnianych, które mają być zwrócone funduszowi krajowemu, obowiązani są ponieść ci, na których żądanie i rachunek je liczono.

Koszta wspomniane w §. 121. kr. u. k. mają ponosić dotyczący uczestnicy, względnie winni, a to sami, bezpośrednio bez zaliczki z funduszu podręcznego (§. 119. kr. u. k.) co jednak nie wyklucza udzielenia pożyczek lub subwencyj z funduszów krajowych na pokrycie kosztów i odszkodowań, na wspólne gospodarskie urządzenia i datków pieniężnych w razie przeniesienia budynków.

Koszta za żądane przez strony odpisy protokołów rozpraw, lub innych aktów i kopii planów (§. 121. l. 3. kr. u. k.) ma każdym razem oznaczyć komisarz miejscowy, lub pobierać je wedle taryfy, którą ustanowi komisya krajowa.

Co do kosztów wspomnianych w §. 121. l. 4. i 5. kr. u. k., jeśli się nie orzeka w sprawie głównej, — ma wydać orzeczenie komisarz miejscowy a w razie odwołania ostatecznie komisya krajowa.

Koszta, które urastają dla kilku uczestników w wspólnym ich interesie należy rozdzielić na poszczególnych uczestników.

Koszta odznaczenia granic ekwiwalentów znakami granicznymi mają w myśl §. 121. kr. u. k. ponieść uczestnicy. Koszta odznaczenia granic wspólnych gospodarskich urządzeń znakami granicznymi tworzą część kosztów wykonania tych urządzeń.

Repartycya kosztów, wspomnianych w §. 156. r. k. stosownie do postanowień §. 118. kr. u. k. z wyjątkiem wyrównań pieniężnych.

§. 158.

Gdy komisya krajowa w myśl 2. ustępu §. 103. kr. u. k. zatwierdzi plan komasacyjny, następuje repartycya kosztów w §. 156. r. k. wspomnianych w stosunku wartości udziałów, z jakimi bezpośrednio interesami uczestniczyli w komasacyi (§. 118. kr. u. k.).

Jeżeliby przy tem okazało się stosunkowo nieodpowiednie obciążenie poszczególnych bezpośrednich uczestników, których wszystkie grunta z powodu komasacyi doznały tylko nieznacznej zmiany, wówczas zezwoleniem komisyi krajowej można co do tych bezpośrednich uczestników ustanowić odpowiednią faktycznym stosunkom kwotę z całej rozrepartować się mającej sumy kosztów.

Jeżeli jednak komisya krajowa nie zatwierdziła planu komasacyjnego z powodu braku wymaganej w myśl §. 97. większości głosów (§. 103. ustęp 3. kr. u. k.), mają koszta te ponieść ci bezpośredni uczestnicy, którzy żądali ustanowienia komisarza miejscowego (§. 65. kr. u. k.), względnie, którzy w myśl §. 90. kr. u. k. sami plan komasacyjny ułożyli, a to w stosunku wartości ich gruntów do komasacyi włączonych.

Preliminarz funduszu podręcznego.

§. 159.

Dotacya funduszu podręcznego (§. 119. kr. u. k.) następuje w terminach, które oznaczy przewodniczący komisyi krajowej w porozumieniu z Wy-

działem krajowym. Komisarz miejscowy ma najpóźniej na 14 dni przed każdym z tych terminów przedłożyć przewodniczącemu komisyi krajowej celem przesłania Wydziałowi krajowemu preliminarz kwot potrzebnych na dotacyę funduszu podręcznego do najbliższego terminu.

Pokrycie kosztów, które mają ponosić bezpośredni uczestnicy.

§. 160.

Na pokrycie kosztów i kwot, które mają ponieść po myśli § 156. r. k. bezpośredni uczestnicy, dalej kosztów wykonania wspólnych urządzeń i wydatków pieniężnych w razie przeniesienia budynków można po porozumieniu się z wydziałem uczestników użyć kwot, osiągniętych ze sprzedaży gruntów.

Prócz tego może komisarz miejscowy na pokrycie wspomnianych kosztów nałożyć datki na uczestników.

Wszystkie datki pieniężne mają zobowiązani złożyć do rąk komisarza miejscowego, lub z polecenia jego do rąk wspólnego rachmistrza.

Wyrównania pieniężne, które nie mogą być wydane, ma komisarz miejscowy, względnie z polecenia jego wspólny rachmistrz, złożyć we właściwym sądzie.

Zaliczki dla znawców.

§. 161.

Komisarz miejscowy może udzielić odpowiednich zaliczek na koszta podróży i wynagrodzenia osobom fachowym i znawcom, wspomnianym w §. 69. l. 3. kr. u. k. względnie w §§. 20. ustęp 2., 21. ustęp 2., 22 — 25. r. k.

Prowadzenie rachunków przez komisarza miejscowego.

§. 162.

Komisarz miejscowy ma prowadzić dziennik kasowy co do kwot w przychodach i wydatkach, a dla każdej czynności agrarnej osobny rachunek główny i pamiętnik.

W dzienniku kasowym należy za każdym razem wpisywać po porządku wszystkie wpływające i wypłacone kwoty.

Dziennik ten należy z końcem każdego miesiąca zamknąć i wykazać stan w gotówce. Przy każdej poszczególnej pozycyi dziennika kasowego należy podać liczbę załącznika rachunku i pozycyę odnośnego rachunku głównego, pod któremi odnośne kwoty zapisano.

Dla prowadzenia rachunków głównych należy założyć osobne koszta dla poszczególnych etatów, a to dla udzielonych z funduszów krajowych subwencyi, pożyczek i zaliczek, dalej dla ogółu uczestników, dla poszczególnych ich grup, jak i dla poszczególnych uczestników i zapisywać w tych kontach dotyczące przychody i wydatki.

Te kwoty, które ma się od uczestników ściągnąć, względnie im wypłacić, ma komisarz miejscowy zapisywać w osobnym dla każdej czynności agrarnej pamiętniku, w którym należy uwidocznić tytuł tych kwot i osoby, które je mają złożyć, lub otrzymać. Jeżeli zanotowane kwoty pobierze się, lub wypłaci, należy je w pamiętniku wykreślić z odpowiednią uwagą.

Świadczenia w naturze przez poszczególnych uczestników złożone, należy również wciągnąć do pamiętnika i z ich wartością szacunkową wstawić do głównego rachunku.

Udokumentowanie rachunków.

§. 163.

Komisarz miejscowy ma co do każdej kwoty, którą pobierze, lub wypłaci, wydać względnie odebrać prawidłowe pokwitowanie.

Kwity, które wydaje komisarz miejscowy, mają być wystawione na blankietach, zaopatrzonych bieżącemi liczbami i jukstami. Juksty mają służyć jako załączniki rachunków.

Przy poborach należytości za wydane odpisy aktów należy liczbę ich umieszczać na kwitach i jukstach.

Rachunki, które mają służyć do udokumentowania wydatków muszą być przez odbiorcę pokwitowane.

Na wszystkich załącznikach poborów i wydatków ma komisarz miejscowy zanotować rachunki główne i etaty, jakoteż liczby przypisanych ewentualnie kont specyalnych, na które kwoty mają być zapisane.

Rachunki wspólnego rachmistrza.

§. 164.

Wspólny rachmistrz ma prowadzić dziennik kasowy i pamiętnik. W dzienniku kasowym należy wpisywać wszystkie pobrane i wypłacone pieniądze, a w pamiętniku wszystkie świadczenia w naturze uczestników.

Komisarz miejscowy ma udzielić rachmistrzowi ewentualnie potrzebnych wskazówek co do prowadzenia rachunku i od czasu do czasu wglądać w prowadzenie kasy i rachunków.

Postanowienia §. 163. r. k. co do kwitów i rachunków mają zastosowanie i do rachmistrza.

W odpowiednich odstępach czasu ma komisarz miejscowy daty z dziennika kasowego i pamiętnika rachmistrza przenosić do głównego rachunku i swego pamiętnika.

Przedłożenie rachunków komisyi krajowej.

§. 165.

Jeżeli czynność agrarna trwa dłużej niż rok, albo przez kilka lat, ma komisarz miejscowy rachunki główne z końcem każdego roku zamknąć i z od-

nośnymi załącznikami, tudzież z przeznaczonem dla Wydziału krajowego obliczeniem pokrytych z funduszu krajowego wydatków, przedłożyć przewodniczącemu komisyi krajowej, który po zarządzeniu cyfrowego zbadania i sprostowania zwróci je wraz z załącznikami komisarzowi miejscowemu.

Prowadzenie rachunków w komisyi krajowej.

§. 166.

Kwoty, które przewodniczący komisyi krajowej bezpośrednio asygnuje, należy zarachowywać na poszczególne czynności agrarne i etaty, względnie na przypisane konta specyalne.

Załączniki rachunków przechowuje komisya krajowa.

Zestawienie kosztów w komisyi krajowej.

§. 167.

Komisya krajowa ma koszta wraz z kwotami, które przewodniczący komisyi krajowej bezpośrednio asygnuje, zestawić dla każdej czynności agrarnej wedle poszczególnych etatów, ewentualnie kont specyalnych i wedle ogólnych spraw urzędowych.

Przejrzenie rachunków przez Wydział krajowy.

§. 168.

Wydział krajowy ma prawo każdego czasu przejrzeć w komisyi krajowej, jakoteż u komisarza miejscowego, prowadzenie rachunków i kasy, co do kwot na fundusz krajowy zarachowanych.

Przedłożenie ostatecznego rachunku.

§. 169.

Po zatwierdzeniu dokumentu, względnie jeśli dokumentu nie sporządzono, po ukończeniu wykonania wspólnych urządzeń, albo jeśli plan dla braku wymaganej §. 97. kr. u. k. większości głosów nie został zatwierdzony, po ogłoszeniu zamknięcia postępowania ma komisarz miejscowy przedłożyć komisyi krajowej ostateczny rachunek co do wszystkich z czynności agrarnej urosłych kosztów.

Przedkładając ostateczny rachunek ma komisarz miejscowy równocześnie oświadczyć się, jakie termina należałoby oznaczyć dla spłaty zaliczek, udzielonych na rachunek kraju i ewentualnych pożyczek (§§. 121. i 122 ustęp 2. kr. u. k.).

Ustalenie zwrócić się mających pretensyj.

§. 170.

Komisya krajowa ustaliwszy cyfrowo kwotę udzielonych dla dotyczącej czynności agrarnej na rachunek kraju zaliczek, pożyczek i subwencyj, ma przedstawić Wydziałowi krajowemu wnioski co do terminu spłat zaliczek i pożyczek (§. 122. ustęp 2. i 3. kr. u. k.).

Po oznaczeniu tych terminów spłat, przewodniczący komisyi krajowej zwróci komisarzowi miejscowemu ostateczny rachunek, udzielając mu ewentualnie poleceń co do ułożenia obliczenia wyrównań kosztów.

Ułożenie obliczenia wyrównań kosztów.

§. 171.

W obliczeniu wyrównań kosztów należy wszystkie, na poszczególnych uczestników przypadające koszta według postanowień ustawy i tego rozporządzenia rozrepartować.

Wartości, na podstawie których następuje repartycya kosztów, należy przyjąć wedle danych w obliczeniu wynagrodzeń, ewentualnie z uwzględnieniem później zaszłych zmian w wartości. Grunta, które tylko dla regulacyi granic włączono do komasacyi, lub tylko dla zupełności uwidoczniono w rejestrach i obliczeniach, wyłącza się z rachunku.

Kwotom ustalonym, które mają spłacić uczestnicy, należy przeciwstawić uiszczone już przez nich świadczenia, względnie przypadające udziały ze sprzedanych gruntów. Według tego należy oznaczyć kwoty, które uczestnicy mają zapłacić lub otrzymać, tudzież podać, jaką część tej kwoty mają poszczególni uczestnicy zwrócić krajowi jako pożyczkę.

Przedłożenie obliczenia wyrównań kosztów.

§. 172.

Obliczenie wyrównań kosztów ma komisarz miejscowy uczestnikom przedłożyć i objaśnić. Przytem należy poszczególnych uczestników indywidualnie zawiadomić o terminach, w których po myśli §. 122. kr. u. k. mają spłacić krajowi zaliczki i ewentualnie pożyczki i należy wezwać uczestników do złożenia oświadczenia, czy pretensye te chcą zaspokoić natychmiast, czy też w terminach.

Na żądanie uczestnika należy mu wydać odnoszący się do niego wyciąg z obliczenia wyrównań kosztów.

Rozstrzyganie zarzutów przeciw obliczeniu wyrównań kosztów.

§. 173.

Zarzuty przeciw obliczeniu wyrównań kosztów należy wnosić na ręce komisarza miejscowego w 14 dniach po dniu, w którym ukończono objaśnienie tego obliczenia (§. 172. r. k.).

Co do tych zarzutów orzeka komisarz miejscowy w pierwszej, a komisya krajowa ostatecznie w drugiej instancyi.

Wyrównanie kwot między uczestnikami.

§. 174.

Te kwoty, które uczestnicy między sobą mają wyrównać, należy natychmiast po rozstrzygnięciu zarzutów przeciw obliczeniu wyrównań podać do wiadomości obowiązanych do zapłaty, którzy w oznaczonym przez komisarza miejscowego co najwyżej jednomiesięcznym terminie mają je wyrównać w gotówce za pośrednictwem wspólnego rachmistrza.

Wydanie nakazów zapłaty.

§. 175.

Kwoty, które poszczególni uczestnicy mają zwrócić krajowi wraz z odsetkami (§. 122. kr. u. k.) ma komisarz miejscowy zestawić w osobnych wykazach. W wykazach tych należy podać czas, po którego upływie, względnie termina i miejsce, w których spłaty mają nastąpić.

Odpis takiego wykazu należy przedłożyć komisyi krajowej, Wydziałowi krajowemu i właściwym urzędom podatkowym.

Następnie należy wydać nakazy zapłaty i doręczyć je indywidualnie każdemu obowiązanemu do zapłaty.

Hipoteczny wpis i wykreślenie wierzytelności.

§. 176.

Kwoty, które po myśli §. 122. ustęp 2. kr. u. k. mają zwrócić poszczególni uczestnicy, winien komisarz miejscowy za pomocą odpisu odnośnego

wykazu (§. 175. r. k.) względnie wyciągu z tego wykazu udzielić Sądowi hipotecznemu celem uwidocznienia w księdze gruntowej w myśl §. 123. kr. u. k.

Po zupełnem spłaceniu takiej wierzytelności funduszowi krajowemu wraz z odsetkami wydaje Wydział krajowy poszczególnym uczestnikom kwity ekstabulacyjne i przesyła je do Sądu hipotecznego, który na podstawie kwitu ma z urzędu zarządzić wykreślenie wpisanej wierzytelności i urzędowy odpis kwitu zatrzymać dla zbioru dokumentów, kwit oryginalny zaś zwrócić stronie w kwicie wskazanej.

Zwrot kosztów w razie niedojścia do skutku komasacyi.

§. 177.

Jeżeli komisya krajowa nie zatwierdziła planu komasacyjnego z powodu braku wymaganej §. 97. kr. u. k. większości głosów (§. 103. ustęp 3. kr. u. k.), a przy późniejszem przeprowadzaniu czynności agrarnej używa się tych samych elaboratów planu w części lub w całości, wówczas komisya krajowa ma powziąć decyzyę, w jakiej kwocie koszta należy zwrócić tym, którzy ponieśli koszta pierwszej niedoszłej do skutku czynności agrarnej.

II. O komasacyi pozaurzędowej.

Upoważnienie do przedsięwzięcia robót przygotowawczych.

§. 178.

Jeżeli żąda się orzeczenia komisyi krajowej co do miejscowego rozmiaru zamierzonej komasacyi (§. 90. kr. u. k.), wówczas należy w odnośnem podaniu bliżej określić obszar komasacyjny i do podania dołączyć odcisk mapy katastralnej, zaopatrzony w liczby parcel gruntów, które ma się komasować.

W podaniu należy wymienić liczbę właścicieli gruntowych, uczestniczących w komasacyi i nazwiska tych uczestników, którzy się zgodzili na przeprowadzenie robót przygotowawczych.

Jeżeli w myśl §. 90. ustęp 2. kr. u. k. prosi się o upoważnienie do przeprowadzenia potrzebnych dochodzeń i pomiarów, należy wymienić osoby, którym te czynności mają być poruczone.

Przewodniczący komisyi krajowej ma ewentualnie zarządzić dochodzenia potrzebne dla zbadania wniosku, poczem komisya ma wydać orzeczenie na wniesione podanie.

Upoważnienie do przeprowadzenia dochodzeń i pomiarów należy udzielić z reguły na czas jednego roku.

O udzieleniu upoważnienia do przeprowadzenia dochodzeń i pomiarów ma komisya krajowa zawiadomić dotyczące władze polityczne i gminne.

Jeżeli planu nie przedłożono przed upływem oznaczonego terminu, można termin ten na wniosek dotyczących uczestników odpowiednio przedłużyć; należy jednak przedłożyć wykaz przeprowadzonych już dochodzeń i pomiarów.

Przedłożenie planu komisyi krajowej, wydanie orzeczenia i dalsze postępowanie.

§. 179.

Po ukończeniu robót przedwstępnych i wykonaniu reszty przepisów zawartych w §. 91. kr. u. k. należy plan komasacyjny przedłożyć komisyi krajowej.

Komisyi krajowej należy przedłożyć następujące operaty: mapę oryginalną; sprawdzony i numerami parcel zaopatrzony odcisk mapy katastralnej; główny opis uczestników; odpisy arkuszów posiadłości gruntowych i wyciągi z ksiąg gruntowych; rejestr stanu posiadania; szkice bonitacyjne i taryfę klasyfikacyjną; względnie, jeśli oszacowanie gruntów do komasacyi oddanych nastąpiło w drodze ugodowej, daty do oszacowania tego się odnoszące; ewentualnie potrzebne plany sytuacyjne wspólnych urządzeń, obliczenie wynagrodzeń, rejestr wynagrodzeń i akt generalny.

Przedkładając te elaboraty należy zarazem wykazać, że pomiar ekwiwalentów i przestrzeni przeznaczonych na wspólne urządzenia przeprowadzono na miejscu i że plan w myśl §. 91. kr. u. k. wyłożony był przez 14 dni

do przejrzenia bezpośrednim uczestnikom, że ich o tem indywidualnie zawiadomiono i że większość ich dała na to swoje tymczasowe zezwolenie przez podpisy.

Komisya krajowa ma odnośne elaboraty szczególnie w tym kierunku zbadać, czy są odpowiednio i w myśl postanowień §§. 64. i 91. kr. u. k. i tego rozporządzenia wypracowane i czy w sposób dostateczny usuwa się rozrzucenie gruntów.

Jeżeli przewodniczący komisyi krajowej, lub komisya krajowa uzna za potrzebne zbadanie robót geometrycznych, ma je zarządzić. Przewodniczący komisyi krajowej ma jednak zbadanie robót geometrycznych zarządzić w każdym takim wypadku, gdy elaboratów nie wypracował geometra uzdolniony do czynności agrarnych, albo urzędownie autoryzowany technik cywilny.

Komisya krajowa ma co do planu wydać orzeczenie po myśli §. 92. kr. u. k. Jeżeli się wyznacza komisarza miejscowego, należy oprócz przepisanego ogłoszenia zawiadomić Sąd hipoteczny po myśli §. 76. r. k. o obszarze czynności agrarnych.

Komisarz miejscowy ma w myśl §. 92. kr. u. k. przedewszystkiem co do dokładności, zupełności i stosowności przedłożonych operatów przeprowadzić te wszystkie dochodzenia, które są potrzebne komisyi krajowej do wydania orzeczenia co do natychmiastowego wyłożenia planu, lub uzupełnienia sprawy i wynik dochodzenia przedłożyć komisyi krajowej.

W myśl poleceń komisyi krajowej ma komisarz miejscowy sprawę uzupełnić, a następnie, względnie natychmiast, przystąpić do wyłożenia planu.

Co do mającego się przeprowadzić uzupełnienia sprawy, o ile zachodzi tego potrzeba, co do wyłożenia planu i dalszego postępowania mają zastosowanie postanowienia ustawy komasacyjnej i tego rozporządzenia, tak samo jak przy komasacyi urzędowej.

III. O komasacyi w połączeniu z dzieleniem gruntów i regulacyą.

§. 180.

Przy komasacyi w połączeniu z dzieleniem gruntów i regulacyą należy postępować w myśl §§. 63. 112. i 113. kr. u. k. W toku postępowania

mają przeto zastosowanie wszystkie w tem rozporządzeniu o komasacyi, jakoteż w rozporządzeniu z 18. stycznia 1903 Dz. u kr. Nr. 22. o dzieleniu gruntów i regulacyi wydane szczegółowe postanowienia, które odpowienio do stanu sprawy samoistnie zastosowane być mogą, jednakże z następującymi wyjątkami i zmianami:

1. wierzytelności wspomnianego w §. 40. kr. u. k. rodzaju, które mają być przeniesione na wszystkie ekwiwalenta, utworzone ze spólnych gruntów, należy uwzględnić przy oszacowaniu gruntów (§ 84. kr. u. k.);

2. wykaz powierzchni i wartości, przypadających na prawa udziałowe w rejestrze praw udziałowych ma odpaść i ma w myśl §. 112. kr. u. k. stanowić część składową planu bonitacyjnego;

3 rejestr praw udziałowych ma być wyłożony równocześnie z planem bonitacyjnym;

4. w wykazie głosowania należy przedewszystkiem ogólną liczbę wszystkich tych, których prawa udziałowe w spólnych gruntach do dzielenia wcielonych są zastąpione ekwiwalentami w gruntach w myśl §. 100 kr. u. k. wpisać z urzędu wedle liczby głów i z czystym dochodem katastralnym wspólnych gruntów w rubrykę „za planem komasacyjnym“;

5. co do kosztów mają w myśl §§. 114—124. kr. u. k. zastosowanie postanowienia §§. 146—177. tego rozporządzenia, względnie ostatni ustęp §. 143. rozp. z 18. stycznia 1903 Nr. 22. Dz. u. k.

Postanowienie końcowe.

Wejście w życie tego rozporządzenia.

§. 181.

Rozporządzenie to wchodzi w życie równocześnie z ustawą krajową z 9. grudnia 1899 Nr. 18. Dz. u. kr. z r. 1900 z dniem, oznaczyć się mającym w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych.

Koerber w. r. **Böhm** w. r.

Giovanelli w. r.

Dodatek.

A.

Rota przysięgi

dla komisarza miejscowego.

Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu i wszystko wiedzącemu, że poruczone mi jako komisarzowi miejscowemu dla spraw agrarnych czynności spełniać będę na podstawie istniejących ustaw i przepisów wedle najlepszej wiedzy i sumienia, a w szczególności całkiem bezstronnie.

Tak mi Panie Boże dopomóż!

B.

Rota przysięgi

dla osób fachowych, znawców w ogóle i znawców dla wskazywania granic.

Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu i wszystko wiedzącemu, że poruczone mi sprawy, jako (osobie fachowej) (znawcy) (znawcy dla wskazywania granic) przy . . . . (oznaczyć czynność agrarną) spełniać będę sumiennie i żądaną opinię złożę wedle najlepszej wiedzy i sumienia (tu należy ewentualnie dodać i według zasad umiejętności, sztuki, przemysłu).

Tak mi Panie Boże dopomóż!

Sprostowania.

Na stronie 141 w wierszu 2. po słowie „ich“ ma być „obecnej“.
„ „ 145 w §. 36. ustępie 2. zamiast „dotąd“ ma być „daty“.
„ „ 147 w §. 42. ustępie 1. zamiast „wypis“ ma być „wpis“.

Nr. 22.

Rozporządzenie

Ministerstwa rolnictwa, spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i skarbu z 18. stycznia 1903 o dzieleniu gruntów wspólnych i regulacyi odnoszących się do nich wspólnych praw użytkowania i zarządu (czynnościach agrarnych) w Galicyi.

Na podstawie ustaw z dnia 7. czerwca 1883, Nr. 94. Dz. pr. p. i z dnia 9. grudnia 1899, Nr. 20. z r. 1900 Dz. ust. i rozp. kr. dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o dzieleniu gruntów wspólnych i regulacyi odnoszących się do nich wspólnych praw użytkowania i zarządu oraz na podstawie porozumienia z Wydziałem krajowym, rozporządza się, co następuje:

Postanowienia ogólne.

Czynność agrarna.

§. 1.

Gdzie w tem rozporządzeniu używa się wyrażenia „czynności agrarne“, należy przez to rozumieć tak dzielenie gruntów wspólnych jak i regulacyę odnoszących się do nich wspólnych praw użytkowania i zarządu w połączeniu ze sobą, jakoteż samo dzielenie, lub samą regulacyę.

Cytowanie ustaw i tego rozporządzenia.

§. 2.

W czynnościach urzędowych, które mają się przeprowadzić na podstawie tego rozporządzenia, należy niżej wymienione ustawy i to rozporządzenie cytować w następującej skróconej formie, używanej także już i w niniejszem rozporządzeniu:

1. Ustawę z 7. czerwca 1883, Nr. 94. Dz. pr. p. o dzieleniu wspólnych gruntów i regulacyi odnoszących się do nich wspólnych praw użytkowania i zarządu: „p. u. dz. r.“ (państwowa ustawa działowo-regulacyjna).

2. Ustawę z 9. grudnia 1899, Nr. 20. z r. 1900 Dz. u. k. o dzieleniu wspólnych gruntów i regulacyi, odnoszących się do nich wspólnych praw użytkowania i zarządu: kr. u. dz. r. (krajowa ustawa działowo-regulacyjna).

3. Rozporządzenie do ustawy pod 2. wyszczególnionej r. dz. r. (rozporządzenie działowo-regulacyjne).

O władzach.

Organizacya i tok czynności władz.

Władze agrarne.

§. 3.

Władzami dla spraw czynności agrarnych („władzami agrarnemi“) są:

1. Zaprzysiężeni komisarze miejscowi;
2. Komisya krajowa przy Namiestnictwie;
3. Komisya ministeryalna przy Ministerstwie rolnictwa (§. 9. kr. u. dz. r.).

Gdzie w tem rozporządzeniu jest mowa o władzach bez bliższego oznaczenia, należy przez nie rozumieć władze agrarne.

Wszystkie inne władze i urzędy mają według możności popierać władze agrarne w spełnianiu ich zadań, a w szczególności przez możliwie najspieszniejsze załatwienie rekwizycyj, wystosowanych na podstawie ustaw i niniejszego rozporządzenia.

Wolność od opłaty pocztowej, przysługująca władzom agrarnym.

§. 4.

Urzędowym korespondencyom i przesyłkom władz agrarnych służy wolność od opłaty pocztowej w myśl art. II. l. 1. i 3., art. IV., VII. i VIII. ustawy z 2. października 1865, Nr. 108. Dz. pr. p.

Władzom tym wolno także dodawać swoje własne rewersy zwrotne do pism urzędowych, na pocztę nadawanych.

O zaprzysiężonych komisarzach miejscowych.

Mianowanie, przeznaczenie i stosunek służbowy.

§. 5.

Komisarzy miejscowych mianuje Namiestnik po porozumieniu się z Wydziałem krajowym i z obu Prezydentami wyższych sądów krajowych, a krajowa komisya agrarna przeznacza ich do czynności agrarnych jednego lub kilku pewnych okręgów, lub ich części, albo tylko do pewnych czynności agrarnych.

Gospodarze rolni lub lasowi, którzyby chcieli być zamianowani komisarzami miejscowymi, mają przez złożenie egzaminu udowodnić znajomość czynności agrarnych i odnoszących się do nich ustaw i rozporządzeń, o czem bliżej postanowi osobne rozporządzenie.

Komisarze miejscowi, którzy już jako urzędnicy państwowi, nie złożyli przysięgi służbowej, winni po nominacyi złożyć przysięgę w charakterze komisarzy miejscowych w ręce przewodniczącego komisyi krajowej według roty przysięgi, zawartej w dodatku (§. 13. kr. u. dz r.)

Komisarze miejscowi, przeznaczeni do czynności agrarnych, podlegają w stosunku służbowym i dyscyplinarnym komisyi krajowej, a w ostatniej instancyi komisyi ministeryalnej.

Przeznaczenie dwóch komisarzy miejscowych.

§. 6.

Jeżeli w wypadkach trudniejszych wyznaczono osobnych komisarzy miejscowych dla części prawnej i ekonomicznej czynności agrarnych, wtedy jednemu z nich komisya krajowa powinna poruczyć kierownictwo (§. 13. kr. u. dz. r.)

W razie wątpliwości, czy pewną czynność ma załatwić jeden lub drugi komisarz miejscowy, jak niemniej w razie kolizyi, która czynność ma najpierw nastąpić, rozstrzyga kierujący komisarz miejscowy.

Komisarze miejscowi mają się nawzajem ustawicznie o stanie obopólnych czynności zawiadamiać, a w razie potrzeby porozumiewać się co do ich załatwienia.

Przepisane w §. 12. r. dz. r. sprawozdania z czynności, względnie sprawozdania roczne należy wspólnie przedkładać.

Jeżeli jeden komisarz miejscowy załatwił czynność, wchodzącą w zakres działania drugiego, to nie jest ona z tego powodu nieważną.

Pomocnicy komisarza miejscowego.

§. 7.

Przewodniczący komisyi krajowej może dodać komisarzowi miejscowemu pomocników (asystentów) dla załatwiania poruczonych mu czynności urzędowych. Pomocnicy ci mają wykonywać zlecenia komisarza miejscowego.

Siedziba urzędowa.

§. 8.

Miejsce siedziby urzędowej komisarza miejscowego wyznacza każdorazowo przewodniczący komisyi krajowej, uwzględniając przytem najodpowiedniejsze przeprowadzenie czynności agrarnych dla których ustanowiono komisarza miejscowego.

Komisarz miejscowy powinien obwieścić siedzibę urzędu, a jeżeli zachodzi potrzeba, także bliżej oznaczyć lokal kancelaryjny w gminach, w obrębie których mają się przeprowadzać czynności agrarne i zawiadomić o tem właściwe władze polityczne i sądowe I. instancyi, urząd podatkowy, odnośnego urzędnika ewidencyi, jakoteż Wydział krajowy.

Korespondencya i pieczęć urzędowa.

§. 9.

Komisarz miejscowy koresponduje w sprawach swego zakresu działania bezpośrednio z odnośnemi władzami, urzędami i stronami interesowanemi.

Ma on używać pieczęci urzędowej, zaopatrzonej w c. k. orła i napis w otoku: „C. k. miejscowy komisarz agrarny."

Pieczęć urzędową wydaje komisarzowi miejscowemu przewodniczący komisyi krajowej przy jego ustanowieniu.

Protokół czynności.

§. 10.

Każdy komisarz miejscowy ma prowadzić protokół czynności, w którym należy uwidoczniać wszystkie akta, oraz datę ich wpływu, jakoteż datę i sposób ich załatwienia.

Akta należy wpisywać w porządku chronologicznym i pod liczbami bieżącemi, które z każdym rokiem na nowo mają się rozpoczynać, a przy każdym akcie należy nadto zaznaczyć liczbę, jaką akt ten otrzymuje w fascykule, dla każdej czynności agrarnej założyć się mającym.

Zbiór aktów (fascykul).

§. 11.

Dla każdej poszczególnej czynności agrarnej należy założyć fascykuł i składać w nim wszystkie, odnoszące się do tej czynności akta, dokumenta i t. p.

Należy je tak samo jak mapy, rejestry i plany zaopatrzyć w bieżące liczby i pod temi liczbami wciągnąć do spisu z podaniem liczb protokołu i krótkiem objaśnieniem przedmiotu.

Przesłanie, lub wydanie aktów, dokumentów, planów i t. p. należy zanotować w fascykule.

Plany i mapy, zaopatrzone w napis obszaru czynności agrarnych, należy przechowywać odrębnie od fascykułu w sposób odpowiedni, któryby je całkowicie chronił od uszkodzenia.

Jeżeli do jednej czynności agrarnej przeznaczono dwóch komisarzy miejscowych, natenczas ma założyć i prowadzić fascykuł ten komisarz miejscowy, któremu poruczono kierownictwo.

Sprawozdanie z czynności i sprawozdanie roczne.

§. 12.

Komisarz miejscowy ma w miesiącach styczniu i lipcu składać komisyi krajowej ze swej czynności sumaryczne sprawozdanie o postępie każdej czynności agrarnej z osobna, jakoteż o szczególniejszych zdarzeniach, jakieby się w ubiegłem półroczu do czynności tej odnosiły.

Do sprawozdania z czynności w miesiącu styczniu przedkładanego, ma komisarz miejscowy dołączyć sprawozdanie roczne za ubiegły rok kalendarzowy.

Sprawozdanie to ma zawierać:

a) stadyum, w jakiem się znajdują poszczególne czynności agrarne;

b) wszystkie daty, tyczące się rozmiaru i ważności poszczególnych czynności agrarnych i osiągniętych, lub osiągnąć się mających rezultatów gospodarczych; dalej wszystkie daty, służące do założenia odnośnej statystyki według wskazówek, które osobno będą wydane;

c) wyjaśnienie szczególnych zdarzeń i stosunków, które miały lub prawdopodobnie mieć będą wpływ na przeprowadzenie poszczególnych czynności agrarnych.

Do rocznego sprawozdania należy dołączyć roczne sprawozdanie kierownika oddziału technicznego (§. 14.)

Z każdego rocznego sprawozdania komisya krajowa udzieli odpisu Wydziałowi krajowemu.

Dziennik.

§. 13.

Komisarz miejscowy obowiązany jest prowadzić dziennik swych czynności w poszczególnych czynnościach agrarnych.

Dziennik ten należy przedłożyć komisyi krajowej na każde jej żądanie.

O organach działających przy boku komisarza miejscowego.

1. Personal techniczny dla prac geometrycznych.

§. 14.

Potrzebne dla czynności agrarnych prace geometryczne, uskutecznia oddział techniczny, przydzielony komisarzowi miejscowemu. Oddział ten pozostaje pod bezpośredniem technicznem kierownictwem technika, którego ustanowi

przewodniczący komisyi krajowej po porozumieniu się z Wydziałem krajowym.

Resztę personalu technicznego Wydział krajowy na koszt kraju odda do dyspozycyi przewodniczącego komisyi krajowej, który go przydzieli do oddziału technicznego.

Bliższe postanowienia co do urządzenia służby przy oddziale technicznym wyda w drodze rozporządzenia Namiestnik w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

2. Inni technicy fachowi i znawcy.

Inżynierowie kultury, względnie melioracyi.

§. 15.

Rolniczo-techniczne i melioracyjne prace w ogóle (regulacya wód, zakłady dla osuszania, nawodniania, drenowania i t. p.) ma z reguły wykonywać oddział techniczny, względnie jego odpowiednio uzdolnione siły, o ile to jest możliwe ze względu na fachowe uzdolnienie personalu oddziału technicznego i jego rozporządzalność do takich prac. Pod tymi warunkami należy z reguły tych sił używać także jako znawców do objawienia zdania w kwestyach rolniczo- i melioracyjno-technicznych.

O ileby techników, do oddziału technicznego przydzielonych, nie można użyć do prac rolniczo- i melioracyjno-technicznych, albo jako znawców w tego rodzaju sprawach, ma komisarz miejscowy wydać właściwe zarządzenia co do użycia do tego celu odpowiednio uzdolnionych osób fachowych.

Technicy leśni.

§. 16.

Postanowienia §. 15. ustęp 1. r. dz. r. mają analogiczne zastosowanie, jeśli chodzi o wykonanie robót leśnych, lub użycie znawców do objawienia zdania w sprawach leśnych.

O ileby techników, do oddziału technicznego przydzielonych, nie można użyć do prac leśnych, albo jako znawców w sprawach leśnych, ma komisarz miejscowy powołać techników leśnych ze służby państwowej, albo ze

służby prywatnej, jeśli ci ostatni wykażą się uzdolnieniem do samoistnego prowadzenia gospodarstwa leśnego przez złożenie egzaminu państwowego dla gospodarzy leśnych, albo uzdolnieniem, uprawniającem w myśl istniejących przepisów do otrzymania posady z pewną klasą rangi w państwowej służbie leśno-technicznej.

Znawcy dla wskazywania granic.

§. 17.

Jako znawców do wskazywania granic ma komisarz miejscowy ustanowić osoby, obeznane z biegiem granic w obszarze czynności agrarnej.

Boniterzy.

§. 18.

Jako znawców do oznaczenia wartości gruntów czynnościami agrarnemi objętych i ich wydatności (boniterów) należy ustanowić takie osoby, które na podstawie swych wiadomości w zakresie rolnictwa, są w stanie dokładnie ocenić wszystkie stosunki, wpływające na wydatność gruntów.

Jeżeli przy bonitacyi chodzi o lasy, natenczas należy dla nich powołać techników leśnych, jako boniterów (§. 16. r. dz. r.), o ile czynności szacunkowe nie ograniczają się tylko na obszary do wykorczowania przeznaczone.

Klasyfikatorzy.

§. 19.

Jako znawców do klasyfikacyi (klasyfikatorów) należy wyznaczać odpowiednie osoby z reguły z pośród bezpośrednich uczestników, ich dzierżawców, urzędników, lub pomocników gospodarczych. Komisarz miejscowy może wszakże, jeżeli to uważa za korzystniejsze, używać do klasyfikacyi także boniterów, albo innych osób od uczestników niezawisłych.

Klasyfikatorzy muszą być dokładnie obeznani z właściwościami gruntów obszaru czynności agrarnej.

Inne osoby fachowe i znawcy.

§. 20.

Jeżeli zachodzi potrzeba użycia osób fachowych, lub znawców w innych sprawach, aniżeli w §§. 15—19. r. dz. r. wyszczególnionych (n. p. techników budowniczych i t. p.) a odpowiednio uzdolnionych techników oddziału technicznego użyć nie można, natenczas komisarz miejscowy, gdy chodzi o kwestye, wchodzące w zakres państwowych lub krajowych organów technicznych, ma poczynić odpowiednie kroki celem powołania tych organów, jako osób fachowych lub znawców, we wszystkich innych zaś wypadkach ma używać osób odpowiednio uzdolnionych, głównie z pośród osób fachowych przez władzę upoważnionych.

Zasięganie zdania uczestników.

Zaprzysiężenie osób fachowych i znawców.

§. 21.

W myśl §. 64. kr. u. dz. r. należy z wyjątkiem nagłych wypadków, co do powołania osób fachowych i znawców w wypadkach przewidzianych w §§. 15. ustęp 2., 16. ustęp 2, 17—19. r. dz. r. wysłuchać zdania uczestników a to według wyboru komisarza miejscowego zastosowanego do okoliczności w danym wypadku. To samo tyczy się wypadku przewidzianego w §. 20. r. dz. r. o ile nie można użyć techników oddziału technicznego.

Tak samo z wyjątkiem nagłych wypadków, należy porozumieć się z Wydziałem krajowym co do podobnego powołania w wypadkach wymienionych w §§. 15. ustęp 2., 16., ustęp 2. i 20.

Co się tyczy użycia znawców w sporach między stronami, zarzutach, zażaleniach, uwagach lub odwołaniach, winien komisarz miejscowy uwzględnić §§. 33. i 34. r. dz. r.

Od osób fachowych i znawców odbiera przysięgę komisarz miejscowy według roty przysięgi zawartej w dodatku, o ile przysięga ta w myśl §. 64. kr. u. dz. r. nie jest zbędną z powodu, że znawcy ci są stałymi znawcami sądowymi, względnie już zaprzysiężonymi technikami oddziału technicznego.

O komisyi krajowej.

Stanowisko i tytuł.

§. 22.

Komisya krajowa przy Namiestnictwie złożona w myśl §§. 14., 15. i 17. kr. u. dz. r. jest samoistną władzą krajową, podlegającą bezpośrednio komisyi ministeryalnej i ma tytuł: „C. k. krajowa komisya agrarna w Galicyi". (§. 9. kr. u. dz. r.).

Wyznaczenie zastępców i doradców.

§. 23.

Dla przewodniczącego należy wyznaczyć dwóch, dla referenta i delegata Wydziału krajowego po jednym, dla członków stanu sędziowskiego dwóch zastępców.

Gospodarzy lub techników kultury krajowej, jakoteż i inne osoby fachowe, których zdania należy zasięgać w kwestyach gospodarczych, wyznaczy przewodniczący stale, lub dla poszczególnego wypadku.

Siły pomocnicze i służba manipulacyjna.

§. 24.

Urzędników konceptowych, potrzebnych referentowi, względnie komisyi krajowej przydzieli Namiestnik z personalu Namiestnictwa; geometrę rewizyjnego i potrzebnych mu pomocników, jakoteż inne organa techniczne przydzieli komisyi krajowej Minister rolnictwa.

Urzędy pomocnicze Namiestnictwa mają spełniać także służbę dla komisyi krajowej. Akta wpływające do komisyi krajowej należy wciągać do protokołu i rejestrów odrębnie od aktów Namiestnictwa.

Korespondencya i pieczęć urzędowa.

§. 25.

Komisya krajowa w sprawach swego zakresu działania koresponduje bezpośrednio ze wszystkiemi władzami i urzędami.

Komisya ta używa pieczęci urzędowej, zaopatrzonej w c. k. orła i napis w otoku: „C. k. krajowa komisya agrarna w Galicyi“.

O zebraniu się komisyi krajowej.

§. 26.

Komisya krajowa zbiera się albo w stałych terminach, które wyznaczy przewodniczący, albo na każdorazowe wezwanie.

O mających się odbyć posiedzeniach komisyi krajowej należy każdym razem zawiadomić zastępców przewodniczącego i służy im prawo nawet i wtenczas uczestniczyć w posiedzeniach, gdy na nich nie przewodniczą, jednakże w tym wypadku nie mogą brać udziału w rozprawach.

Komisya, względnie jej przewodniczący mają obowiązek załatwiać sprawy, wchodzące w ich zakres działania z możliwym pospiechem.

Przygotowanie do powzięcia uchwał.

§. 27.

Co do każdej sprawy, o której rozstrzyga, lub uchwala komisya krajowa, ma referent wygotować pisemny wniosek, w ważniejszych i trudniejszych wypadkach stanem sprawy i osobnem uzasadnieniem poprzedzony. Po wygłoszeniu referatu na posiedzeniu ma przewodniczący zarządzić debatę nad sprawą, w razie potrzeby przejrzenie aktów, planów i t. p. złożenie opinii, względnie bliższe uzasadnienie wydanej już opinii doradców i wysłuchanie organów technicznych komisyi krajowej.

Głosowanie.

§. 28.

Gdy przewodniczący uważa, że sprawa gotową jest do orzeczenia, zarządza głosowanie.

Najpierw głosuje referent a na ostatku przewodniczący. Po referencie głosują członkowie ze stanu sędziowskiego według rangi, następnie delegat Wydziału krajowego.

Dopokąd przewodniczący nie skonstatuje, co ma być uważane za orzeczenie lub uchwałę komisyi, może każdy z głosujących odstąpić od swego pierwotnego zdania i wyrazić nowe, lub przychylić się do zdania innego głosującego.

Jako orzeczenie, lub uchwałę komisyi należy przedewszystkiem uważać zdanie, za którem głosowała większość głosujących, albo, jeżeli liczba głosów jest równą, za którem głosował przewodniczący.

W razie, jeżeli żadna z tych ewentualności nie zachodzi, i uchwały komisyi nie można osięgnąć także przez rozdzielenie sprawy na części i powtórne głosowanie, natenczas ma przewodniczący kwestyę, będącą przedmiotem uchwały, rozdzielić na poszczególne dla orzeczenia ważne punkta i przez zarządzenie odrębnego nad nimi głosowania w właściwy sposób doprowadzić do osiągnięcia większości głosów co do sprawy, będącej przedmiotem debaty.

Jeżeli i w ten sposób nie można osięgnąć potrzebnego stosunku głosów, wówczas to zdanie należy uważać za orzeczenie, lub uchwałę komisyi, za którem oświadczyło się najwięcej głosów, albo do którego w razie równości głosów przyłączył się przewodniczący.

Głosowanie co do kompetencyi władz.

§. 29.

Jażeli zachodzi kwestya, czy spór, który ma być rozstrzygniętym należałby w razie, gdyby nie chodziło o czynność agrarną, do sądów zwyczajnych, natenczas pytanie to należy najpierw poddać pod głosowanie.

W razie równości głosów po stronie głosujących ze stanu sędziowskiego i po stronie reszty głosujących, ma głosowanie powtórzyć się w obecności czterech członków ze stanu sędziowskiego.

Zapiski na referatach.

§. 30.

Prowadzący protokół ma zaznaczyć na referatach dzień posiedzenia, obecnych, głosowanie i orzeczenie lub uchwałę i zapiski te stwierdzić pod-

pisem. Jeżeli prowadzący protokół ma wątpliwość co do uskutecznić się mających zapisków, winien jeszcze podczas posiedzenia zażądać objaśnienia od przewodniczącego, lub głosującego.

Każdemu głosującemu służy prawo, swoje zdanie i jego uzasadnienie przedstawić na piśmie i dołączyć do referatu.

Sprawozdanie roczne i statystyka.

§. 31.

Komisya krajowa ma najpóźniej do końca lutego złożyć sprawozdanie roczne komisyi ministeryalnej na podstawie sprawozdań rocznych, przedkładanych przez komisarzy miejscowych i własnej działalności w ubiegłym roku kalendarzowym.

Referent winien zbierać daty potrzebne do założenia odnośnej statystyki fachowej według osobnych w tym celu wydać się mających wskazówek i corocznie w przejrzystej formie je zestawiać. Daty te należy przedłożyć komisyi ministeryalnej wraz ze sprawozdaniem rocznem komisyi krajowej.

Odpisu statystycznego zastawienia należy udzielić Wydziałowi krajowemu.

O wykluczeniu osób urzędowych.

Wykluczenie komisarza miejscowego.

§. 32.

Komisarz miejscowy jest wykluczony od dochodzeń przygotowawczych w sprawach spornych między stronami, tudzież w wypadkach korzystania ze środka prawnego, niemniej też wydania orzeczenia w pierwszej instancyi w tych wszystkich wypadkach, w których w myśl §§. 19. i 20. normy jurysdykcyjnej sędzia może być w sprawach cywilnych usunięty, względnie wykluczony od wykonywania sędziowskiego urzędu.

Wykluczenie technicznych funkcyonaryuszów, osób fachowych i innych znawców.

§. 33.

Technicy oddziału technicznego, osoby fachowe i znawcy mają być wykluczeni od czynności w §. 32. wyszczególnionych z tych samych powodów, które uprawniają do usunięcia znawcy w myśl §. 355. procedury cywilnej.

Postępowanie w razie wykluczenia komisarzy miejscowych, technicznych funkcyonaryuszów, osób fachowych i innych znawców.

§. 34.

Jeżeli komisarz miejscowy jest wykluczony, natenczas winien się wstrzymać od dalszej czynności w dotyczącym wypadku i zdać relacyę komisyi krajowej, która zarządzi odpowiednie zastępstwo komisarza dla tej czynności urzędowej.

Jeżeli technik oddziału technicznego, osoba fachowa lub znawca są wykluczeni, komisarz miejscowy winien postarać się o odpowiedniego zastępcę.

Jeżeli technik oddziału technicznego, osoba fachowa, lub znawca zna powody, wykluczające go od czynności urzędowej, ma o nich donieść komisarzowi miejscowemu.

O okoliczności, że komisarz miejscowy, technik oddziału technicznego, osoba fachowa, albo znawca są wykluczeni, mogą strony wnieść doniesienie u komisarza miejscowego nawet w tym razie, gdy z powodu tego nie korzystano ze środka prawnego.

Jeżeli wykluczony komisarz miejscowy, technik oddziału technicznego, osoba fachowa, lub znawca brali udział w którejkolwiek czynności, wymienionej w §. 32. r. dz. r. te władze mają prawo stosownie do §§. 47. i 49. kr. u. dz. r. zarządzić stosowne bliższe rozpoznanie czynności urzędowej nawet w tym razie, gdyby z tego powodu nie korzystano ze środka prawnego.

Wykluczenie członków, doradców i technicznych organów komisyi krajowej i ministeryalnej.

§. 35.

Przewodniczący komisyi krajowej i ministeryalnej winni starać się o to, ażeby członkowie, doradcy i organa techniczne komisyi nie brali udziału

w przygotowaniu orzeczenia, lub uchwały, a względnie w naradzie, orzeczeniu, lub uchwale co do wszystkich spraw, podlegających rozpoznaniu komisyi o tyle, o ile ich bezstronność mogłaby się okazać wątpliwą przez wzgląd na jeden z powodów wymienionych w §. 32. r. dz. r., a głównie z powodu, iż już poprzednio współdziałali w charakterze urzędowym w niższej instancyi w sprawie będącej przedmiotem rozstrzygnięcia. Wzmiankowane osoby winny o istnieniu takich przyczyn zawiadomić przewodniczącego, który w takim razie, jak niemniej gdy sam posiada wiadomość o tem, zadecyduje o wyłączeniu odnośnych osób.

O dotychczasowem wykonywaniu praw i tymczasowych zarządzeniach.

Postanowienia ogólne.

§. 36.

Dotychczasowe wykonywanie praw wstrzymuje się, lub zmienia w myśl §. 31. kr. u. dz. r. w czasie postępowania przy czynnościach agrarnych co do gruntów temi czynnościami objętych, co do nieruchomości, majątku ruchomego i praw, tylko o tyle, o ile władza w celu stosownego przejścia do nowego ukształtowania posiadania gruntowego, wydała w tym kierunku tymczasowe zarządzenia.

Takie tymczasowe zarządzenie można wydać nie tylko w ogólności co do wszystkich przedmiotów postępowaniem objętych w czasie przejściowym do nowego gospodarstwa, lecz także co do poszczególnych przedmiotów, o ile zachodzi tego potrzeba dla zabezpieczenia istoty lub stanu gospodarstwa. Te najpierw wspomniane ogólne tymczasowe zarządzenia winny ile możności ograniczać się na czas między wytyczeniem ekwiwalentów a objęciem ich w posiadanie.

Dopuszczalność wpisów do ksiąg gruntowych w czasie dzielenia i regulacyi.

§. 37.

Jeżeli dla przedmiotu dzieleniem lub regulacyą objętego istnieje wykaz hipoteczny, albo jeżeli prawa udziałowe są hipotecznie połączone z posiadaniem pewnej nieruchomości, natenczas od chwili zawiadomienia sądu hipotecznego o obszarze czynności agrarnych (§. 69. r. dz. r.), w księdze gruntowej względnie w wykazach hipotecznych, które dotyczą ciał hipotecznych, tworzących obszar czynności agrarnych, lub tych ciał hipotecznych,

z których posiadaniem połączone są prawa udziałowe, nie może nastąpić żaden wpis hipoteczny, któryby nie był zgodny z mającą się przeprowadzić czynnością agrarną.

W tym celu należy wszystkie, do obszaru czynności agrarnych odnoszące się podania hipoteczne, które od tego czasu wpływają, lub weszły wcześniej, lecz jeszcze nie zostały załatwione, przed sprostowaniem księgi gruntowej wraz z projektem uchwały sądowej udzielić komisarzowi miejscowemu do spiesznego zaopiniowania.

Wyjątek od tego stanowią te podania hipoteczne, które sąd hipoteczny odrzuca z przyczyny opartej na prawie cywilnem, albo które się tyczą jedynie wpisów hipotecznych prawa zastawu, ekstabulacyi i zapisków w myśl §§. 20. a, 52 i 59. ustawy z 25 lipca 1871, Nr. 95. Dz pr. p.

Rozstrzyganie podań hipotecznych w czasie dzielenia lub regulacyi. Odwołanie przeciw uchwałom.

§. 38.

Jeżeli komisarz miejscowy oświadczy, że zamierzony wpis i projektowana przez sąd uchwała, zezwalająca na wpis hipoteczny, nie da się pogodzić z czynnością agrarną, natenczas sąd hipoteczny powinien do uchwały swej dodać oznajmienie, że dozwolony wpis wedle oświadczenia komisarza miejscowego jest sprzeczny z czynnością agrarną, przeto w razie jej przeprowadzenia i utrzymania w mocy oświadczenia komisarza miejscowego, wpis ten przy sprostowaniu księgi hipotecznej będzie uważany jako nie mający skutku, że jednak wolno stronom interesowanym przeciw temu oświadczeniu komisarza miejscowego odwołać się do komisyi krajowej w ciągu 14 dni od dnia doręczenia.

Odwołanie należy wnieść do sądu hipotecznego, który je prześle komisarzowi miejscowemu celem przedłożenia komisyi krajowej.

Jeżeli wpis hipoteczny przez jedną z niższych instancyi nie dozwolony, ma być dozwolony w drodze rekursu, wówczas w analogicznem zastosowaniu tych postanowień winien Sąd drugiej instancyi, względnie Sąd najwyższy zasięgnąć zdania komisyi krajowej, względnie ministeryalnej co do dopuszczalności tego wpisu ze stanowiska czynności agrarnej i według tego powziąć decyzyę.

Jeżeli zakończenie postępowania obwieszczono przed sprostowaniem księgi gruntowej, wówczas ma Sąd hipoteczny w drodze Sądu drugiej instancyi zasięgnąć zdania komisyi krajowej co do dopuszczalności wpisu hipotecznego.

Odwołanie w takim razie idzie do komisyi ministeryalnej.

Postępowanie.

A. O postępowaniu przy czynnościach agrarnych w ogóle.

Ogłoszenie obwieszczeń w gminach.

§. 39.

Ogłoszenie obwieszczeń w gminach uskutecznia się za pomocą przybicia w urzędzie gminnym przez czas na to przeznaczony, ewentualnie i w inny w miejscu praktykowany sposób.

Indywidualne zawiadomienia.

§. 40.

Indywidualne zawiadomienia, o ile nie są wyraźnie przepisane, należy wystosowywać we wszystkich tych wypadkach, w których jawienie się pewnych osób przy rozprawach, lub zawiadomienie o pewnym stanie rzeczy, szczególnie o wydanych orzeczeniach, potrzebne jest ze względu na interesa stron, albo ze względu na tok postępowania.

Do organów władz (znawców, delegatów Wydziału krajowego) należy wszystkie zawiadomienia indywidualnie wystosowywać.

O ile indywidualne zawiadomienie w myśl szczególnego przepisu, lub zdania komisarza miejscowego nie ma nastąpić na piśmie, można je uskutecznić także w drodze protokolarnej.

Treść wezwań.

§. 41.

Przy dochodzeniach, lub rozprawach, które prawdopodobnie kilka dni trwać mogą, należy w wezwaniach o tem wspomnieć Jeżeli rozprawa nie ukończy się w dniu dla niej ustanowionym, wezwanie jest ważne także na dalszy jej ciąg w dnie bezpośrednio następujące nawet i wtedy, gdy o tem wyraźnie nie nadmieniono w wezwaniu (§. 35. kr. u. dz. r.). Jeżeli rozprawa ma się przeprowadzić osobno z różnemi stronami w ten sam dzień, należy je według możności wezwać na różne godziny. Przy dochodzeniach w sprawach spornych między stronami należy w wezwaniu wymienić przeciwne strony.

Doręczenie pisemnych zawiadomień.

§. 42.

Jeżeli pisemne zawiadomienie następuje w formie okólnika, może komisarz miejscowy w razie, gdy przez to dla odbiorcy nie urosną koszta, lub znaczna strata czasu, w okólniku zarządzić, aby pierwszy odbiorca, względnie każdy bezpośrednio poprzedni, okólnik ten przesłał następnemu, a ostatni adresat władzy.

Gdy pisemnego zawiadomienia nie uskutecznia się przez pocztę, następuje doręczenie do rąk dorosłego domownika, jeżeli adresata nie można zastać, lub jeżeli on zawiadomienia tego nie może odebrać z powodu przeszkód. Jeżeli niema takiej osoby, lub jeżeli ta osoba wzbrania się przyjąć zawiadomienie, następuje doręczenie do rąk naczelnika gminy i o tem zawiadamia się adresata przez przybicie na drzwiach domu lub mieszkania.

Potwierdzenie odbioru.

§. 43.

Odbiór pisemnego zawiadomienia należy stwierdzić podpisem na dołączonym rewersie, albo, jeżeli doręczenie uskutecznia posłaniec, na arkuszu doręczeń, albo też na okólniku. Jeżeli zawiadomienie nastąpiło ustnie w drodze protokolarnej, należy to stwierdzić podpisem w protokole (§. 33. kr. u. dz. r.) Jeżeli doręczenie uskutecznia się pocztą, należy do przesyłki dołączyć blankiet rewersu zwrotnego, należycie wypełniony, pozostawiając miejsce wolne dla daty i podpisu. Urząd pocztowy ma wpisać numer recepisu tak na tym rewersie, jakoteż na rewersie nadawczym, który wystawia dla władzy. Rewers zwrotny, wypełniony przez odbiorcę datą i podpisem należy wydać władzy za zwrotem recepisu nadawczego. Tego rodzaju przesyłki z recepisem zwrotnym można zresztą wystosowywać, tylko do osób przebywających w miejscu, gdzie jest urząd pocztowy, pisma doręczający.

Jeżeli doręczenie następuje w drodze rekwizycyi przez inne władze, do których należy zaliczyć i urzędy gminne, mają one, wypełniony przez stronę datą i podpisem rewers odbiorczy zwrócić władzy.

Dowody doręczeń, względnie protokoły uskutecznionych zawiadomień ma komisarz miejscowy zachować w odnośnym akcie. To samo tyczy się numerów urzędowej gazety krajowej, zawierających publiczne edykta i obwieszcze-

nia, tudzież ogłoszeń w urzędzie gminnym, które naczelnik gminy po zdjęciu ma zaopatrzyć potwierdzeniem o trwaniu przybicia i przesłać komisarzowi miejscowemu.

Zatwierdzenie złożonych oświadczeń, zawartych ugód i układów.

§. 44.

O wymagane w myśl §. 28. kr. u. dz. r. zatwierdzenie przez komisyę krajową oswiadczeń, złożonych w imieniu osób pod opieką zostających i zawartych układów, względnie o potrzebne w myśl §. 28. kr. u. dz. r. zatwierdzenie przez Wydział powiatowy ugód i układów zawartych przez ustanowionych zastępców imieniem gminy, części gminy, lub zakładów gminnych, należy z reguły postarać się równocześnie z przedłożeniem do zatwierdzenia planu czynności agrarnych.

Jeżeli jednak wcześniejsza decyzya komisyi krajowej, albo wydziału powiatowego co do potrzebnego zatwierdzenia leży w interesie osób, pozostających pod opieką, gminy, części gminy, lub zakładu gminnego, albo jeżeli tej decyzyi wymaga prawidłowy dalszy tok postępowania, komisarz miejscowy ma zaraz po złożeniu dotyczącego oświadczenia, lub po zawarciu ugody, lub układu, postarać się o zatwierdzenie komisyi krajowej, względnie Wydziału powiatowego.

Wyznaczenie delegata Wydziału krajowego i zastępcy Wydziału powiatowego.

§. 45.

O każdem dzieleniu lub regulacyi, w których biorą udział jako bezpośredni uczestnicy gmina, część gminy lub zakład gminny, ma komisarz miejscowy bezzwłocznie zawiadomić Wydział krajowy celem wysłania delegata (§. 62. kr. u. dz. r.), jakoteż właściwy Wydział powiatowy celem ustanowienia zastępcy (§. 28. ustęp 3. kr. u. dz. r.).

Ustanowienie pełnomocników przez komisarza miejscowego.

§. 46.

Prawo komisarza miejscowego do zamianowania pełnomocnika dla uczestników, mieszkających poza okręgiem sądowym, w którym odbywają się czynności agrarne (§. 33. kr. u. dz. r.) jak i dla osób mających wspólny interes (§. 39. kr. u. dz. r.) celem przyjmowania doręczeń, wchodzi w życie po upływie

termina, który komisarz miejscowy wyznaczył uczestnikom, względnie osobom, mającym wspólny interes do ustanowienia pełnomocnika.

O ustanowieniu pełnomocnika ma komisarz miejscowy zawiadomić uczestników.

Legitymacye zastępców i pełnomocników.

§. 47.

Sądownie ustanowieni opiekunowie, kuratorowie i zarządcy masy konkursowej mają się należycie wykazać swoim mandatem, a komisarz miejscowy winien odpisy dotyczących dekretów przechować w aktach. Inne osoby wymienione w §. 36. kr. u. dz. r., jakoteż i małżonek (§. 40. kr. u. dz. r.) mają na żądanie komisarza miejscowego w odpowiedni sposób udowodnić swoje uprawnienie do występywania w dotyczącej sprawie.

Komisarz miejscowy winien rozpatrzeć pełnomocnictwa zastępców, jawiących się przy rozprawie (§. 40. kr. u. dz. r.) i jeżeli przeciw dopuszczeniu pełnomocnika żadna nie zachodzi wątpliwość, załączyć pełnomocnictwo do aktów w oryginale, lub w odpisie.

Jeżeli komisarz miejscowy ma uzasadnioną wątpliwość co do tożsamości mocodawcy, lub pełnomocnika, może zażądać udowodnienia tożsamości w odpowiedni sposób, a mianowicie co do mocodawcy w razie potrzeby przez sądowe lub notaryalne legalizowanie podpisu mocodawcy.

Kierownictwo i forma dochodzeń i rozpraw.

§. 48.

Dochodzenia i rozprawy prowadzi komisarz miejscowy. W razach, gdy chodzi tylko o ustalenie momentów natury technicznej, może komisarz miejscowy prowadzenie dochodzenia i rozprawy poruczyć kierownikowi oddziału technicznego, albo innemu funkcyonaryuszowi tego oddziału. Dokumentów potrzebnych do rozprawy należy według możności dostarczyć przed jej rozpoczęciem. Porządek przedmiotów, które ma się omówić podczas rozprawy, oznacza jej kierownik. Przy tem należy, o ile na to stosunki pozwalają, zważać, ażeby na początku rozprawy załatwić te przedmioty, co do których ma się przeprowadzić rozprawę z osobami, nie mieszkającemi w tej samej miejscowości.

Ewentualne wnioski uczestników, co do których można rozprawę natychmiast wdrożyć, należy załatwić po załatwieniu tych spraw, dla których wyznaczono rozprawę.

Rozprawy ze stronami, przesłuchiwanie ich, jakoteż świadków, pamiętników i znawców mają z reguły być ustne. Prowadzący rozprawę może jednak zezwolić na wnoszenie pisemnych oświadczeń.

Odroczenie dochodzeń i rozpraw.

§. 49.

Odroczenie terminu, wyznaczonego do dochodzenia lub rozprawy, należy zarządzić z urzędu we wszystkich wypadkach, w których to odroczenie leży w interesie postępowania Wyjąwszy takie wypadki należy na odroczenie wskutek żądania strony tylko wtedy zezwolić, jeżeli strona może podać dostateczne ku temu powody

Przeprowadzenie dochodzeń i rozpraw.

§. 50.

Dochodzenie i rozprawy należy przeprowadzać na podstawie przesłuchania stron, przejrzanych dokumentów, orzeczeń i aktów rządowych i autonomicznych władz i organów na podstawie wpisów do ksiąg publicznych, operatów podatku gruntowego, względnie operatów katastralnych, na podstawie przesłuchania świadków, lub pamiętników i znawców, jakoteż na podstawie naocznych oględzin

Władze mają we wszystkich stadyach postępowania starać się z urzędu o rzeczowe przeprowadzenie spraw czynności agrarnych, o strzeżenie praw i interesów pośrednio i bezpośrednio interesowanych, a głównie zapobiegać poszkodowaniu przy zawieraniu układów, jakoteż dbać o prawidłowy i szybki tok postępowania. Władze mają prawo uzupełniać, a względnie zarządzać odpowiednie uzupełnienia w każdem stadyum postępowania przez nowe dochodzenia i rozprawy, a w szczególności przez nowe opinie, ewentualnie innych znawców (§§. 47. i 49. kr. u. dz. r.).

Dochodzenia wspólne lub oddzielne.

§. 51.

Komisarz miejscowy ma przeprowadzić dochodzenie co do sporów między stronami, zażaleń, zarzutów i odwołań, o ile to się przyczynia do uproszczenia lub przyspieszenia postępowania, oddzielnie według kategoryi powodów zażalenia, zarzutów lub odwołania, według grup uczestników, lub dla poszczególnych uczestników.

Przeprowadzenie dowodu.

§. 52.

Co do przeprowadzenia dowodu dla orzeczeń, które ma wydać komisarz miejscowy w pierwszej instancyi i co do dochodzeń w sprawach spornych między stronami, zarzutów, zażaleń i odwołań mają analogiczne zastosowanie postanowienia zawarte w §§. 266—389. procedury cywilnej, o ile w ogóle zastosowanie tych postanowień w postępowaniu przy przeprowadzeniu czynności agrarnych okazuje się możliwem. Przeprowadzenie dowodu przez przesłuchanie stron jako świadków może nastąpić tylko w sprawach spornych między stronami.

Wezwanie znawców poszczególnych wypadkach.

§. 53.

Przy rozpatrzeniu zażaleń przeciw ustaleniom zawartym w rejestrze praw udziałowych (§. 78. kr. u. dz. r.) o ile one tyczą się oznaczenia wartości gruntów i użytkowania, należy jako znawców wezwać z reguły boniterów lub innych znawców, którzy oceniali grunta a to ewentualnie tak pod względem klasyfikacyi jak i oznaczenia taryf, funkcyonaryusza zaś oddziału technicznego co do przeprowadzonej klasyfikacyi.

Przy rozpatrzeniu sporów granicznych, co do których należy postępować według §§. 850—853. pow. ust. cywil., jakoteż przeciw rozpatrzeniu zarzutów przeciw planowi czynności agrarnych (§. 93. kr. u. dz r.), o ile zarzuty odnoszą się do pokrzywdzenia przy wyznaczeniu ekwiwalentów, ma komisarz miejscowy z reguły wezwać kierownika oddziału technicznego.

Wnoszenie zarzutów i zażaleń.

§. 54.

Wszystkie zarzuty, zażalenia, odwołania i prośby stron, skierowane do władz w toku postępowania, należy wnosić na ręce komisarza miejscowego, a można je wnosić bez wyjątku także protokolarnie. Jeżeli postępowanie już zakończono, pretensye z §. 97. i 98. kr. u. dz. r. należy wnosić u komisyi krajowej.

Spisywanie protokołów.

§. 55.

Z powodu wszelakich dochodzeń, rozpraw i zawartych ugód, należy spisać protokoły. W protokołach należy zwięźle i w skróceniu, a przytem dokładnie i gruntownie uwidocznić: przedmiot, miejsce, dzień, i godzinę dochodzenia lub rozprawy, obecnych i nieobecnych, główną treść przesłuchań, zeznań i opinie, czynione wnioski, orzeczenia i wydane zarządzenia zawarte ugody, odroczone rozprawy lub dochodzenia i tego powody i w ogóle wszelkie ważne zdarzenia, tyczące się postępowania. Szczególnie należy zaznaczyć w protokole, czy i z jakiego powodu nie nastąpiło przesłuchanie strony, jak również czy świadka zaprzysiężonono, lub nie.

Jeżeli jest większa liczba uczestników, należy przed rozprawą sporządzić ich imienny spis, zeszyć go z protokołem i zanotować w tym spisie obecność, lub nieobecność wezwanych osób.

Poprawki w tekście protokołu winien stwierdzić prowadzący rozprawę. Jeżeli protokół składa się z więcej jak jednego arkusza, należy poszczególne stronice bieżącemi liczbami oznaczyć, a przy końcu protokołu podać ilość stron. Arkusze należy zeszyć, a końce nici przypieczętować urzędową pieczęcią.

Kary pieniężne i porządkowe.

§. 56.

W wydawanych obwieszczeniach i rezolucyach może władza, o ile to leży w interesie postępowania, za niewykonanie wydanych tymczasowych i innych zarządzeń, zagrażać karami pieniężnemi do wysokości 200 K.

Jeżeli strony, których jawienia się wymagał interes postępowania, dalej świadkowie lub pamiętnicy mimo należytego wezwania nie jawili się bez uzasadnionego powodu przy dochodzeniu, lub rozprawie, albo nie mając do tego prawa, nie chcą złożyć zeznań, można na nich kilkakrotnie nałożyć kary pieniężne, najwyżej po 100 K.

Na wszystkie osoby, które przeszkadzają prawidłowemu tokowi postępowania przez nieprzyzwoite zachowanie się, albo widocznie swawolne uwagi, lub czynności, można nałożyć kary porządkowe najwyżej po 50 K.

Orzeczenia władz agrarnych.

§. 57.

Orzeczenia władz winny zawierać ustępy z ustawy, na których się opierają, oznaczenie koniecznych zmian w elaboratach wskutek wydanych orzeczeń, orzeczenie co do ewentualnych kosztów postępowania, wymienienie środków prawnych, przysługujących uczestnikom przeciw orzeczeniom, tudzież termina do ich wniesienia; nakoniec uzasadnienie orzeczenia, przyczem szczególnie należy przytoczyć okoliczności, które na przekonanie władzy wywarły wpływ decydujący (§. 12. kr. u. dz. r.).

Do wydania decyzyi komisyi krajowej lub ministeryalnej należy zakończone dochodzenia z dołączeniem wszystkich odnośnych aktów, protokoły, opinie, plany, mapy i t. p. wraz z wyczerpującem sprawozdaniem przedłożyć komisyi krajowej, a względnie w tej drodze komisyi ministeryalnej. Sprawozdanie to ma zawierać opisanie stanu rzeczy, jakoteż przeprowadzonych dochodzeń i rozpraw.

Oznajmienie orzeczeń.

§. 58.

Orzeczenia wraz z uzasadnieniem należy doręczyć wszystkim uczestnikom, których one się tyczą, lub ogłosić protokolarnie. Decyzye komisyi krajowej i ministeryalnej komunikuje komisarz miejscowy.

Przywrócenie do poprzedniego stanu.

§. 59.

Jeżeli jeszcze nie upłynął termin odwołania się do komisyi krajowej lub ministeryalnej, należy wnieść podanie o przywrócenie do poprzedniego stanu

w ciągu terminu przepisanego do odwołania a jeżeli odwołanie się jest jeszcze możliwe, należy wywód o przywrócenie do poprzedniego stanu połączyć z wywodem odwołania.

Odwołania się należy rozstrzygnąć dopiero wtedy, gdy orzeczenie, którem nie uwzględniono podania o przywrócenie do poprzedniego stanu, stało się prawomocne.

Jeżeli już upłynął termin odwołania, należy wnieść podanie o przywrócenie do poprzedniego stanu w ciągu 14 dni od tego dnia, w którym ustała przeszkoda powodująca spóźnienie.

Liczenie terminów oznaczonych w postępowaniu agrarnem.

§. 60.

Przy liczeniu terminów bieżących, względnie oznaczonych na podstawie kr. u. dz. r. i r. dz. r., nie należy uwzględniać dni biegu pocztowego; jeżeli jednak ostatni dzień terminu, chcćby był według dni kalendarzowych oznaczony, przypada na niedzielę lub święto, kończy się termin dopiero w następnym dniu powszednim.

Wykonanie zarządzeń i orzeczeń władz.

§. 61.

Komisarz miejscowy ma w każdym poszczególnym wypadku oznaczyć, o ile odwołania przeciw zarządzeniom i orzeczeniom w myśl §. 46. kr. u. dz. r. mają moc wstrzymującą. Wykonanie prawomocnych orzeczeń i zawartych układów następuje w myśl §. 105. kr. u. dz. r.

Jeżeli wykonanie prawomocnego orzeczenia lub zawartego układu wskazane jest w interesie postępowania, ma komisarz miejscowy zarządzić ich wykonanie z urzędu, we wszystkich zaś innych wypadkach w czasie trwania jego działalności urzędowej tylko na prośbę stron, do niego wniesioną.

Prawomocnie nałożone kary pieniężne mają ściągać władze polityczne na rekwizycyę komisarza miejscowego.

B. O postępowaniu w poszczególnych rodzajach czynności agrarnych.

I. O dzieleniu szczegółowem (specyalnem).

Postępowanie wstępne.

Wdrożenie postępowania, ustalenie obszaru dzielenia, uczestników i ich praw.

Wnioski i ich badanie.

§. 62.

Jeżeli połowa, względnie jedna trzecia część wszystkich uprawnionych do wspólnego użytkowania chce żądać w myśl §. 51. kr. u. dz. r. szczegółowego (specyalnego) dzielenia, ma uczynić wniosek pisemnie lub protokolarnie u władzy politycznej, u komisarza miejscowego, urzędującego w tym powiecie politycznym, u Wydziału powiatowego, naczelnika gminy, adwokata, lub c. k. notaryusza.

Wniosek ma zawierać:

a) przynajmniej ogólne oznaczenie obszaru, na który ma się rozciągać szczegółowe (specyalne) dzielenie;

b) w myśl §. 6 kr. u. dz. r. uwzględnić się mające nieruchomości i majątek ruchomy, jakoteż grunta wyłącznie do poszczególnych uczestników należące, których włączenia do dzielenia ewentualnie żąda się w myśl §. 4. kr. u. dz. r.

c) w przybliżeniu liczbę bezpośrednich uczestników;

d) nazwiska wnioskodawców.

Wniosek należy natychmiast przedłożyć przewodniczącemu komisyi krajowej, który poleci przeprowadzić dochodzenie władzy politycznej, komisarzowi miejscowemu, lub osobnemu delegatowi, w razie potrzeby na miejscu w takim rozmiarze, jaki komisyi krajowej jest potrzebny dla podjęcia badania, wspomnianego w §. 63. r. dz. r.

Organ, któremu poruczono przeprowadzenie dochodzenia z powodu wniosku, ma także zasięgnąć zdania technika leśnego (§. 16. r. dz. r.), o ile chodzi o kwestye lasowe, i zdanie jego dołączyć do swego sprawozdania.

Badanie wniosków i orzeczenie.

§. 63.

Wniosek wraz z dochodzeniem należy przedłożyć komisyi krajowej, która ma go zbadać ze względu na ustawową dopuszczalność, a to o ile chodzi

o kwestye lasowe, przy współudziale krajowego inspektora lasowego w charakterze doradcy.

Jeżeli komisya krajowa nie przychyli się do przedłożonego wniosku należy o tem zawiadomić wnioskodawców z podaniem powodów do rąk tego organu, u którego złożono wniosek, ewentualnie odsyłając ich do postanowień §. 59. kr. u. dz. r. ze wzmianką, iż dodatkowe przystąpienie do wniosku należy wnieść na ręce przewodniczącego komisyi krajowej.

Jeżeli natychmiast, lub w skutek dodatkowego oświadczenia o przystąpieniu przychylono się do wniosku na wdrożenie szczegółowego (specyalnego) dzielenia, ma komisya krajowa wyznaczyć komisarza miejscowego, ogłosić obwieszczenie przepisane §. 60. kr. u. dz. r. i udzielić je przewodniczącemu komisyi ministeryalnej, Wydziałowi krajowemu, Wydziałowi powiatowemu, właściwemu sądowi hipotecznemu i urzędowi ewidencyi katastru.

Jeżeli przy dochodzeniu sprawdzono, że regulacya w myśl §. 55. l. 1. kr. u. dz. r. z urzędu jest konieczną, a wniosku na dzielenie nie uwzględniono, ma przewodniczący komisyi krajowej po prawomocności odnośnego orzeczenia postarać się o orzeczenie politycznej władzy krajowej w tym kierunku, czy regulacya ma nastąpić z urzędu.

Wyznaczenie funkcyonaryuszów.

§. 64.

W toku postępowania wstępnego należy wyznaczyć wspólnego rachmistrza, dalej o ile to już w tem stadyum jest wskazane, postarać się o wyznaczenie potrzebnych osób fachowych i znawców.

Komisarz miejscowy ma wspólnemu rachmistrzowi udzielić potrzebnych wskazówek co do prowadzenia kasy i rachunków.

Kierowanie pracami przez komisarza miejscowego.

§. 65.

Dodane komisarzowi miejscowemu lub przez niego wyznaczone osoby fachowe i znawcy podlegają mu o tyle, o ile chodzi o zarządzenie, zmierzające do zabezpieczenia ustawowego i prawidłowego toku postępowania przy dzieleniu.

W powyższych granicach są osoby te pod względem swej fachowej działalności niezawisłe od komisarza miejscowego, w każdym razie jednak są one związane tymi przepisami, które jako ogólnie obowiązujące instrukcye w sprawach dzielenia, lub też w poszczególnych wypadkach przez komisyę krajową wydane zostały.

Jeżeli potrzeba więcej osób tego samego zawodu dla jednego obszaru dzielenia, ma komisarz miejscowy w taki sposób uskutecznić ich podział pracy, ażeby każdy za dokładność poruczonej mu pracy mógł być osobiście odpowiedzialnym.

W szczególności prace przygotowawcze około ustalenia stanu posiadania można oddzielić od prac około nowego rozdziału pól. Te ostatnie prace należy przydzielić przedewszystkiem technikom, którzy do tego rodzaju prac wykazują szczególną wprawę i do praktycznego ich przeprowadzenia byli już ze skutkiem używani.

Dostarczenie pomocników do prac geometrycznych, rekwizytów i lokalności.

§. 66.

Komisarz miejscowy ma wydać potrzebne zarządzenia co do tego, w jaki sposób bezpośredni uczestnicy mają dostarczyć pomocników do prac geometrycznych, dalej kołków do pomiarów, tyk sygnałowych i innych rekwizytów, jakoteż ewentualnie potrzebnych podwód.

Należy również wydać zarządzenia co do dostarczenia lokalności dla komisarza miejscowego i funkcyonaryuszów przy nim współdziałających, jakoteż co do utrzymania, opalania i oświetlania tych lokalności.

Środki pomocnicze do ustalenia obszaru dzielenia.

§. 67.

Celem ustalenia obszaru dzielenia należy zamówić w archiwum map katastralnych przynajmniej jeden egzemplarz sprostowanej, sprawdzonej i liczbami parcel katastralnych zaopatrzonej, drukowanej odbitki mapy całego obszaru gminy lub poszczególnych jego części według tego, co jest wskazanem ze względu na wielkość, ukształtowanie i położenie obszaru dzielenia.

Potrzebne ponadto egzemplarze należy zamówić bez sprostowania, sprawdzenia i oznaczenia liczbami.

Sprostowanie powinno obejmować wszystkie od czasu litografowania zaszłe, a na mapie katastralnej przedstawione zmiany. Sprostowanie należy stwierdzić z podaniem czasu, kiedy przedsięwzięto ostatnią rewizyę ewidencyi.

Za sprostowanie, sprawdzenie i zaopatrzenie liczbami map ma archiwum map katastralnych zaliczyć taryfową opłatę.

Jeżeli dla poszczególnych gmin nie ma potrzebnych drukowanych odbitek, wówczas ma się odnieść komisarz miejscowy do krajowej Dyrekcyi skarbu o zarządzenie ich wylitografowania i o ile możności na dwa miesiące przedtem, nim będą potrzebne.

Za sporządzenie tych egzemplarzy należy zwrócić koszta nakładu.

W razie, jeżeli cały obszar na nowo przemierza się (§. 74. r. dz. r.) wówczas do sprostowania, sprawdzenia i numerowania mogą posłużyć także i starsze odbitki mapy, sporządzone przed zaprowadzeniem postępowania co do druku odbitek.

Obchód granic, ustalenie i oznaczenie obszaru dzielenia.

§. 68.

Następnie należy przy współudziale funkcyonaryusza oddziału technicznego i z uwzględnieniem postanowień §. 65. kr. u. dz. r. obejść zewnętrzne granice obszaru dzielenia.

Dalej należy ustalić, względnie orzec, które grunta w myśl §. 4. kr. u. dz. r. mają być włączone do dzielenia.

Jeżeli w przewidzianym w §. 28. ustęp 3. kr. u. dz. r. wypadku uczestniczy w postępowaniu gmina, część gminy lub zakład gminny, należy o tem zawiadomić Wydział powiatowy.

Jeżeli znajdują się wspólne grunta, które w skutek swego położenia na szczególne uszkodzenia są narażone, albo które są w taki szczególny sposób obciążone, iż znacznie utrudniają dzielenie, można je w myśl §. 5. kr. u. dz. r. z góry od dzielenia wyłączyć. Częściowe włączenie do postępowania tego rodzaju wyłączonych gruntów jest tylko o tyle dozwolone, o ile jest potrzebne do wykonywania wspólnych urządzeń, regulacyi granic i t. p. i jeżeli można

dokładnie oznaczyć zmniejszenie wartości tych części w skutek niebezpieczeństwa uszkodzenia, lub w skutek ciążących na nich nadzwyczajnych ciężarów.

Granice gruntów, wyłączonych od dzielenia należy dokładnie oznaczyć palikami, albo w inny właściwy sposób.

Jeżeli dla regulacyi granic, lub stosownego wykonania wspólnych urządzeń potrzebne jest częściowe włączenie gruntów, które nie są wspólne, ma komisarz miejscowy postarać się o dojście do skutku zgody między odnośnymi właścicielami gruntowymi.

Jeżeli do dzielenia wciąga się grunta, leżące w obrębie rejonu fortyfikacyjnego miejsc warownych, wówczas należy zasięgnąć zezwolenia dotyczącej władzy wojskowej a to tak do przedsięwzięcia potrzebnych prac geometrycznych, jakoteż do wykonania wspólnych urządzeń w obrębie rejonu fortyfikacyjnego.

Wszystkie grunta, które leżą w obrębie ustalonych granic obszaru dzielenia i nie mają być wyłączone, stanowią obszar dzielenia. W obrębie obszaru dzielenia położone, dobro publiczne stanowiące drogi, jakoteż wody należą o tyle do obszaru dzielenia o ile ulegną regulacyi, lub zmianom.

Dla obszaru dzielenia ma komisarz miejscowy ustanowić krótką, miejscowym stosunkom odpowiadającą nazwę, której należy używać na wszystkich dotyczących aktach, planach i mapach.

Jeżeli przy ustaleniu obszaru dzielenia znaleziono istotną różnicę co do tych stosunków, które służyły komisyi krajowej przy wydaniu orzeczenia w myśl §. 63. r. dz. r., winien komisarz miejscowy o tem natychmiast donieść komisyi krajowej.

Przy sposobności ustalenia obszaru dzielenia należy także oznaczyć względnie orzec, które w dotychczasowem postępowaniu ewentualnie nieuwzględnione nieruchomości i majątek ruchomy w myśl §. 6. kr. u. dz. r. należy włączyć do dzielenia.

Podanie obszaru czynności agrarnych do wiadomości sądu hipotecznego.

§. 69.

Skoro ustalono obszar dzielenia ma komisarz miejscowy podać do wiadomości sądu hipotecznego grunta włączone do czynności agrarnej względnie po uskutecznieniu dotyczącego oznaczenia także i te grunta, z których posiadaniem połączone są prawa udziałowe (§. 77. ust. 5. r. dz. r.) z tem nadmienieniem, że od chwili nadejścia tego zawiadomienia do Sądu wchodzą w zastosowanie postanowienia §§. 37. i 38. r. dz. r.

W podobny sposób należy zawiadomić Sąd hipoteczny o tych gruntach, które w toku postępowania dodatkowo do dzielenia będą włączone.

Załatwianie podań hipotecznych w czasie trwania czynności agrarnej.

§. 70.

Skoro wejdzie zawiadomienie, przepisane §. 69. r. dz. r. ma Sąd hipoteczny to zawiadomienie, tudzież wydane po myśli §. 60. kr. u. dz. r. obwieszczenie wciągnąć do dziennika, affigować w urzędzie hipotecznym i na tablicy sądowej i równocześnie, powołując się na zawiadomienie i obwieszczenie, przy odnośnych wykazach hipotecznych uwidocznić wdrożenie postępowania.

W podobny sposób należy postąpić, jeżeli Sąd hipoteczny zawiadomiony zostanie o nieruchomościach, które dodatkowo do dzielenia włączono.

Począwszy od chwili nadejścia tego zawiadomienia aż do zakończenia postępowania, należy wszystkie podania hipoteczne, odnoszące się do dotyczących ciał hipotecznych, bez wyjątku po wciągnięciu do dziennika, wpisać do osobnego na ten cel założonego wykazu, który komisarzowi miejscowemu na każde żądanie należy okazać.

Z każdego załatwienia, które nastąpiło w skutek podania, wciągniętego do wyżej wspomnianego wykazu, należy przesłać urzędowy odpis komisarzowi miejscowemu i zanotować to w osobnej rubryce tego samego wykazu z podaniem dnia ekspedycyi i doręczenia.

W razie otwarcia nowego wykazu hipotecznego winien Sąd hipoteczny treść nowoutworzonego wykazu zakomunikować komisarzowi miejscowemu, przesyłając urzędowy wykaz hipoteczny. Jeżeli otwarcie nowego wykazu hipotecznego spowoduje podział parcel, należy komisarzowi miejscowemu udzielić nadto dołączony do podania plan podziału, ewentualnie zastępujący go po myśli §. 1. ustawy z 23. maja 1883 Nr. 82. Dz pr. p. względnie po myśli rozp. z 7. lipca 1890 Nr. 149. Dz. pr. p. opis. Załączniki te ma komisarz miejscowy bezzwłocznie sądowi zwrócić.

Zbadanie obszaru dzielenia.

§. 71.

Po obejściu zewnętrznych granic obszaru dzielenia ma komisarz miejscowy polecić oddziałowi technicznemu zbadanie obszaru dzielenia we wszystkich częściach przy współudziale znawców dla wskazywania granic, a w razie potrzeby także przy współudziale uczestników

i porównanie poszczególnych gruntów z ich przedstawieniem w mapie katastralnej.

Wszelkie przy tem rozpoznaniu i badaniu wykryte mylne wpisy do mapy katastralnej, nie przeprowadzone zmiany granic parcel i uprawy i inne dla czynności agrarnych ważne szczegóły, należy w mapach sprostować, względnie wkreślić, albo o ile by zachodziła potrzeba zdjęcia geometrycznego, zanotować.

Co do tych dat, których ewidencya w operatach katastru podatku gruntowego i w księgach hipotecznych jest przepisana, należy organa ewidencyi katastru podatku gruntowego (geometrę ewidencyjnego) i urzędy hipoteczne zawiadomić o błędach, jakie znaleziono przy tych dochodzeniach, jakoteż w dalszym toku postępowania.

Organa ewidencyi katastru podatku gruntowego (geometrzy ewidencyjni) winni zawiadamiać komisarza miejscowego o wszystkich zmianach w stanie posiadania, które u nich w czasie postępowania zgłoszono, lub które były przedmiotem ich czynności w obszarze dzielenia.

Użycie arkuszów posiadłości gruntowych.

§. 72.

Co do użycia arkuszów posiadłości gruntowych przez komisarza miejscowego, względnie działających z jego polecenia funcyonaryuszów, obowiązują następujące postanowienia:

1. Przejrzenie arkuszów posiadłości gruntowych dozwolone jest w urzędowym lokalu urzędu podatkowego w czasie godzin urzędowych, jednakże tylko o tyle, o ile arkusze te nie pozostają właśnie w użyciu geometrów ewidencyjnych z powodu wykonywania czynności, przepisanych ustawą z dnia 23. maja 1883 Nr. 83. Dz. pr. p.

2. Przejrzenie tych arkuszów może nastąpić albo w urzędowym lokalu urzędu podatkowego tego powiatu, do którego należy odnośna gmina, albo także w urzędowym lokalu urzędu podatkowego, znajdującego się w siedzibie komisarza miejscowego.

W ostatnim wypadku ma odnośny urząd podatkowy przesłać arkusze posiadłości gruntowych do urzędu podatkowego, znajdującego się w siedzibie komisarza miejscowego a to w myśl jego żądania, wystosowanego do urzędu podatkowego, lub geometry ewidencyjnego.

3. Wydanie arkuszów posiadłości gruntowych, względnie ich użycie poza obrębem urzędowego lokalu urzędu podatkowego nie jest dozwolone.

Użycie map katastralnych i szkic indykacyjnych.

§. 73.

Użycie map katastralnych i szkic indykacyjnych przez komisarza miejscowego, względnie działających z jego polecenia funkcyonaryuszów dozwolone jest w urzędowym lokalu geometry ewidencyjnego a ewentualnie w lokalu urzędu podatkowego, lub w archiwum map katastralnych.

Używając tych operatów, należy je chronić od uszkodzenia, a w szczególności nie wolno przekłówać map.

Przesyłanie w mowie będących operatów dla użytku komisarza miejscowego, względnie działających z jego polecenia funkcyonaryuszów, nie jest dozwolone.

Ustalenie podstawy pomiaru.

§. 74.

W toku postępowania przedwstępnego należy także postanowić, czy i o ile dla dzielenia, względnie dla sporządzenia mapy oryginalnej (§. 83. r. dz. r.) mogą służyć istniejące katastralne operaty pomiarowe, czy też ma być przedsięwzięty nowy pomiar. O tem decyduje komisarz miejscowy w porozumieniu z kierownikiem oddziału technicznego, a w braku porozumienia ostatecznie komisya krajowa.

W tym celu należy istniejące operaty katastralne zbadać i na podstawie zbadania ma kierownik oddziału technicznego przedłożyć komisarzowi miejscowemu wnioski co do użycia katastralnych operatów. Jeżeli komisarz miejscowy nie zgadza się z tymi wnioskami, ma zasięgnąć decyzyi komisyi krajowej, w przeciwnym zaś razie donieść przewodniczącemu komisyi krajowej o swojem postanowieniu, wydanem w porozumieniu z kierownikiem oddziału technicznego.

Jeżeli do dzielenia używa się katastralnych operatów pomiarowych w całości lub w części, należy mapy starannie zbadać i wciągnąć w nie wszystko, co jest potrzebne dla prac dzielenia, względnie znalezione błędy sprostować.

Jeżeli się uskutecznia nowy pomiar, należy co do postępowania, względnie co do sporządzenia planów na podstawie nowego pomiaru — o ile one mają służyć do użytku Sądu hipotecznego, względnie dla celów ewidencyi katastru podatku gruntowego — zastosować przepisy, wydane dla sporządzenia planów w tych celach.

Udzielenie wyciągów z dat tryangulacyjnych.

§. 75.

O ile potrzebne są daty trygonometrycznej tryangulacyi, ma komisarz miejscowy, podając odnośne punkta i czynność agrarną, dla których te daty są potrzebne, przez komisyę krajową odnieść się do komisyi ministeryalnej, która zarządzi sporządzenie wyciągów z operatów znajdujących się w biurze dla obliczeń tryangulacyjnych.

Jeżeliby jednak potrzebne były daty dawnej graficznej tryangulacyi, może także ich odpis sporządzić upoważniony funkcyonaryusz w lokalu archiwum map katastralnych.

Oznaczenie uczestników i ich praw.

§. 76.

W miarę postępu prac około ustalenia obszaru dzielenia, ma komisarz miejscowy zająć się zestawieniem wszystkich uczestników i ich praw, jakoteż bliższem oznaczeniem faktycznych i prawnych stosunków w obszarze dzielenia, w szczególności także ustaleniem istniejących urządzeń co do zarządu wspólności. W tym celu ma on polecić oddziałowi technicznemu sporządzenie dokładnej kopii mapy księgi gruntowej i przez założenie sumarycznych wyciągów hipotecznych z każdego wykazu hipotecznego oznaczyć stan hipoteczny, przy czem w razie potrzeby ma być pomocny urzędnik prowadzący księgi hipoteczne. Do tych wyciągów hipotecznych, a według okoliczności i do kopii mapy księgi gruntowej należy wciągać zmiany stanu hipotecznego, o których komisarz miejscowy otrzymał wiadomość z doręczonych mu rezolucyj hipotecznych.

Prócz tego należy potrzebne daty zebrać za pomocą przejrzenia arkuszów katastralnych posiadłości gruntowych, głównej księgi wpłat podatku gruntowego i domowo-klasowego, księgi kolejowej, jakoteż w razie potrzeby innych publicznych ksiąg, aktów i planów, jako to: ksiąg i kart wodnych, dokumentów tyczących się wykupna ciężarów gruntowych i ich regulacyi, katastru lasowego, rachunków gminnych i t. p.

Jeżeli komisarz miejscowy nie jest w stanie zebrać potrzebne daty sam, lub przez swoje pomocnicze organa, może ich zażądać od właściwych władz. W tym celu może komisarz miejscowy przesłać im odpowiednie formularze

do wypełnienia, a w szczególności może za opłatą taryfowych należytości sprowadzać odpisy arkuszów posiadłości gruntowych, sprostowanych wedle wyników ewidencyi.

Oznaczenie praw uczestników z §. 23. kr. u. dz. r. i praw udziałowych w ogóle.

§. 77.

Przy oznaczeniu praw uczestników z §. 23. kr. u. dz. r. po myśli §. 74. ustęp 3. kr. u. dz. r. należy także wyjaśnić momenta ważne dla wykupna tych praw w pieniądzach lub ziemi, jednakże w każdym wypadku ma komisarz miejscowy starać się naprzód o przyprowadzenie do skutku ugody o tyle, o ile przez to prawa osób trzecich nie są na szkodę narażone. Dalej ma komisarz miejscowy wyjaśnić wierzytelności w myśl §. 75. kr. u. dz. r.

W szczególności oznaczenie praw udziałowych uczestników należy przeprowadzić po myśli §§. 68. i 69. kr. u dz. r., przestrzegając postanowień następnych §§. 78. i 79. r. dz. r.

Oznaczoną dla każdego prawa udziałowego wielkość należy brać za podstawę w dalszem postępowaniu.

Jeżeli oznaczenie praw udziałowych ma nastąpić na podstawie potrzeb domowych i gospodarczych, można je odroczyć aż do stadyum oznaczenia stosunków wartości.

Przy oznaczeniu praw udziałowych ma komisarz miejscowy także sprawdzić, czy prawa udziałowe są połączone z posiadaniem gruntów, a jeżeli ten wypadek zachodzi, również i dotyczące grunta oznaczyć.

Oznaczenie praw udziałowych w myśl §. 68. ustęp 4. kr. u. dz. r.

§. 78.

Jeżeli chodzi o oznaczenie praw udziałowych w myśl §. 68. ustęp 4. kr. u. dz. r., należy wykazy co do wyniku faktycznego wykonywania praw użytkowania z każdego roku do przeciętnego obliczenia wliczyć się mającego, porównać z wykazem potrzeb domowych i gospodarczych, jakie w każdem z tych lat istniały.

Ze sumy dla każdego z dziesięciu lat uzyskanych, względnie po myśli §. 69. ustęp 1. kr. u. dz. r. sprostowanych wykazów udziałów w użytkowa-

niu, ma się obliczyć przecięcie, które należy uważać jako wypośrodkowane prawo udziałowe.

Zasady przy oznaczaniu potrzeb domowych i gospodarczych.

§. 79.

Przy oznaczaniu potrzeb domowych i gospodarczych w myśl §. 69. kr. u. dz. r. mają zastosowanie następujące zasady:

1. Przy wymierzeniu potrzeby na dom ma się liczyć jako należących do domu: obecnych rodziców i dzieci i tę w gospodarstwie domowem pozostającą służbę, która w zarządzie gospodarstwa jest trwale potrzebną;

2 celem oznaczenia potrzeby na dom i gospodarstwo w paszy, ściółce i użytkowaniu koszenia trawy, stanowi miarę potrzeba jednej krowy miejscowej rasy w czasie letniego pasania. Jeżeli chodzi o użytkowanie także co do innych rodzajów bydła, należy oznaczyć stosunek potrzeby każdej sztuki tego rodzaju bydła do potrzeby jednej krowy, która się pasie. To samo stosuje się do potrzeby jałownika.

Jeżeli ma się oznaczyć tę liczbę bydła, którą można przezimować paszą, uzyskaną z gruntu odpowiedniego do produkcyi paszy zimowej (§. 68. l. 1. kr. u. dz. r.) wówczas oznaczenie to ma nastąpić z reguły według dochodu brutto tych gruntów. Jeżeli te grunta bonitowano i przy tem stwierdzono, że ich wartość bonitacyjna pozostaje w równym stosunku z dochodem brutto w rozmaitych klasach, wówczas oznaczenie liczby przezimować się mającego bydła może nastąpić także na podstawie wartości bonitacyjnej;

3. jeżeli użytkowanie trzciny służy do dostarczenia ściółki, należy wziąć za podstawę ilość bydła oznaczoną według l. 2. o ile dla wymiaru potrzeby nie stanowi lepszej miary przeciętna ilość bydła, jaką trzyma każdy uczestnik, lub wartość gruntów każdego uczestnika;

4. przy oznaczeniu potrzeby materyału drzewnego na budynki mieszkalne i gospodarcze, należy, o ile co do sposobu ich budowania istnieją rozmaite miejscowe stosunki, oznaczyć odpowiadające tym stosunkom typy z normalną dla każdego typu potrzebą i według tego obliczyć potrzebną dla każdego uczestnika ilość. Przy tem można dla oznaczenia przestrzeni potrzebych do prowadzenia gospodarstwa, wziąć za podstawę wartość wydatności gruntów;

5. innych aniżeli wspólnych praw paszy i koszenia trawy lub własnych pastwisk uczestnika, które mają widocznie inne przeznaczenie, aniżeli utrzymywanie na letniej paszy ilości bydła wspomnianej w §. 69. l. 1. kr. u. dz. r., nie należy uwzględniać w rachunku;

6. do gruntów wspomnianych w §. 69. l. 1., 2. i 5. kr. u. dz. r. a przydatnych do produkcyi paszy zimowej względnie do gruntów darnią znawożonych należy zaliczyć tylko te grunta, które były już zagospodarowane w dziesięcioletnim w §. 69. kr. u. dz. r. wspomnianym okresie gospodarstwa odnośnego uczestnika a zagospodarowanie to trwa jeszcze w czasie rozpoczęcia działalności komisarza miejscowego

To samo tyczy się także wspomnianych pod l. 5. pożytków.

Główny wykaz uczestników.

Dalsze dochodzenia.

§. 80.

Bezpośrednich i pośrednich uczestników należy wraz z odnoszącemi się do ich udziału dla postępowania ważnemi datami, zestawić w głównym z dwóch części składającym się wykazie uczestników i oznaczyć w nim bezpośrednich uczestników literami.

Gdyby w toku postępowania co do uczestników i ich praw zaszły zmiany, należy je utrzymywać w ewidencyi a zarazem wziąć pod rozwagę wszystkie dla późniejszego postępowania ważne momenta celem wczesnego ich uwzględnienia. W szczególności należy wcześnie spowodować ustanowienie kuratorów w myśl § 37. kr. u. dz. r.

O ile to już w tem stadyum postępowanie jest możliwe, ma komisarz miejscowy w szczególności zbadać, które prawa osób trzecich w myśl §. 26. kr. u. dz. r. odpadają, względnie przeniesione będą na ekwiwalenta.

Lista bezpośrednich uczestników. Wydanie Edyktu po myśli §. 67. kr. u. dz. r.

§. 81.

Po dokonanem oznaczeniu bezpośrednich uczestników ma komisarz miejscowy w myśl §. 66. ustęp 2. kr. u. dz. r. (o ile nie zachodzą wypadki oznaczone w ustępie 3. i 4. tego §.) wydać ogłoszenie tyczące się listy uczestników i listę tę wyłożyć.

Lista bezpośrednich uczestników ma zawierać prócz ich wymienienia także podanie rodzaju — a nie wielkości — praw każdego poszczególnego uczestnika, przy czem nadto należy nadmienić, czy poszczególni uczestnicy

są uczestnikami w myśl §. 20. kr. u. dz. r. czy bezpośrednimi uczestnikami w myśl §. 23. kr. u. dz. r.

Jeżeli komisarz miejscowy uważa za wskazane wyłożenie listy bezpośrednich uczestników w połączeniu z wyłożeniem rejestru praw udziałowych (§. 76. kr. u. dz. r.) lub wydanie edyktu w myśl §. 67. kr. u. dz. r. ma odnośne wnioski wcześnie przedłożyć komisyi krajowej. Wydając wspomniany edykt, należy go ogłosić także w gminach obszaru dzielenia i przesłać Sądowi hipotecznemu.

W wypadku §. 66. ustęp 4. kr. u. dz. r. należy listę bezpośrednich uczestników wyłożyć równocześnie z planem dzielenia (§§. 111. i 112. r. dz. r.).

Tymczasowe zarządzenia.

§. 82.

Komisarz miejscowy ma w toku postępowania wstępnego wydać takie zarządzenia, które są potrzebne do zapewnienia prawidłowego nawożenia i uprawy gruntów, do utrzymania miejsc zasadzonych drzewami i ogrodzeń do ochrony lasów, jakoteż do ochrony istoty gruntu przed kopaniem darni, wykopywaniem materyału ziemnego i t. p. a to aż do ukończenia dzielenia.

Postępowanie główne.

O przygotowaniu planu dzielenia.

Sporządzenie oryginalnej mapy.

§. 83.

Obszar dzielenia należy w myśl postanowień §. 74. r. dz. r. przedstawić na mapie oryginalnej. Ma ona z reguły zawierać:

1. Granice zewnętrzne obszaru dzielenia;

2. granice gruntów w obrębie obszaru dzielenia się znajdujących a od dzielenia wyłączonych;

3. granice dróg i biegu wód;

4. granice poszczególnych rodzajów uprawy, tudzież granice oddziałów bonitacyjnych (wartościowych) (§§. 85. i 88. r. dz. r.);

5. punkta sieci pomiarowej, które służyły do prac pomiarowych, względnie nowo ustawione, o ile w miejscu są ustalone i mogą być użyte do wytyczenia nowych granic po uskutecznieniu rozdziału pól;

6. granice poszczególnych kompleksów gruntowych. Jako kompleks gruntowy należy uważać wszystkie grunta wspólności względnie w myśl §. 4. kr. u. dz. r. włączone grunta, które są ograniczone gruntami innych właścicieli gruntowych, drogami, rowami i t. p. bez względu na to, czy te grunta składają się z jednej, lub więcej parcel katastralnych, lub z części parcel, albo czy należą do jednego, lub rozmaitych rodzajów uprawy. Kompleksy gruntowe należy oznaczyć bieżącemi liczbami i literami odnośnych właścicieli gruntowych.

Jeżeli do sporządzenia oryginalnej mapy można użyć w całości operatów katastralnych, należy mapę katastralną stosownie do postanowień od 1. do 6. uzupełnić i uważać ją jako mapę oryginalną.

Jeżeli dla sporządzenia oryginalnej mapy ma się przeprowadzić zupełnie nowy pomiar, należy, z wyjątkiem wypadków w ustępie 5. tego §. przewidzianych, mapę oryginalną założyć wyłącznie na podstawie dat uzyskanych przy nowym pomiarze odpowiednio do postanowień pod l. 1—6. poszczególnionych.

Jeżeli dla sporządzenia oryginalnej mapy operaty katastralne tylko częściowo użyte być mogą, należy mapę oryginalną założyć na podstawie potrzebnego nowego pomiaru, zresztą zaś z wyjątkiem wypadków w ustępie 6. przewidzianych na podstawie przeniesienia odpowiednich części mapy katastralnej, stosownie do postanowień pod l. 1—6. wyszczególnionych.

Jeżeli dla sporządzenia oryginalnej mapy potrzebny jest całkiem nowy pomiar (ustęp 3.), można również odstąpić od szczegółowego zdjęcia granic poszczególnych kompleksów gruntowych (l. 6.), względnie od przedstawienia ich na oryginalnej mapie pod tym warunkiem, jeżeli w myśl postanowień instrukcyi technicznej dla przeprowadzenia czynności agrarnych powierzchnię kompleksów gruntowych można wziąć z operatów katastralnych i przyjąć za podstawę w postępowaniu W tym wypadku należy także wspomniane pod l. 3. granice gościńców, dróg i t. p. tylko o tyle zdjąć i na oryginalnej mapie przedstawić, jeżeli granice te w skutek czynności agrarnej prawdopodobnie nie ulegną zmianie. Z drugiej strony należy granice pod l. 4. wspomniane wciągnąć do sprostowanego egzemplarza mapy katastralnej i przeprowadzić w nim przepisane pod l. 6. oznaczenie liczbami i literami kompleksów, a następnie egzemplarz ten uważać jako integralną część składową oryginalnej mapy.

Postanowienia poprzedniego ustępu mają i wtenczas analogiczne zastowanie, jeżeli dla sporządzenia oryginalnej mapy częściowo używa się operatów (ustęp 4.).

Przy wszystkich pracach pomiarowych, które mają się uskuteczniać w stadyum przygotowania planu i w późniejszych stadyach postępowania, należy wydać zarządzenia, aby znajdujące się w obszarze czynności agrarnej, jakoteż na sąsiednich gruntach drzewa, winne latorośle, ogrodzenia i t. p.

jak niemniej i płody polne ile możności nie były narażone na uszkodzenia.

Jeżeli dla dokładnego wykonania prac geodetycznych uszkodzenia są nieuniknione, lub jeżeli przedmioty znajdujące się na gruntach mają być uprzątnięte, należy o tem zawiadomić właścicieli.

Szczególnie w stadyum przygotowania planu mają wyższe władze zarządzić badanie prac geodetycznych. Badania te mogą obejmować wszystkie, lub poszczególne elaborata. Przy rewizyi należy z reguły robić próby wyrywkowe.

Ustalenie stosunków wartości w ogóle.

§. 84.

Po sporządzeniu oryginalnej mapy ma komisarz miejscowy zająć się oznaczeniem wartości gruntów, dzieleniem objętych.

Jeżeli komisarz miejscowy pewne znane daty uważa za wystarczające do dokładnego oznaczenia stosunku wartości mających się podzielić gruntów, tak, że możnaby zaniechać osobnego oznaczenia ich wartości, ma się postarać o pozwolenie komisyi krajowej w myśl §. 70. ustęp 3. kr. u. dz. r.

We wszystkich innych wypadkach oznaczenie wartości mających się podzielić gruntów następuje w myśl §§. 71—73. kr. u. dz. r. na podstawie porozumienia bezpośrednich uczestników, albo na podstawie opinii znawców.

Celem ustalenia wartości gruntów, do dzielenia włączonych, należy sporządzić potrzebne szkice według oryginalnej mapy, albo gdyby opracowanie jej jeszcze odpowiednio nie postąpiło, według mapy katastralnej.

Oznaczenie wartości na podstawie porozumienia.

§. 85.

Oznaczenie wartości na podstawie porozumienia, wymaga zatwierdzenia komisarza miejscowego. Jeżeli komisarz miejscowy ma powód uważać, że porozumienie co do oznaczenia wartości prawdopodobnie przyjdzie do skutku winien wdrożyć właściwe rokowania. W przeciwnym razie, jakoteż i wtedy, gdy komisarz miejscowy nie udzieli zatwierdzenia (§. 71. kr. u. dz. r.), lub gdy porozumienie nie przyjdzie do skutku, ma komisarz miejscowy przedsięwziąć oznaczenie wartości na postawie opinii znawców.

Oznaczenie wartości na podstawie porozumienia odbywa się przez ustanowienie klas wartości dla poszczególnych rodzajów uprawy, przez ustanowienie oddziałów gruntu (oddziałów wartości), które mają być zaliczone do

rozmaitych klas wartości w poszczególnych rodzajach uprawy i przez zgodne ustanowienie czystego dochodu z jednego hektara każdej klasy wartości i każdego rodzaju uprawy. Umówiony czysty dochód ma komisarz miejscowy dla każdej poszczególnej klasy wartości i dla każdego rodzaju uprawy zestawić w taryfie klasyfikacyjnej. Dwudziestokrotny czysty dochód należy przyjąć jako wartość kapitału i zaokrąglić go na całe korony od hektara.

Granice poszczególnych oddziałów wartości należy oznaczyć palikami, wymiar tych oddziałów przedstawić w szkicach (§. 84. r. dz. r.), a następnie wraz z ich bieżącemi liczbami i klasą odnośnych rodzajów uprawy wciągnąć do oryginalnej mapy, względnie do sprostowanego egzemplarza mapy katastralnej (§. 83. r. dz. r.).

Oznaczenie wartości na podstawie opinii znawców.

§. 86.

Oznaczenie wartości gruntów, do dzielenia włączonych, na podstawie opinii znawców odbywa się w drodze bonitacyi, którą przeprowadzają klasyfikatorzy i boniterzy i składa się ona:

a) z ułożenia szematu bonitacyjnego,

b) z klasyfikacyi i

c) z ułożenia taryfy.

Jako boniterów we wszystkich sprawach trudniejszych należy ustanowić najmniej dwie, a najwięcej trzy osoby; w zwyczajnych wypadkach wystarcza ustanowienie jednego bonitera.

Jako klasyfikatorów należy z reguły ustanowić najmniej dwie, a najwięcej pięć osób, które mają wspólnie pracować. Jeżeli jednak obszar dzielenia jest rozleglejszy, można go celem przeprowadzenia klasyfikacyi podzielić na oddziały i równocześnie przez kilka takich grup klasyfikatorów w rozmaitych miejscach przeprowadzić klasyfikacyę.

Do klasyfikacyi należy zawsze wezwać boniterów, jeżeli nie chodzi o grunta o bardzo znacznym obszarze.

Po ustanowieniu boniterów i klasyfikatorów ma komisarz miejscowy ustanowić sposób postępowania przy bonitacyi ze względu na zachodzące szczególne stosunki w każdym wypadku; dalej ma on postanowić, o ile przedsięwzięte przy bonitacyi dochodzenia należy rozszerzyć; wreszcie ma on wydać potrzebne zarządzenia co do kierownictwa poszczególnych robót.

W razie potrzeby ma komisarz miejscowy wydać boniterom i klasyfikatorom wskazówki na piśmie.

Jeżeli na poszczególnych przestrzeniach gruntowych wykonywane są rozmaite prawa użytkowania, należy przedewszystkiem części przestrzeni podlegające każdemu z dotyczących rodzajów użytkowania na miejscu odgraniczyć i uważać je jako kompleksy gruntowe (§. 83. tego rozporządzenia).

Gdzie to nie jest możliwem, należy w każdym oddziale bonitacyjnym część przypadającą na każdy poszczególny rodzaj użytkowania oszacować aż do dziesiątej lub dwudziestej części powierzchni oddziału bonitacyi lub wartości.

Wierzytelności rodzaju w §. 27. kr. u. dz. r. wspomnianego, z reguły nie należy uwzględnić przy oszacowaniu i należy co do nich postąpić w myśl §. 75. kr. u. dz. r. Jeżeli jednak wierzytelności rodzaju w §. 27. kr. u. dz. r. wspomnianego, ubezpieczone są tylko na części obszaru dzielenia i jako łączna poręka mają być przekazane na wszystkie z tej części powstałe ekwiwalenta, wówczas należy ile możności przy oszacowaniu oznaczyć powstałe przez to zmniejszenie wartości tej części. Jeżeli zmiejszona wartość nie da się w ten sposób oznaczyć, że dotyczące oddziały bonitacyjne lub wartości zalicza się do mniejszej klasy, należy ją oznaczyć wedle procentu od całej wartości.

Ułożenie szematu bonitacyjnego.

§. 87.

Celem ustanowienia szematu bonitacyjnego mają boniterzy przy współudziale klasyfikatorów ustanowić potrzebne klasy bonitacyjne wedle stopnia dochodu z gruntów, mianowicie dla następujących rodzajów uprawy:

a) dla ról,
b) łąk,
c) ogrodów,
d) pastwisk,
e) lasów,
f) dla gruntów, które mają być poddane uprawie.

Dla nieużytków nie należy ustanawiać klas bonitacyjnych.

Jeżeli poszczególne pod a) do d) pomienione grunta pozostają czasowo w użytku zmiennym n. p. ogrody jako role, łąki jako pastwiska, albo odwrotnie i t. p., należy grunta te zaliczyć do tego rodzaju uprawy, w którym przeważnie są używane.

Grunta, które nie należą do żadnego z powyżej pod a) do f) wymienionych rodzajów uprawy i nie są nieużytkami, należy zaliczyć do najwięcej im zbliżonego rodzaju uprawy.

Jeżeli pośród poszczególnych gruntów, lub w połączeniu z nimi znajdują się przestrzenie gruntowe, należące do innego rodzaju uprawy, aniżeli

części główne tych gruntów n. p. wąskie ochronne pasma ziemi, lub miedze, małe kamieniste wypukłości i t. p., należy je zaliczyć do rodzaju uprawy głównych części tych gruntów, o ile są tak nieznaczne, iż nie można ich dosyć wyraźnie oznaczyć na mapie.

Dla poszczególnych klas bonitacyjnych należy tylko wtedy ustanowić grunt wzorowy, stosownie odgraniczyć i w szkicach bonitacyjnych (§. 84. r. dz r.) wyraźnie uwidocznić, jeżeli chodzi o obszar dzielenia o bardzo znacznej przestrzeni.

Ustanowione klasy należy wciągnąć do szematu bonitacyjnego, w którym także grunta wzorowe bliżej określone być mają.

Szemat bonitacyjny mają podpisać kierujący bonitacyą, boniterzy i klasyfikatorzy i doszyć go do dotyczącego protokołu rozprawy, w którym należy podać w krótkości charakterystyczne znamiona każdej klasy bonitacyjnej. Opisu szematu bonitacyjnego należy na żądanie udzielić boniterom i klasyfikatorom.

Klasyfikacya.

§. 88.

Po ułożeniu szematu bonitacyjnego mają klasyfikatorzy, a te bez względu na granice kompleksów, znajdujących się w obszarze dzielenia, przeprowadzić klasyfikacyę, to jest oznaczenie i odgraniczenie na miejscu tych części obszaru czynności agrarnej, które muszą być zaliczone do jednej i tej samej klasy, względnie do poszczególnych klas szematu bonitacyjnego.

W tym celu należy poszczególne oddziały pól lub oddziały każdego rodzaju uprawy, które są ograniczone drogami, rowami i t. p. lub innymi rodzajami uprawy, starannie zbadać pod względem gleby, dokładnie porównać z gruntem wzorowym i podzielić na tyle pojedynczych części (oddziałów bonitacyjnych), ile potrzeba dla odgraniczenia między sobą istniejących klas bonitacyjnych.

Granice poszczególnych oddziałów bonitacyjnych należy oznaczyć palikami, z reguły w czasie robót klasyfikacyjnych wkreślić do szkic bonitacyjnych a następnie przenieść je z bieżącemi ich liczbami i klasą dotyczącego rodzaju uprawy do mapy oryginalnej, względnie do sprostowanego egzemplarza mapy katastralnej.

Po ukończeniu klasyfikacyi należy protokół klasyfikacyjny w obecności znawców porównać ze szkicami i notatkami, które co do klasyfikacyi mają prowadzić znawcy i protokół ten zakończyć

Kierujący czynnością urzędową ma uskutecznić konieczne poprawki klasyfikacyi, powstałe z powodu różnicy zdań lub wątpliwości zawców. Jeżeli przy klasyfikacyi nie współdziałali boniterzy (§. 86. ustęp 4. r. dz. r.) mają

oni przeprowadzoną klasyfikacyę tak ze względu na ewentualne różnice zdań i wątpliwości klasyfikatorów, jakoteż i w innych kierunkach w obecności kierownika czynności urzędowej i klasyfikatorów przed ułożeniem taryfy dokładnie zbadać a w razie potrzeby poczynić wnioski na sprostowanie. Sprostowanie to ma następnie przeprowadzić kierownik urzędowej czynności.

Ułożenie taryfy.

§. 89.

Po ukończeniu klasyfikacyi ma komisarz miejscowy przystąpić do ułożenia taryfy t. j. do obliczenia czystego dochodu w pieniądzach z jednego hektara każdej klasy bonitacyjnej w rozmaitych rodzajach uprawy. Przy wymiarze czystego dochodu nie bierze się za podstawę czystego dochodu katastralnego. Ułożenie taryfy następuje na podstawie opinii, którą boniterzy mają złożyć protokolarnie.

Obliczony czysty dochód dla każdej poszczególnej klasy bonitacyjnej w każdym rodzaju uprawy wraz z datami odnoszącemi się do obliczenia ma komisarz miejscowy zestawić w taryfie klasyfikacyjnej.

Dwudziestokrotny czysty dochód należy przyjąć jako wartość kapitału i zaokrąglić go na całe korony od hektara.

Oznaczenie wartości praw udziałowych i inne oznaczenia wartości.

§. 90.

Oznaczenie wartości praw udziałowych uskutecznia się bezpośrednio przez porównanie ich z przypadającemi na nie powierzchniami gruntów, względnie powierzchniami i wartościami w każdym rodzaju uprawy. Jeżeli wchodzą w rachunek wierzytelności z §. 23. kr. u. dz. r. i ma się je z ziemi wykupić, należy strącić stosowne ekwiwalenta przed oznaczeniem wartości poszczególnych praw udziałowych.

Oznaczenie wartości praw uczestników z §. 23. kr. u. dz. r. uskutecznia się w myśl §. 74. kr. u. dz. r., oznaczenie zaś wartości nieruchomości i majątku ruchomego ewentualnie do dzielenia w myśl §. 6. kr. u. dz. r. włączonych, uskutecznia komisarz miejcowy a mianowicie o ile tego zachodzi potrzeba, na podstawie opinii znawców.

Jeżeli mają być oszacowane ciężary gruntowe, których przy bonitacyi nie można było uwzględnić, ma komisarz miejscowy, ile możności w tem stadyum postępowania, przeprowadzić odnośne oszacowanie na podstawie opinii znawców. Jako znawców można przy tem, o ile to odpowiada celowi, użyć boniterów.

Przy bonitacyi należy dalej zasięgnąć zdania boniterów co do tego, czy i które grunta posiadają niezwykle wysoki, albo przez zaniedbanie niski stan kultury i nawożenia i mają oni objawić swoją opinię co do ewentualnych wyrównań.

Jeżeli na obszarze czynności agrarnej, lub na pewnej jego części, gospodarstwo prowadzi się w sposób jednakowy, mogą boniterzy już w tem stadyum postępowania objawić swoje zdanie co do wysokości ewentualnych wyrównań pieniężnych za nie wyzyskane jeszcze przy odbiorze nowych ekwiwalentów, ostatnie nawożenie, jakoteż co do wysokości nakładów wyłożonych na peryodyczne użytkowania (§§. 73 i 88. kr. u. dz. r.).

Obliczenie powierzchni.

§. 91.

Po wciągnięciu oddziałów wartości lub bonitacyjnych do oryginalnej mapy, względnie do sprostowanego egzemplarza mapy katastralnej (§. 83. r. dz. r.), należy stosownie do postanowień administracyjnej i technicznej instrukcyi dla przeprowadzenia czynności agrarnych na podstawie szczegółów zawartych w oryginalnej mapie, względnie w sprostowanym egzemplarzu mapy katastralnej, zająć się obliczeniem powierzchni poszczególnych kompleksów gruntowych, oddziałów wartości lub bonitacyjnych.

Wyniki obliczeń powierzchni należy wciągnąć do protokołu obliczeń.

Ułożenie rejestru stanu posiadania.

§. 92.

Na podstawie protokołu obliczeń należy sporządzić rejestr stanu posiadania. Rejestr ten składa się z dwóch części:

Pierwsza część (rejestr stanu posiadania) ma zawierać, prócz ogólnego opisania obszaru dzielenia, wykaz wszystkich kompleksów gruntowych wedle ich liczb bieżących; — druga część (rejestr klasyfikacyjny) ma zawierać wykaz poszczególnych oddziałów wartości lub bonitacyjnych.

Jeżeli w myśl §. 70. ustęp 4. kr. u. dz. r. pomija się osobne oznaczenie wartości praw udziałowych i mających się podzielić gruntów, wówczas odpada także i druga część rejestru posiadania.

Jeżeli w myśl §. 4. kr. u. dz. r. do dzielenia włącza się grunta poszczególnych uczestników, wówczas należy je w pierwszej części rejestru stanu posiadania osobno wykazać.

Jeżeli w rejestrze stanu posiadania później zajdą jakie zmiany, należy je uskutecznić czerwonym atramentem i uskuteczniający je winien stwierdzić jej rzeczywistość.

Ułożenie rejestru praw udziałowych.

§. 93.

Po sporządzeniu rejestru stanu posiadania należy ułożyć rejestr praw udziałowych.

Rejestr ten w pierwszej części ma zawierać:

1. Prawa uczestników z §. 23. kr. u. dz. r. oraz dotyczące oznaczenie wartości, jeżeli te prawa mają być w ziemi wykupione, jak niemniej przy-przypadające na te prawa powierzchnie gruntów i wartości;

2. prawa udziałowe uczestników i to grupami, jak je oznaczono w myśl §. 68. ustęp 1. do 5. kr. u. dz. r.

Do poszczególnych praw udziałowych należy dodać:

a) jeżeli pominięto osobne oznaczenie wartości praw udziałowych i mających się podzielić gruntów w myśl §. 70. ustęp 3. kr. u. dz. r. powierzchnie gruntów w każdym rodzaju uprawy na prawa udziałowe przypadające;

b) jeżeli oznaczono wartość praw udziałowych i mających się dzielić gruntów, powierzchnie gruntów i wartości w każdym rodzaju uprawy, przypadające na prawa udziałowe;

c) w razie potrzeby wzajemny stosunek praw udziałowych ze względu na mające się w ziemi wykupić prawa §. 23. kr. u. dz. r.;

d) w razie potrzeby wzajemny stosunek praw udziałowych ze względu na postanowienia §. 75. kr. u. dz. r.

W drugiej części rejestru należy podać prawa z §. 23. kr. u. dz. r. jeżeli mają być spłacone w pieniądzach i wierzytelności z §. 27. kr. u. dz. r. wraz z odnośnemi oznaczeniami wartości tudzież stosunki datków, jakimi mają się przyczynić uczestnicy. Datki te należy wykazać w pieniądzach, lub jeżeli to nie jest możliwe, w procentach ogólnej wartości.

W trzeciej części rejestru należy wykazać w myśl §. 6. kr. u. dz. r. włączone do dzielenia inne nieruchomości i majątek ruchomy wraz z dotyczącemi oznaczeniami wartości i stosunkami udziałowymi uczestników.

Wyłożenie rejestru praw udziałowych.

§. 94.

Po ułożeniu rejestru praw udziałowych ma go komisarz miejscowy stosownie do §. 76. ustęp 1. kr. u. dz. r. — jeżeli nie zachodzą wypadki

wspomniane w ustępach 3. i 4. tego paragrafu — przez 14 dni do powszechnego przeglądu wyłożyć i wydać wspomniane tam obwieszczenie a zarazem doręczyć bezpośrednim uczestnikom wyciągi z rejestru ich dotyczące. Do rejestru praw udziałowych należy dołączyć jako załączniki rejestr stanu posiadania, a w razie oznaczenia wartości podzielić się mających gruntów, także szemat bonitacyjny i taryfę klasyfikacyjną.

Jeżeli za zezwoleniem komisyi krajowej w myśl §. 66. ustęp 3. kr. u. dz. r. odstąpiono od wyłożenia listy bezpośrednich uczestników, należy ją wyłożyć równocześnie z rejestrem praw udziałowych i postąpić w myśl §. 77. kr. u. dz. r. Jeżeli komisarz miejscowy dopiero w tem stadyum postępowania uważa za stosowne wydać edykt w myśl §. 67. kr. dz. r. u. a ewentualnie przerwać dalsze postępowanie — ma jeszcze przed wyłożeniem rejestru praw udziałowych, dotyczące wnioski przedstawić komisyi krajowej, a w razie wydania edyktu wyłożyć tylko listę uczestników w myśl §. 66. ustęp 2. kr. u. dz. r.

Jeżeli komisarz miejscowy znajduje, iż zachodzą warunki oznaczone w §. 76. ustęp 3. kr. u. dz. r., ma wcześnie postarać się o wskazówki komisyi krajowej.

W wypadku przewidzianym w §. 76. ustęp 4. kr. u. dz. r. ma komisarz miejscowy postarać się o zezwolenie komisyi krajowej w tym celu, ażeby mogło odpaść postępowanie co do rejestru praw udziałowych. Jeżeli komisya krajowa udzieli zezwolenia, należy rejestr praw udziałowych wyłożyć równocześnie z planem dzielenia (§§. 111. i 112. r. dz. r.).

Wyłożenie operatów w ustępie 1. wspomnianych ma nastąpić z reguły w lokalu urzędowym, przeznaczonym dla celów dzielenia, lub w kancelaryi gminnej właściwej gminy.

Komisarz miejscowy ma ile możności starać się o to, ażeby bądź to on sam, bądź też asystent, lub funkcyonaryusz oddziału technicznego był obecnym przez cały czas publicznego wyłożenia tych operatów. Osobom, operaty przeglądającym, należy je na żądanie objaśnić i zezwolić na przejrzenie także protokołów bonitacyjnych i szkic.

Jeżeli komisarz miejscowy, asystent, albo funkcyonaryusz oddziału technicznego nie mogą być w dotyczącej miejscowości stale obecni w czasie wyłożenia operatów, to należy w obwieszczeniu podać dnie, w których wyłożone operaty będą objaśniane, a czuwanie nad całością operatów poruczyć zaufanej osobie.

Zażalenia przeciw ustaleniom w rejestrze praw udziałowych.

§. 95.

Na wniesione zażalenia ma komisarz miejscowy w myśl §. 78. kr. u. dz. r. ze stronami przeprowadzić rozprawę, a następnie w toku instancyi wydać orzeczenie.

Jeżeli ustanowioną wartość praw udziałowych uczestników zakwestyonowano przez wniesienie zażalenia lub odwołania, należy postępowanie tylko o tyle przerwać, o ile to jest koniecznie wskazane ze względu na niewydane jeszcze orzeczenia.

Wynikające w skutek prawomocnych orzeczeń zmiany w elaboratach ma komisarz miejscowy przeprowadzić i spowodować w krótkiej drodze sprostowanie wydanych wyciągów i odpisów.

Zatrzymanie wspólności między poszczególnymi uczestnikami.

§. 96.

W tem stadyum postępowania należy także wydać orzeczenie w myśl §. 79. kr. u. dz. r. o zatrzymaniu wspólności co do poszczególnych uczestników.

Przy ocenieniu kwestyi, czy przeciw zatrzymaniu wspólności przemawiają przeważające interesa kultury krajowej, lub ważne względy publiczne należy szczególnie uwzględnić:

1. Czy ekwiwalent tych uczestników, którzy życzą sobie pozostać we wspólności może wypaść w takiej łączności, że z jednej strony wspólne użytkowanie w racyonalny sposób może być wykonywane, a z drugiej strony ekwiwalenta pozostałych uczestników ze względu na ich położenie, kształt i używanie nie będą na szkodę narażone;

2. czy te grunta, na których ma się wykonywać wspólne użytkowanie, w taki sposób mogą być wykazane, że ewentualny ich późniejszy podział mógłby być odpowiednio przeprowadzony.

Ułożenie planu dzielenia.

Projektowanie wspólnych urządzeń.

§. 97.

Po ukończeniu rozprawy co do rejestru praw udziałowych, ma komisarz miejscowy przez oddział techniczny, w razie potrzeby przy współudziale innych osób fachowych (§§. 15. 16. i 20. r. dz. r.) zarządzić zaprojektowanie tych wszystkich wspólnych urządzeń, które są konieczne celem umożliwienia, ile możności od służebności, wolnego dostępu do ekwiwalentów i odpowiedniego ich wykorzystania pod względem gospodarczym.

Do tych urządzeń należą: budowa, względnie przełożenie lub regulacya dróg, przepędów, potoków, rowów, mostów, przepustów, tam, zakładów osu-

szających i nawodniających, drenów, ochrony brzegów i t. p. jakoteż placów, przeznaczonych na wydobycie, lub skład materyałów, potrzebnych dla wspólnych urządzeń.

Wspólne urządzenia należy z reguły najpierw na mapie zaprojektować, i dopiero potem, o ile to jest potrzebne do ocenienia ich sytuacyi, wytyczyć na miejscu, a następnie na mapie zaznaczyć wraz z ich liniami granicznemi. Rowy poboczne dróg należy tylko wtedy osobno zaznaczyć, jeżeli to się okazuje potrzebnem dla zoryentowania się w kierunku odpływu wody, albo jeśli z odpływem wody połączona jest służebność.

O rozpoczęciu robót, tyczących się projektu, ma komisarz miejscowy wcześnie donieść Przewodniczącemu komisyi krajowej i bliżej podać wspólne urządzenia a to celem ewentualnego wysłania delegata, lub organu technicznego. Zarazem ma on o tem zawiadomić Wydział krajowy, który może wysłać organ celem przejrzenia projektowanych robót i przesłać komisarzowi miejscowemu swoję opinię.

Jeżeli wskazane jest przeprowadzenie takich rolniczo-technicznych lub melioracyjnych robót, co do których wedle zdania komisarza miejscowego zachodzą warunki uzyskania subwencyi z funduszów państwowych, lub krajowych, ma on, — i to natychmiast o ile to jest możliwe — zarządzić wypracowanie generalnego projektu i kosztorysu i przedłożyć je wraz z odnośnymi wnioskami komisyi krajowej do dalszego zarządzenia celem uzyskania subwencyi z funduszów państwowych i krajowych. Generalny projekt i kosztorys nie powinny wychodzić poza to, co jest konieczne do dostarczenia dostatecznego dla celów subwencyjnych poglądu na istotę, rozmiar, spodziewane skutki i najważniejsze koszta robót. Należy przy tem zważać, ażeby przez wypracowanie projektu postęp innych robót dzielenia nie doznał istotnej zwłoki.

Zasięganie decyzyi władz, właściwych dla kolei żelaznych, dróg i budowli.

§. 98.

O ile projektowane wspólne urządzenia wymagają zmian w zakładach kolejowych, lub drogach publicznych, albo jeśli się projektuje takie urządzenia, co do których ustawa budowlana ma zastosowanie, komisarz miejscowy ma postarać się w tym względzie o decyzyę kompetentnych władz, względnie tych organów, do których w myśl istniejących ustaw należy powzięcie decyzyi co do takich zmian.

Jeżeli kompetentne władze i organa nie czynią zadość żądaniu komisarza miejscowego, ma on odnieść się do przewodniczącego komisyi krajowej i prosić o pouczenie co do dalszego postępowania.

Ostateczne decyzye kompetentnych władz i organów należy uwzględnić w planie dzielenia.

Jeżeli projektowane wspólne urządzenia wymagają takich zmian w rolniczo-technicznych, lub melioracyjnych robotach, które całkowicie lub częściowo wykonane były z funduszów publicznych, ma komisarz miejscowy co do tych zmian postępować ile możności w porozumieniu z kompetentną władzą, lub z kompetentnym organem.

Służebności.

§. 99.

Jeżeli odpowiednie użytkowanie ekwiwalentu nie jest możliwe bez ustanowienia służebności na innym do dzielenia włączonym gruncie, ma komisarz miejscowy stosunek służebności oznaczyć. Ma on dalej przeprowadzić, względnie ukończyć teraz czynności, przepisane w §. 80. ustęp 3. r. dz. r. o ile ich nie mógł przeprowadzić przy sposobności oznaczenia uczestników i ich praw.

We wszystkich przypadkach, w których służebność na gruncie musi być ustanowioną i w których służebność na obciążonym gruncie pozostaje, lub odpada, ma komisarz miejscowy na podstawie opinii znawców wcześnie zbadać, jaką zmianę w wartości gruntów to sprowadzi, a to dlatego, ażeby wartości te uwzględnić już przy układaniu obrachunku ekwiwalentów celem wynagrodzenia ich w gruntach.

We wszystkich wypadkach, w których grunt tylko w części podlega służebności, należy dokładnie oznaczyć tę część przy projektowaniu wspólnych urządzeń, względnie po ukończeniu projektu podziałowego na mapie uwidocznić i o ile to jest potrzebne do ocenienia sytuacyi, wytyczyć na miejscu.

Ustalone zmiany wartości należy zestawić w osobnym wykazie celem przeprowadzenia w obliczeniu ekwiwalentów.

Stosunek udziału, względnie stosunek datków do wspólnych urządzeń.

§. 100.

Przy sposobności projektowania wspólnych urządzeń należy także oznaczyć stosunek datków, w jakim bezpośredni uczestnicy mają się przyczynić

do gruntów, potrzebnych dla tych wspólnych urządzeń, względnie oznaczyć stosunek udziału, co do użycia większej lub mniejszej przestrzeni gruntu.

Postanowienia §. 83. kr. u. dz. r. co do całkowitego lub częściowego uwolnienia poszczególnych uczestników od dostarczenia potrzebnego gruntu na wspólne urządzenia i uwolnienia od ponoszenia kosztów na zaprowadzenie i utrzymywanie tych urządzeń, — mają zastosowanie szczególnie do tych właścicieli gruntowych, którzy do zagospodarowania swoich ekwiwalentów wcale nie potrzebują nowych urządzeń lub tylko w nieznacznym stopniu, chyba, że wyznaczenie właśnie tych gruntów w korzystnem położeniu zależy od wykonania tych urządzeń.

Jeżeli poszczególne części obszaru dzielenia są miejscowo od siebie oddzielone, można te części pod względem wspólnych urządzeń o tyle osobno i niezawiśle jednę od drugiej traktować, o ile urządzenia te dotyczą tylko poszczególnych części obszaru dzielenia.

Inne rozprawy.

§. 101.

W tem stadyum postępowania ma komisarz miejscowy:

1. W wypadku, jeśli wskazanem jest dodatkowo, całkowicie lub częściowo włączyć do dzielenia grunta, potrzebne do stosownego wykonania wspólnych urządzeń, lub korzystniejszgo ukształtowania ekwiwalentów, przeprowadzić z właścicielami gruntowymi rozprawę, względnie wydać potrzebne orzeczenie, wyznaczyć na każdy wypadek należące się odszkodowania i rejestr stanu posiadania jakoteż odpowiednio uzupełnić rejestr praw udziałowych;

2. przeprowadzić rozprawę z uczestnikami co do tego, czy i które grunta mają być sprzedane celem pokrycia lub zmniejszenia kosztów dzielenia (§. 107. kr. u. dz. r.), czy i które grunta mają uczestnicy przeznaczyć na pewne wspólne cele n. p. na miejsca do stanowienia, na wygony, na miejsca do trzymania wspólnego bydła rozpłodowego, na założenie budynków dla pomieszczenia wspólnych maszyn rolniczych, do czyszczenia lnu i konopi, na uprawę wiklin i t. p.

W razie gdy nie wszyscy bezpośredni uczestnicy zgodzą się na wyłączenie gruntów, przeznaczonych na sprzedaż, lub na wspólne gospodarcze cele, obciąża to wyłączenie tych, którzy się na to zgodzili i stosunek udziału w wyłączonych gruntach należy oznaczyć odpowiednio do stosunku, w którym się uczestnik do tego przyczynił.

3. oznaczyć, których nieruchomości, względnie gruntów potrzebuje gmina lub część gminy dla publicznych celów w myśl §. 87. kr. u. dz. r. Do tych celów należą między innemi: założenie wodociągów, miejsc do kąpieli, zało-

żenie i regulacya dróg miejscowych i placów (szczególnie targowic), urządzenie ogrodów szkolnych, zakładów ochronnych przeciw wydmom piaskowym, gminnych szkółek drzewek, miejsc do blichowania płótna, publicznych wag, wojskowych domów kwaterunkowych, domów ubogich, szpitali, stajni dla chorych lub o chorobę podejrzanych zwierząt, założenie cmentarzy, rakarni, grzebowisk i t. p.

4. O ile już teraz można osądzić, że zmiana granicy gminy lub obszaru dworskiego jest pożądaną, należy zarządzić, co wypada po myśli §. 101. kr. u. dz. r. Jeżeli przy tem chodzi tylko o zmianę granicy gminy katastralnej, ma komisarz miejscowy, przedkładając szkic sytuacyjny, przedstawiający zmianę granicy, za pośrednictwem krajowej Dyrekcyi skarbu zasięgnąć na to pozwolenie Ministerstwa skarbu Jeżeli jednak chodzi o zmianę granic gminy katastralnej, a zarazem i gminy miejscowej (obszaru dworskiego), winien komisarz miejscowy najpierw postarać się o pozwolenie w sposób wyżej podany, a skoro je otrzyma, postarać się o zezwolenie do zgodnej zmiany granic gminy miejscowej (obszaru dworskiego) w myśl §. 4. ustawy gminnej z 12. sierpnia 1866, Nr. 19. Dz. u. kr., względnie ustawy z 13. marca 1889, Nr. 24. Dz. u. kr. i z 3. czerwca 1896 Nr 51. Dz. u. kr.

Sporządzenie obliczenia wynagrodzeń (ekwiwalentów).

§. 102.

Następnie ma komisarz miejscowy zarządzić sporządzenie obliczenia wynagrodzeń. Obliczenie to ma zawierać cyfrowe oznaczenie ekwiwalentu w gruntach, do którego ma prawo każdy poszczególny bezpośredni uczestnik.

Jeżeli bezpośredni uczestnik posiada kilka gospodarstw (zagród, obejść i t. p.), z których posiadaniem połączone są prawa użytkowania, należy w obliczeniu wynagrodzeń, przypadające na każde gospodarstwo wynagrodzenie obliczyć osobno.

Jeżeli uczestnik oprócz gruntów do jego posiadłości należących i jako jej część składową hipotecznie zapisanych, posiada jeszcze inne grunta, z których posiadaniem połączone jest prawo użytkowania, nie należy dla praw udziałowych, przypadających na te grunta w obliczeniu wynagrodzeń obliczać osobnych wynagrodzeń, lecz należy je raczej doliczyć do głównego gospodarstwa.

Jeżeli w myśl §. 4. ustęp 1. kr. u. dz. r. grunta prywatne włączone są do dzielenia, należy je pod względem oznaczenia stosunku datku na drogi, rowy i t. p. według ich wartości doliczyć do praw udziałowych dotyczących uczestników.

Obliczenie wynagrodzeń ma komisarz miejscowy zbadać co do dokładności pod względem treści i cyfer i w razie potrzeby sprostować. Przeprowadzenie rewizyi należy uwidocznić na elaboracie

Ułożenie projektu podziału.

§. 103.

Po ukończeniu obliczenia wynagrodzeń ma komisarz miejscowy kazać ułożyć na mapie projekt nowego ukształtowania gruntów (projekt podziału).

Ekwiwalenta należy w ten sposób oznaczyć, ażeby każdy bezpośredni uczestnik otrzymał według możności oznaczoną w obliczeniu wynagrodzeń powierzchnię gruntową w rodzaju kultury, odpowiadającym naturze prawa udziałowego. Dalej należy oznaczyć ekwiwalenta w formie ile możności dla zagospodarowania stosownej, i w odpowiedniem połączeniu ze sobą, tudzież z posiadaniem prywatnych gruntów, jak nie mniej ile możności najbliżej dotyczących zabudowań gospodarczych. Wreszcie należy zważać, ażeby był stosowny dojazd i dostęp, jakoteż odpływ wody.

Gdy zarysy podziału o tyle postąpią, że mogą służyć do ocenienia słuszności ewentualnych życzeń bezpośrednich uczestników co do wyznaczyć się im mających ekwiwalentów, należy wysłuchać uczestników dla poinformowania się co do ich życzeń

Komisarzowi miejscowemu pozostawia się do ocenienia, czy do odnośnego omówienia ma zaprosić doświadczonych rolników celem udzielenia wyjaśnień co do urządzenia przyszłego gospodarstwa.

Wyrażone życzenia poszczególnych uczestników należy ile możności uwzględnić, o ile one dadzą się pogodzić z celem czynności agrarnej.

Wyrównania pieniężne za nieznaczne różnice.

§. 104.

Wyrównania pieniężne za nieznaczne różnice (§. 4. kr. u. dz. r.) nie powinny wynosić więcej jak czterdziestą część wartości tego gruntu, którego bezpośredni uczestnik ma prawo żądać z reguły za grunta do dzielenia oddane. Wyrównania pieniężne mogą być podwyższone do dwudziestej części podanej wartości, jeżeli w inny sposób nie można osiągnąć lepszego ukształtowania gruntów.

Przekroczenie ponad dwudziestą część wartości przy wyrównaniu pieniężnem jest tylko wtedy dozwolone, jeżeli dotyczący bezpośredni uczestnik z tem

się zgadza, a u innych bezpośrednich uczestników z tego powodu wyrównanie pieniężne nie przekracza dwudziestej części wartości tych gruntów, których mają prawo żądać.

Oznaczenie liczbami ekwiwalentów.

§. 105.

Po ukończeniu robót, tyczących się projektu, należy wypośrodkowane ekwiwalenta i pozostałe w dawniejszym stanie kompleksy gruntowe oznaczyć na mapie bieżącemi liczbami i literami tych właścicieli gruntowych, którym ma się je przydzielić.

Wspólne urządzenia należy również oznaczyć liczbami bieżącemi.

Wspólne urządzenia, których potrzeba później się okazuje. Służebności.

§. 106.

Po ukończeniu projektu podziałowego ma komisarz miejscowy oznaczyć, względnie kazać zaprojektować, te wspólne urządzenia i służebności celem stosownego korzystania z ekwiwalentów, których wykonanie i urządzenie później okazało się potrzebne.

Wyrównanie za zmiany wartości stąd powstałe uskutecznia się w myśl §§. 86. kr. u. dz. r. w pieniądzach (§. 108. r. dz. r.) o ile wyrównania tego nie można przez dodatkową zmianę projektu podziałowego uskutecznić w gruntach.

Ułożenie rejestru wynagrodzeń i odmierzenie ekwiwalentów i wspólnych urządzeń.

§. 107.

Następnie ma komisarz miejscowy na podstawie istniejących obliczeń kazać ułożyć rejestr wynagrodzeń.

W rejestrze tym ma się przejrzyście zestawić należące się każdemu uczestnikowi powierzchnie gruntów i wartości wedle obliczenia wynagrodzeń, tudzież wyznaczone poszczególne ekwiwalenta.

Następnie należy na miejscu odmierzyć i oznaczyć granice ekwiwalentów, i wspólnych urządzeń. W tym celu trzeba wcześnie sporządzić osobne szkice polowe.

Wyznaczając czas do robót mierniczych, należy uwzględnić stan płodów polnych, tudzież czas prawdopodobnego objęcia w posiadanie ekwiwalentów i stosownie do tego należy roboty przyspieszyć.

Dodatkowe wyrównania pieniężne i zmiany wartości.

§. 108.

Po ułożeniu rejestru wynagrodzeń ma komisarz miejscowy oznaczyć odszkodowania pieniężne, które należy uiścić za grunta potrzebne do wykonania dodatkowych wspólnych urządzeń, za nieznaczne różnice między ekwiwalentami a gruntami oddanymi do dzielenia, jakoteż za zmiany wartości, które nastąpiły w skutek dodatkowo powstałych służebności.

Wyrównania pieniężne należy zestawić w wykazie osobno co do każdego bezpośredniego uczestnika i czerwonym atramentem uwidocznić w rejestrze wynagrodzeń tę sumaryczną kwotę, którą dotyczący uczestnik ma otrzymać lub ją złożyć.

Dodatkowo ustalone zmiany wartości należy umieścić w wykazie wspomnianym w §. 99. ustęp 4. r. dz. r. Zmiany wartości, o ile one dotyczą poszczególnych ekwiwalentów, należy zanotować w rejestrze wynagrodzeń z podaniem wchodzącego w rachubę rodzaju kultury.

Gdy wspomniane w §. 86. ustęp 9. r. dz. r. uszczuplenie wartości oznaczono według procentów całej wartości części tam wymienionych, wówczas należy to uszczuplenie wartości uwidocznić w wykazie zmian wartości.

Częściowe wynagrodzenia.

§. 109.

W tem stadyum postępowania ma komisarz miejscowy oznaczyć potrzebne częściowe wynagrodzenia, a mianowicie:

1. dla gruntów obszaru dzielenia, obciążonych różnemi wierzytelnościami, jeżeli w myśl §. 27. kr. u. dz. r. część tego obszaru przydziela się gminie, części gminy, sąsiedztwom lub wspólnościom agrarnym, a wierzytelności tylko na tej części ubezpieczone być mają;

2. dla praw użytkowania niepołączonych z posiadaniem gruntów, jeśli one są rozmaicie obciążone;

3. dla części praw użytkowania przypadających na sporne części składowe tych gruntów, z których posiadaniem połączone są prawa użytkowania;

4. dla praw użytkowania, przypadających na te grunta, dla których w myśl §. 102. ustęp 2. r. dz. r. nie oznaczono osobnych wynagrodzeń.

Przytem mają analogiczne zastosowanie zasady, obowiązujące w ogóle przy oznaczeniu wynagrodzeń i ustaleniu ekwiwalentów, a częściowe wynagrodzenia należy oznaczyć ile możności stosownie do obszaru i wartości gruntów oddanych do dzielenia, tudzież ile możności w tym samym rodzaju uprawy. Przy tem należy odpowiednio uwzględnić przyrost lub zmniejszenie się obszaru z powodu wspólnych urządzeń. Grunta, za które ma się oznaczyć wynagrodzenie częściowe, jakoteż same wynagrodzenia częściowe, należy wykazać w osobnych obliczeniach według powierzchni i wartości (obliczenie częściowych wynagrodzeń).

Częściowe wynagrodzenia należy oznaczyć na mapie i zaopatrzyć liczbami w ułamkach dotyczących ekwiwalentów. Pomiar miejscowy uskutecznia się tylko na żądanie dotyczącego bezpośredniego lub pośredniego uczestnika.

Używanie i zarząd wspólnych urządzeń.

§. 110.

Dalej ma komisarz miejscowy wydać rozporządzenia, potrzebne ze względu na przyszłe używanie i zarząd wspólnych urządzeń, tudzież oznaczyć udział w kosztach wykonania i utrzymywania wszystkich, lub poszczególnych wspólnych urządzeń w procentach od ogólnej sumy wydatków.

O ile zarząd wspólnych urządzeń nie przysługuje reprezentacyi gminnej, wówczas należy z reguły ustanowić osobny wydział do zarządu.

Prawa i obowiązki tego wydziału, wybór i czas trwania funkcyi jego członków, ich odpowiedzialność względem władz i uczestników i t. p należy stosownie określić.

Jeżeli wspólne urządzenia mają większe znaczenie, można dla zarządu ustanowić osobny statut.

Części składowe planu dzielenia. Sprawdzenie robót geodetycznych.

§. 111

Po ukończeniu miejscowych pomiarów i czynności, przepisanych w §§. 108. do 110. r. dz. r. ma komisarz miejscowy wygotować plan dzielenia do wyłożenia.

Plan dzielenia obejmuje następujące części składowe:

a) listę bezpośrednich uczestników (§. 84. r. dz. r.);

b) rejestr stanu posiadania (§. 92. r. dz. r.);

c) rejestr praw udziałowych (§. 93. r. dz. r.);

d) obliczenie wynagrodzeń (§. 102. r. dz. r.);

e) rejestr wynagrodzeń (§. 107. r. dz. r.);

f) oryginalną mapę wraz z jej kopią, przedstawiającą nowy stan posiadania;

g) akt generalny, który ma zawierać oprócz potrzebnych objaśnień części składowych planu pod a) do e) wyliczonych, także przedstawienie tych wszystkich stosunków — szczególnie prawnych — które nie zupełnie lub nie dość jasno wynikają z tych składowych części planu.

Przed wyłożeniem planu dzielenia mają wyższe władze zarządzić sprawdzenie robót geodetycznych.

W każdym razie ma geometra rewizyjny komisyi krajowej jeszcze przed wyłożeniem i wytyczeniem planu dzielenia dokładnie zbadać oryginalną mapę, uzupełnioną według wyniku miejscowego dochodzenia i oznaczenia granic ekwiwalentów w tym mianowicie kierunku, czy trafnie jest przedstawiony nowy stan posiadania, z dzielenia wynikający.

O terminie zamierzonej rewizyi należy w czas zawiadomić krajową Dyrekcyę skarbu.

We wszystkich przypadkach, w których krajowa Dyrekcya skarbu uzna za potrzebne zarządzenie przez funkcyonaryusza, ustanowionego dla nadzoru nad służbą ewidencyjną, wyrywkowej rewizyi robót pomiarowych celem przekonania się o użyteczności operatu pomiarowego dla celów katastru podatku gruntowego i ksiąg gruntowych, należy za przybyciem tego funkcyonaryusza oddać mu do dyspozycyi podręczne notatki, szkice polowe, mapy i inne akta i udzielić potrzebnych wyjaśnień.

O wyłożeniu, wytyczeniu i zatwierdzeniu planu dzielenia.

Wyłożenie i wytyczenie planu.

§. 112

Po wygotowaniu planu dzielenia ma komisarz miejscowy w myśl §. 93. ustęp 1. 2. kr. u. dz. r. wydać edykt, wyłożyć plan dzielenia w wypadku §. 93. ustęp 3. kr. u. dz. r. zawiadomić indywidualnie każdego bezpośredniego uczestnika, dalej objaśnić plan dzielenia uczestnikom, tudzież wytyczyć go na miejscu.

Plan należy wyłożyć w urzędowym lokalu, lub w kancelaryi gminnej. Jeżeli kilka gmin jednakowo uczestniczy w dzieleniu, albo jeśli poszczególne uczestniczące gminy lub miejscowości są bardzo oddalone od miejsca wyłożenia planu dzielenia, można zarządzić, ażeby plan był wyłożony w dwóch lub więcej miejscach. W takim razie jednak musi się oznajmić dnie, w których wyłożony będzie plan w każdej poszczególnej gminie w ciągu owych 14 dni.

W czasie wyłożenia planu dzielenia do publicznego przeglądu wszystkich uczestników, ma komisarz miejscowy przynajmniej trzy dni być obecnym w miejscu wyłożenia planu i na życzenie uczestników dawać wyjaśnienia. Dotyczące dnie i godziny urzędowe należy podać w edykcie.

Jeżeli komisarz miejscowy z powodu zachodzących przeszkód nie może sam udzielać wyjaśnień w oznaczonych dniach, może go zastąpić asystent, lub funkcyonaryusz oddziału technicznego. Do czuwania nad całością elaboratów planu w czasie nieobecności komisarza miejscowego i wspomnianych funkcyonaryuszów należy wyznaczyć odpowiednią osobę.

Podczas pierwszej połowy terminu, wyznaczonego na wyłożenie planu dzielenia, należy w obecności funkcyonaryusza oddziału technicznego na miejscu przedsięwziąć i ukończyć wytyczenie planu dzielenia.

Wytyczenie planu dzielenia na miejscu uskutecznia się przez wbicie palika w odpowiednim punkcie w obrębie odmierzonych granic każdego ekwiwalentu.

Palik naznacza się nazwiskiem i literami tego uczestnika, któremu ekwiwalent ma być przydzielony.

Jeżeli komisarz miejscowy sądzi, iż stosunki są tego rodzaju, że w myśl §. 93. ustęp 1. kr. u. dz. r. można zaniechać wytyczenia i objaśnienia na miejscu, ma się wcześnie postarać o zezwolenie komisyi krajowej.

Przyjmowanie zarzutów przeciw planowi i ich wyjaśnienie.

§. 113.

Zarzuty przeciw planowi dzielenia wniesione w dniach, przeznaczonych na wyjaśnienie planu, ma komisarz miejscowy, względnie jego zastępca przyjąć do protokołu.

Zarzuty, których przy tej sposobności nie wniesiono, należy podać w terminie ustawą przepisanym na ręce komisarza miejscowego, lub wnieść do protokołu w jego siedzibie urzędowej.

Zarzuty ma komisarz miejscowy wyjaśnić i przedłożyć komisyi krajowej wraz z elaboratami wyjaśniającymi.

Jeżeli przy wyjaśnieniu zarzutów uczestnik żąda konkretnych zmian w planie dzielenia, których uskuteczni nie usunęłoby jego zarzuty i gdy zmiany te dopuszczalne są nie tylko ze względów publicznych, lecz także zgodzą się na nie inni bezpośredni uczestnicy, których ekwiwalenta przez to są naruszone, — wówczas ma komisarz miejscowy z tego powodu spisać protokół, dołączyć go do elaboratu wyjaśniającego i dotyczące zmiany uwidocznić w dodatku do planu.

Zmiany w elaboracie planu z powodu orzeczeń.

§. 114.

Po prawomocnem rozstrzygnięciu wszystkich przeciw planowi dzielenia wniesionych zarzutów, ma komisarz miejscowy spowodowane temi orzeczeniami zmiany w elaboratach planu uwidocznić, względnie zarządzić przedstawienie stosownie zmienionego podziału na mapie, odmierzenie zmienionych granic na miejscu i sprostowanie szkic polowych.

Jeżeli z powodu prawomocnej decyzyi następuje zmiana wartości poszczególnych gruntów, w skutek której oznaczone w obliczeniu wynagrodzeń pretensye jednego, lub kilku uczestników inaczej się przedstawiają, należy powstające stąd różnice z reguły wyrównać w pieniądzach, o ile różnice te w myśl ustawy i tego rozporządzenia można uważać jako nieznaczne. W przeciwnym razie, jak niemniej wtedy, gdy z powodu orzeczeń wydanych co do innych zarzutów następują zmiany w ekwiwalentach, należy wspomniane różnice wyrównać ile możności w gruncie.

Zatwierdzenie planu.

§. 115.

Po prawomocnem rozstrzygnieciu wniesionych zarzutów, względnie gdy zarzutów nie wniesiono, po upływie czasu na to wyznaczonego, należy elaboraty planu ze wszystkimi aktami, generalnem sprawozdaniem o dzieleniu przedłożyć komisyi krajowej do zatwierdzenia w myśl §. 94. kr. u. dz. r.

Jeżeli komisya krajowa po zbadaniu planu uznaje za stosowne zarządzić z urzędu zmiany w planie (§. 49. kr. u. dz. r.), wówczas to orzeczenie komisyi krajowej należy uważać, jakoby było wydane z powodu wniesionych zarzutów i po wyczerpaniu toku instancyi, względnie po przeprowadzeniu sprostowania elaboratów planu i ponownem wytyczeniu planu czynności

agrarnej, zmieniony plan dzielenia napowrót przedłożyć komisyi krajowej do decyzyi.

W razie zatwierdzenia planu ma komisya krajowa generalny akt i orynalną mapę zaopatrzyć w klauzulę potwierdzenia i urzędową pieczęć.

Ogłoszenie orzeczenia komisyi krajowej.

§. 116.

Orzeczenie komisyi krajowej, jakoteż zarządzenia wydane co do wykonania planu, ma komisarz miejscowy w myśl §. 94 kr. u. dz. r. ogłosić w gminach należących do obszaru dzielenia, doręczyć je indywidualnie bezpośrednim uczestnikom, i przesłać właściwym Sądom hipotecznym.

O wykonaniu i stwierdzeniu planu dzielenia.

Oddanie w posiadanie.

§. 117.

Po zatwierdzeniu planu winien komisarz miejscowy w myśl danych mu ogólnych poleceń co do wykonania planu wydać potrzebne szczegółowe zarządzenie i plan dzielenia wykonać.

W tym celu ma komisarz miejscowy przedewszystkiem ogłosić termina do objęcia w posiadanie ekwiwalentów, z których nadejściem mają bezpośredni uczestnicy objąć w posiadanie przyznane im ekwiwalenta i na każdy wypadek ogłosić w odnośnych gminach tymczasowe zarządzenia, regulujące sposób prowadzenia gospodarstwa z jednej strony na gruntach wspólnych i ewentualnie do dzielenia oddanych gruntach prywatnych, z drugiej zaś strony na ekwiwalentach.

Z reguły należy przy wyznaczaniu terminów do oddania ekwiwalentów na to zważać, ażeby każdy uczestnik sam zebrał plony na tych gruntach, które ma odstąpić. Jeżeli z powodu wyznaczenia rozmaitych terminów do objęcia w posiadanie, lub z powodu uskutecznionej już uprawy zachodzi potrzeba wyrównań, to należy w tym kierunku przeprowadzić rozprawę, a w razie potrzeby po przesłuchaniu znawców wydać orzeczenie w toku instancyi.

Jeżeli to jest wskazanem, ma komisarz miejscowy sam, lub jego zastępca uczestników wprowadzić w posiadanie ekwiwalentów. W razie potrzeby ma komisarz miejscowy odnieść się do właściwego sądu o egzekucyjne wprowadzenie uczestników w posiadanie ekwiwalentów.

Odznaczenie granic.

§. 118.

O ile to jest możliwe i nie wstrzymuje objęcia w posiadanie ekwiwalentów, ma komisarz miejscowy jeszcze przed objęciem w posiadanie granice ekwiwalentów, a ewentualnie także i granice gminy ostatecznie kazać odznaczyć pod dozorem funkcyonaryusza oddziału technicznego.

Odznaczenie granic uskutecznia się z reguły kamieniami, lub silnymi palikami. Inne znaki graniczne są tylko wtedy dozwolone, jeżeli są sporządzone z trwałego materyału i tak mogą być urządzone, że samowolne ich przesunięcie nie byłoby łatwe i jeżeli takim znakiem punkt graniczny da się oznaczyć dokładnie. Kamienie graniczne muszą być przynajmniej z grubszego ociosane, tak żeby je można łatwo odróżnić od innych kamieni. Paliki muszą być zrobione ze zdrowego i trwałego drzewa.

Dostarczenie i ustawienie znaków granicznych jest obowiązkiem ze sobą graniczących sąsiadów (§. 114. kr. u. dz. r.) i należy ich wcześnie wezwać do dostarczenia takich znaków i niezbędnych robotników. Wybór znaków granicznych pozostawia się wzajemnemu porozumieniu sąsiadów, ze sobą graniczących. Jeżeli który sąsiad graniczny życzy sobie ustawienia sztucznie obrobionych kamieni, oznaczenia ich literami, liczbami i t. p. ma on sam ponieść powstałą stąd nadwyżkę kosztów.

Jeżeli sąsiedzi graniczni nie mogą się ze sobą porozumieć co do rodzaju znaków granicznych, należy użyć kamieni, z grubszego ociosanych.

Znaki graniczne należy ustawiać na linii granicznej, a mianowicie należy każdy punkt łamania się granicy zaopatrzyć w znak graniczny. Jeżeli granica ciągnie się po stronie nieuregulowanej bieżącej wody, lub drogi, w takim razie wystarczy, jeśli znaki graniczne ustawi się w punktach, wybitnie występujących.

Jeżeliby dla dokładnego oznaczenia biegu granicy w myśl powyższych postanowień znaki graniczne miały stanąć na drodze, lub w wodzie bieżącej, należy je umieścić po obu stronach drogi lub wody bieżącej w taki sposób, azeby się znajdowały po dwa naprzeciw siebie stojące znaki w równych odstępach od linii granicznej.

Między końcowymi punktami prostej linii granicznej należy na niej ustawić tyle znaków granicznych, ile potrzeba dla jej przeglądu. Przy tem należy przyjąć jako regułę, że od jednego znaku w prostej linii granicznej zawsze musi się widzieć najbliższy znak graniczny. Jeżeli graniczni sąsiedzi nie mogą się porozumieć co do liczby i rozmiarów mających się użyć znaków granicznych, ma o tem zadecydować kierownik czynności wedle własnego fachowego uznania.

W razie potrzeby ma on przekonać się przez powtórny pomiar i porównanie znalezionych miar z miarami na szkicach polnych przedstawionemi, czy ostateczne znaki graniczne ustawiono dokładnie w punktach przy pomiarze oznaczonych.

Znaki graniczne, z wyjątkiem znaków w ustępie 6. i 7. wspomnianych, należy uwidocznić na mapie i na szkicach polnych.

Zmiana granic gminy (obszaru dworskiego).

Czynności po myśli §. 96. kr. u. dz. r. Wyrównania po myśli §. 88. kr. u. dz. r.

§. 119.

Jeżeli nie można było już wcześniej przeprowadzić rozprawy co do ewentualnej zmiany granic gminy (obszaru dworskiego) (§. 101. l. 4. r. dz. r. winien komisarz miejscowy obecnie ją wdrożyć.

W tem stadyum postępowania należy przeprowadzić ewentualnie jeszcze potrzebną rozprawę celem osiągnięcia wspomnianego w §. 96. kr. u. dz. r. porozumienia, dalej rozprawę po myśli §. 88. kr. u. dz. r. co do wymienionych w §. 73. l. 1—5. kr. u. dz. r. przedmiotów i stosunków o ile tego zachodzi potrzeba ze względu na §. 90. alinea 4. i 5. r. dz. r., a w braku porozumienia wydać orzeczenie w toku instancyi.

Kwoty wyrównawcze za najnowsze jeszcze niewyzyskane nawożenie gruntów należy oznaczyć wedle powierzchni gruntów, jeżeli szczególne stosunki nie wymagają innego postępowania.

Jeżeli przy oznaczeniu wartości podano przeciętną ilość i wartość nawozu od hektaru wedle miejscowego zwyczaju nawożenia, można te dane wziąć za podstawę obliczenia, uwzględniając zmniejszenie wartości zupełnego nawożenia aż do oddania w posiadanie ekwiwalentów.

Jeżeli wartość poszczególnych gruntów zmniejszyła się w skutek tego, że uczestnicy w czasie postępowania nie nawozili gruntów w sposób w miejscu praktykowany, należy stosowne wyrównania oznaczyć, a w razie potrzeby orzec o nich w toku instancyi.

W czasie rozpraw, mających się przeprowadzić w wykonaniu §. 88. kr. u. dz. r., ma komisarz miejscowy wezwać bezpośrednich uczestników do oświadczenia się w następujących kierunkach:

1. Czy wspomniane w §. 73. l. 3. kr. u. dz. r. plantacye i pod l. 4. wspomniane rębne drzewostany mają objąć nowi właściciele dotyczących gruntów za zwrotem sumy szacunkowej;

2. czy chcą sami ściąć rębne już drzewostany na swych dotychczasowych gruntach;

3. czy chcą zatrzymać na gruncie urządzenia, wspomniane w §. 73. l. 5. kr. u. dz. r. za zwrotem wartości szacunkowej, lub czy żądają, ażeby je usunęli dotychczasowi właściciele.

Termina do uprzątnięcia drzewostanów należy oznaczyć, uwzględniając ich wiek, jakość materyału i sposobność spieniężenia go, a termina te nie powinny z reguły wynosić więcej, jak dwa lata. Do uprzątnięcia innych przedmiotów należy z reguły wyznaczyć najwyżej termin jednoroczny.

Grunta na sprzedaż przeznaczone.

§. 120.

Co do gruntów przeznaczonych na sprzedaż dla pokrycia lub zmniejszenia kosztów dzielenia ma komisarz miejscowy po porozumieniu się z uczestnikami, wyznaczyć termin do uskutecznić się mającej sprzedaży i ułożyć warunki sprzedaży. Sprzedaż ma się uskutecznić w drodze publicznej licytacyi pod kierownictwem komisarza miejscowego, o ile komisya krajowa nie zgodzi się na inne postępowanie.

Zmiana elaboratów planu w skutek zmian zaszłych w stanie hipotecznym.

§. 121.

Co do wszelkich bądź to przez władze za dopuszczalne uznanych, bądź też takiego uznania nie wymagających zmian w stanie hipotecznym, jakie

zaszły przed zatwierdzeniem planu, lecz w elaboratach planu nie zostały jeszcze przeprowadzone, albo dopiero po zatwierdzeniu planu nastąpiły, należy przeprowadzić dochodzenie, jakie się okaże potrzebnem celem ewentualnego sprostowania elaboratów planu, ewentualnie wydać orzeczenie w toku instancyi

Tymczasowe wyrównanie kosztów.

§. 122.

Jeżeli nie wszyscy obowiązani w odpowiednim stosunku przyczynili się do poniesionych w toku postępowania kosztów i świadczeń w naturze, ma komisarz miejscowy w czasie objęcia w posiadanie ekwiwalentów zarządzić tymczasowe wyrównanie tych kosztów między nimi

Przeciw takiemu, tylko prowizorycznemu wyrównaniu kosztów nie ma środka prawnego.

Wykonanie wspólnych urządzeń.

§. 123.

Celem wykonania wspólnych urządzeń, które nie dotyczą przedmiotów w §. 98. r. dz. r. wspomnianych, ma komisarz miejscowy po porozumieniu się z najwięcej do tego odpowiednimi uczestnikami ułożyć program, względnie, jeśli zachodzi tego potrzeba, program szczegółowy dla wykonania robót rolniczo-technicznych i melioracyjnych, albo nawet szczegółowe programy dla poszczególnych urządzeń.

Jeżeli przy ustanowieniu wspólnych urządzeń przyjęto zmiany co do przedmiotów, oznaczonych w §. 98. r. dz. r., ma komisarz miejscowy właściwą władzę, albo zarząd wcześnie zawiadomić o czasie objęcia w posiadanie ekwiwalentów i po porozumieniu się ze wspomnianymi uczestnikami przedłożyć odpowiednie wnioski co do wykonania budowli tej władzy lub zarządowi, które o tem mają powziąć wymaganą decyzyę.

Jeżeli niektóre z dotychczasowych dróg lub wód bieżących jeszcze przez pewien czas zatrzymane być muszą, należy ten czas określić i oznaczyć wynagrodzenie należące się uczestnikom, którzy chwilowo nie mogli korzystać w odpowiedni sposób ze swoich ekwiwalentów.

Kierownictwo przy wykonaniu wspólnych urządzeń i bezpośrednie prowadzenie budowy.

§. 124.

Zwierzchnicze kierownictwo przy wykonywaniu wspólnych urządzeń służy komisarzowi miejscowemu albo jego zastępcy, którego w tym celu wyznaczy przewodniczący komisyi krajowej wedle ustanowionego w tym celu programu.

Jeżeli gmina pozostawia budowę, lub zmianę dróg gminnych organom, którym poruczono wykonanie wspólnych urządzeń, należy przy tem postępować w porozumieniu z reprezentacyą gminną i pozostawić jej celem prawidłowego wykonania robót potrzebny wpływ na ich wykonanie.

Bezpośrednie prowadzenie budowy przy rozleglejszych i ważniejszych rolniczo-technicznych i melioracyjnych robotach, należy poruczyć osobom fachowym (§§. 15. 16. i 20. r. dz. r.).

Przy innych wspólnych urządzeniach należy poruczyć bezpośrednie prowadzenie budowli osobom do tego uzdolnionym, w razie potrzeby pod kontrolą osoby fachowej Gdyby wreszcie miało być dokonane wytyczenie lub oznaczenie poziomu i nie było do dyspozycyi odpowiednio uzdolnionego nadzorcy budowlanego, należy przybrać do tych robót funkcyonaryusza oddziału technicznego.

Kolaudacya wspólnych urządzeń i odznaczenie ich granic.

§. 125.

Po ukończonem wykonaniu wspólnych urządzeń, ma komisarz miejscowy zarządzić kolaudacyę. Do czynności tej należy wezwać dotyczące reprezentacye gminy (obszaru dworskiego) i tych, którzy są obowiązani do utrzymywania odnośnych urządzeń

Kolaudacyi budowli, wspomnianych w §. 98. r. dz. r. ma dokonać odnośna władza fachowa przy współudziale komisarza miejscowego

Do usunięcia braków, skonstatowanych przy kolaudacyi należy wyznaczyć odpowiedni termin, a po jego upływie w razie potrzeby zarządzić dodatkową kolaudacyę.

Po ukończonej kolaudacyi należy granice wspólnych urządzeń odznaczyć stanowczo znakami granicznymi w myśl postanowień §. 118. r. dz. r.

Dokument dotyczący dzielenia.

§. 126.

Jeżeli stosownie do postanowień §. 100. kr. u. dz. r. co do dzielenia ma być sporządzony osobny dokument, względnie jeżeli dokument ten ma być rozdzielony na główny i dodatkowy dokument, treść tych operatów ma stanowić:

a) krótki i wyraźny opis obszaru dzielenia, jego granic, a ewentualnie także wchodzących w rachubę granic gminy (obszaru dworskiego), zwłaszcza spo obu odznaczenia tych granic znakami granicznymi, jakoteż wymienienie ogólnych dat, które się odnoszą do ułożenia, zatwierdzenia i wykonania planu dzielenia;

b) przedstawienie nowego stanu posiadania, zestawionego w wykazie, który ma być dołączony do dokumentu jako dodatek.

W tym wykazie należy podać wszystkie grunta na mapie przedstawione, a mianowicie:

1. ekwiwalenta, jakoteż utworzone z nich częściowe ekwiwalenta poszczególnych bezpośrednich uczestników;

2. wspólne grunta z wymienieniem uprawnionych i ich udziałów;

3. powierzchnie gruntów, wziętych dla wspólnych urządzeń.

Wykaz należy ułożyć na podstawie rejestru wynagrodzeń i innych dokumentów i ma on zawierać wspomniane grunta wedle liczb parcel, położenia w niwie, obszaru i wartości w poszczególnych rodzajach uprawy i wedle ogólnej sumy obszaru i wartości.

Zanotowane w rejestrze wynagrodzeń w myśl §. 108. r. dz. r. zmiany wartości należy przeprowadzić w wykazie przy poszczególnych rodzajach uprawy.

Przy poszczególnych gruntach należy podać, czy one tworzą część składową gospodarstwa, lub zagrody i jakiej, oraz czy i z jakich powodów od tego gospodarstwa, lub zagrody nie mogą być odłączone;

c) przedstawienie wspólnych urządzeń, stosunku datków, jakimi przyczyniono się do ich wykonania i utrzymania z podaniem istniejących stosunków własności i wydanych ewentualnie zarządzeń co do używania i zarządu wspólnych urządzeń z powołaniem się na statuta, ewentualnie utworzonych spółek wodnych;

d) jeżeli dla dokładności i przejrzystości jest wskazane: opis istniejących w obszarze dzielenia gościńców, dróg, oraz bieżących wód, chociażby nawet co do tych przedmiotów nie przedsięwzięto zmian, względnie

gdyby ich nie włączono do wspólnych urządzeń, a to z podaniem istniejących w obszarze dzielenia szczególnych stosunków co do używania, prowadzenia i wstrzymywania wody, dalej istniejących ewentualnie urządzeń ochronnych przeciw wypadkom elementarnym;

e) wykaz zmian w stanie ciężarów ekwiwalentów z podaniem stopnia pierwszeństwa nowo-powstałych ciężarów i wykaz części ekwiwalentów. Przy tem należy podać usunięte, nowo-powstałe, zmodyfikowane i pozostałe ciężary gruntowe z podaniem opisu ich położenia i oznaczenia na mapie, dalej nazwiska i miejsce zamieszkania uprawnionych i obowiązanych;

f) przejrzyste zestawienie wyrównań w pieniądzach, które każdy uczestnik ma uiścić, lub otrzymać; przyczem należy uczynić wzmiankę, czy pieniądze mogą być wydane lub nie i z jakiego powodu.

Jeżeli to jest wskazanem, należy wedle oryginalnej mapy sporządzić w odpowiedniej skali szkicę oryentacyjną i z możliwą dokładnością wszystko to w niej przedstawić, co ma służyć jako uzupełnienie tego opisu. Szkicę oryentacyjną należy dołączyć do dokumentu i wspomnieć o niej w opisie.

Wyłożenie dokumentu i rozprawa.

§. 127.

Celem osiągnięcia zgodności między dokumentem a elaboratami planu i aktem generalnym, jakoteż z orzeczeniami i zarządzeniami, wydanemi po zatwierdzeniu planu, należy przeprowadzić rozprawę i wydać orzeczenie w toku instancyi.

W tym celu należy go wyłożyć na 14 dni. Czas i miejsce wyłożenia, jakoteż termin, w którym także po upływie czasu wyłożenia można wnosić zarzuty, należy ogłosić w gminach (obszarach dworskich) obszaru dzielenia. Termin ten nie może wynosić więcej jak 14 dni.

Po prawomocności wydanych orzeczeń i o ile zajdzie potrzeba po sprostowaniu dokumentu, jak niemniej i wtedy, gdy nie wniesiono zarzutów, należy dokument wraz z aktami sprawy przedłożyć komisyi krajowej do zatwierdzenia i zaopatrzenia pieczęcią urzędową.

Odpis potwierdzonego dokumentu należy udzielić dotyczącej władzy politycznej, jakoteż przełożeństwom gmin (obszarów dworskich), które uczestniczyły w dzieleniu.

Postępowanie końcowe.

Sprostowanie ksiąg publicznych. Wyrównanie kosztów i zakończenie postępowania.

Akta do sprostowania księgi gruntowej.

§. 128.

Do sprostowania księgi gruntowej należy sporządzić następujące akta:

1. Kopię mapy, która ma zawierać: wspólne urządzenia, ekwiwalenta i ekwiwalenta częściowe, budynki i wszystkie inne na oryginalnej mapie przedstawione ważne przedmioty, jak niemniej granice rodzajów uprawy, potrzebne dla ewidencyi katastru podatku gruntowego.

W kopii mapy należy wpisać liczby ekwiwalentów, litery właścicieli gruntowych i oryginalne miary, ustanowione przy pomiarze. Kopię tę należy tak sporządzić, jak kopię dla celów ewidencyi katastru;

2. zestawienie wszystkich wykazów hipotecznych z liczbami katastralnemi parcel, te wykazy tworzących, które włączone były do dzielenia jak niemniej tych do dzielenia włączonych parcel, które wciągnięto do wykazu, mającego się założyć w myśl §. 33. ustęp 2. ustawy z 20. marca 1874 Nr. 29. Dz. u. kr., wreszcie parcel, dotyczących ekwiwalentów;

3. projekt zmian, które mają być uskutecznione na karcie stanu majątkowego, ewentualnie także i na innych tu należących kartach każdego poszczególnego wykazu hipotecznego, jakoteż w wykazie pod liczbą 2. wymienionym.

Jeżeli prawa udziałowe były połączone z posiadaniem gruntów (§. 77. ustęp 5. r. dz. r.), należy ekwiwalenta na te prawa udziałowe przypadające (§. 126 lit. b. l. 1. r. dz. r.) wykazać w projekcie karty stanu majątkowego wykazów hipotecznych, zawierających grunta, z których posiadaniem prawa udziałowe były połączone, chyba że ze względu na ewentualne szczególne obciążenie ekwiwalentów w myśl przepisów o księgach gruntowych wskazane jest otwarcie odrębnych wykazów hipotecznych.

Co do wspólnych gruntów (§. 126. lit. b. l. 2. r. dz. r.) należy w projekcie karty własności dotyczącego wykazu hipotecznego, jeśli prawa udziałowe nie są połączone z posiadaniem gruntów, zapisać jako właściciela spól-

ność (spółkę) uprawnionych, jako taką, z powołaniem się na dokument, względnie na odnośne daty (l. 4.)

Nawet jeżeli prawa udziałowe są połączone z posiadaniem pewnych gruntów, należy postąpić w ten sam sposób. Należy jednak przy wpisach własności wyraźnie nadmienić, że spólność (spółka) składa się z każdoczesnych — nie wymieniając nazwisk — właścicieli gruntów, które należy dokładnie oznaczyć, a z których posiadaniem prawa udziałowe są połączone. Zarazem należy w projektach kart stanu majątkowego tych gruntów uwidocznić prawa udziałowe z powołaniem się na dokument, względnie na odnośne daty (l. 4.);

4. odpis dokumentu, jeśli go się w ogóle sporządza. W przeciwnym razie należy na podstawie eleboratów planu zestawić te daty, któreby miały stanowić treść dokumentu.

Jeżeli ze względu na obszar dzielenia zachodzi kompetencya kilku Sądów hipotecznych, należy udzielić każdemu z tych sądów akta pod 1. do 4. wymienione w zupełności, inne zaś akta tylko o tyle, o ile dotyczą poszczególnych sądów.

Potrzebne do sprostowania księgi gruntowej akta należy sporządzić nawet w takim wypadku, jeżeli dotychczas nie było wykazu hipotecznego dla spólnych gruntów a prawa udziałowe nie były połączone z posiadaniem gruntów.

Akta dla ewidencyi operatów katastralnych.

§. 129.

Dla celów ewidencyi katastru podatku gruntowego należy sporządzić następujące akta:

1. Kopię mapy, sporządzoną w ten sposób, że wszystkie w poprzedzającym paragrafie pod l. 1. wspomniane szczegóły przenosi się z mapy oryginalnej i oznacza tak, by wszystkie zmiany bez poprzedniego pomiaru przez urzędnika pomiarowego mogły być przeprowadzone w operatach katastru gruntowego w drodze ewidencyi (rozp. Min. sprawiedliwości i skarbu z 7. lipca 1890 Nr. 149, Dz. pr. p. i Skarbu z 11. czerwca 1883 Nr. 91. Dz. pr. p.).

Jeżeli poszczególne części przenieść się mającego rysunku są tego rodzaju, że kot do konstrukcyi potrzebnych nie można dość wyraźnie wpisać w kopii mapy, wówczas należy wkreślić tylko granice zewnętrzne tych części, a szczegóły przedstawić w osobnych dodatkowych mapach w skali 1 : 1440 lub jeszcze w większej skali, korzystając przy tem ze szkiców polnych.

Jeżeli granice zewnętrzne obszaru czynności agrarnej, lub granice gminy znaleziono zmienione, lub w mapach mylnie przedstawione, wówczas należy co do nich w razie potrzeby sporządzić osobne szkice;

2. odpis dokumentu, lub wykazu wspomnianego w §. 126. lit. b. r. dz. r.

Należy wreszcie dołączyć także i inne akta, które mają znaczenie dla sporządzenia nowych, lub sprostowania istniejących operatów katastralnych n. p. istniejący ewentualnie plan sytuacyjny, spis rzędnych punktów trygonometrycznych, karty tryangulacyjne, w razie potrzeby także szkice polowe i t. p.

Przedłożenie dokumentów komisyi krajowej; dalsze sprostowania.

§. 130.

Po zatwierdzeniu dokumentu, lub jeżeli dokument w ogóle nie został sporządzony, po objęciu w posiadanie ekwiwalentów ma komisarz miejscowy akta w §§. 128. i 129. r. dz. r. wymienione przedłożyć komisyi krajowej celem udzielenia wyższemu Sądowi krajowemu i krajowej Dyrekcyi skarbu.

Jeżeli w razie sporządzenia dokumentu potwierdzenie jego prawdopodobnie mogłoby nastąpić dopiero w dłuższym czasie po wykonaniu planu, należy akta te na podstawie elaboratu planu zebrać i przedłożyć komisyi krajowej po objęciu w posiadanie ekwiwalentów. Po zatwierdzeniu dokumentu należy dodatkowo przedłożyć jego odpisy.

Jeżeli z posiadaniem gruntów do dzielenia włączonych połączony jest obowiązek składania datków na zakłady wodne, lub urządzenia ochronne (lasy ochronne), należy o ile te grunta przy dzieleniu uległy zmianom co do właścicieli lub powierzchni, odnośne wykazy udzielić do właściwego uwzględnienia tej władzy, lub przełożeństwu spółki, które mają te datki rozrepartować, ściągnąć i zarachować.

Sprostowanie księgi gruntowej.

§. 131.

Sprostowanie księgi gruntowej uskutecznia się z urzędu.

Skoro nadejdą akta od władz agrarnych, ma wyższy Sąd krajowy natychmiast udzielić wskazówek Sądowi hipotecznemu, czy przeprowadzenie

rezultatów dzielenia ma nastąpić w dotychczasowej księdze gruntowej, czy też ma być założoną nowa księga gruntowa.

W ostatnim wypadku ma Sąd hipoteczny na podstawie aktów dostarczonych przez władze agrarne, jakoteż na podstawie dotychczasowych wpisów stosownie do postanowień §§. 31—33. ustawy z 20. marca 1874 Nr. 29. Dz. u. kr. założyć nowe wykazy hipoteczne i wykaz w myśl §. 33. tej ustawy.

Prostując księgę gruntową, obowiązany jest Sąd hipoteczny trzymać się dat, udzielonych przez władze agrarne.

Jeżeli zachodzą jakie wątpliwości winien Sąd hipoteczny odnieść się o wyjaśnienia do komisarza miejscowego, a gdy postępowanie jest już zamknięte, w drodze wyższego Sądu krajowego do komisyi krajowej.

Zmiany co do obowiązku płacenia podatku gruntowego.

§. 132.

Zmiany w stanie posiadania z dzielenia wynikające ma ewidencya katastru podatku gruntowego traktować w myśl postanowień ustawy z 23. maja 1883 Nr. 83. Dz. pr. p. dotyczącej ewidencyi katastru podatku gruntowego i rozporządzenia wykonawczego z 11. czerwca 1883 Nr. 91. Dz. pr. p. względnie ustawy z 12. lipca 1896 Nr. 121. Dz. pr. p.

Uregulowanie kwestyi kosztów. Zamknięcie postępowania.

§. 133.

Po ewentualnem zatwierdzeniu dokumentu, względnie po ukończeniu wykonania wspólnych urządzeń ma komisarz miejscowy przystąpić do ostatecznego uregulowania kwestyi kosztów w myśl postanowień zawartych w następujących paragrafach.

Po ostatecznem uregulowaniu kwestyi kosztów dzielenia należy po myśli §. 103. kr. u. dz. r. ogłosić zamknięcie postępowania i to w danym razie z tym dodatkiem, że pretensye z §. 97. i 98. kr. u. dz. r. należy zgłaszać w komisyi krajowej. Ogłoszenie to należy przedłożyć przewodniczącemu komisyi ministeryalnej. Następnie ma komisarz miejscowy przedłożyć akta komisyi krajowej.

Akta sprawy, oryginalne dokumenta, mapy i plany ma komisya krajowa przechować w archiwum.

Akta przesłane w myśl §. 128. tego rozporządzenia wyższemu Sądowi krajowemu przechowuje właściwy Sąd hipoteczny.

Plany i dokumenta, sporządzone dla spraw wodnych, należy przesłać politycznej władzy powiatowej.

O kosztach dzielenia.

Należytości członków, organów i doradców komisyi ministeryalnej i krajowej, komisarzy miejscowych i ich asystentów.

§. 134.

Wynagrodzenie komisarza miejscowego i jego asystentów, jakoteż ustanowionych przez Ministerstwo rolnictwa technicznych organów komisyi krajowej i ministeryalnej ustanawia Minister rolnictwa przy nominacyi lub powołaniu, o ile co do tych funkcyonaryuszów nie mają zastosowania postanowienia ustawy z 15. kwietnia 1873 Nr. 47. Dz. pr. p. względnie z 19. września 1898 Nr. 172. Dz. pr. p., z 23. maja 1883 Nr. 84. Dz. pr. p. i z 28. grudnia 1894 Nr. 6. Dz. pr. p. z r. 1895.

Za urzędowe podróże z siedziby urzędowej do obszarów czynności agrarnej i odwrotnie, dalej za podróże w obrębie tego obszaru, a gdy nominacya lub ustanowienie rozciąga się na kilka czynności agrarnych za podróże z jednego obszaru do drugiego, otrzymują komisarze miejscowi i asystenci zamiast przepisanych dyet i kosztów podróży, ryczałt, który od wypadku do wypadku oznaczy Minister rolnictwa.

Członkowie, organa techniczne i doradcy komisyi ministeryalnej i krajowej, którzy są urzędnikami państwowymi, dalej członkowie, organa techniczne i doradcy komisyi krajowej, którzy pozostają w służbie krajowej, mają w razie delegacyi prawo żądania dyet i kosztów podróży wedle istniejących przepisów. Członkowie, organa techniczne i doradcy, którzy nie pozostają w służbie państwowej ani krajowej mają prawo żądania dyet i kosztów podróży, należących się według przepisów istniejących dla urzędników państwowych VIII. klasy rangi.

Należytości organów działających przy boku komisarza miejscowego.

§. 135.

Co do wynagrodzenia personalu oddziału technicznego — włącznie z jego kierownikiem — jak niemniej co do kosztów podróży i kosztów kancelaryjnych, wydane będą bliższe postanowienia w osobnem rozporządzeniu (§. 14. r. dz. r.).

Co do wynagrodzenia potrzebnych ponadto techników fachowych i znawców ma komisarz miejscowy z nimi zawrzeć umowę. Jeżeli w charakterze osób fachowych lub znawców powołuje się organa państwowe lub krajowe (§§. 15., 16. i 20. r. dz. r.), mają one tylko prawo żądania dyet i kosztów podróży według istniejących dla nich przepisów, bez osobnego wynagrodzenia za poniesione trudy.

Należytości świadków i pamiętników.

§. 136.

Świadkowie i pamietnicy mają prawo żądania zwrotu niezbędnych kosztów, powstałych z powodu podróży na miejsce przesłuchania, z powodu pobytu tamże, jakoteż podróży z powrotem. Odszkodowania za stratę czasu może świadek, lub pamiętnik tylko wtedy żądać, jeśli strata czasu spowoduje dotkliwy ubytek w jego dziennym zarobku.

W wezwaniach należy zwrócić uwagę świadków i pamiętników na okoliczność, że pretensyę swą co do wynagrodzenia kosztów mają zgłosić w ciągu 24 godzin po przesłuchaniu, a to pod utratą tej pretensyi.

Postanowienie co do wynagrodzenia kosztów, jakoteż potrzebne zarządzenia co do ich wypłaty należą do komisarza miejscowego, względnie do sądu przesłuchującego świadków lub pamiętników, przyczem należy wziąć pod słuszną rozwagę wszystkie w rachubę wchodzące stosunki. Przeciw temu orzeczeniu nie ma dalszego środka prawnego.

Na żądanie świadka lub pamiętnika może komisarz miejscowy, względnie sąd przesłuchujący zarządzić wypłacenie mu odpowiedniej zaliczki na pokrycie kosztów podróży.

Lokalności i środki przewozowe dla komisarza miejscowego i działających przy nim organów.

§. 137.

Wymogi co do lokalności potrzebnych w siedzibie urzędowej komisarza miejscowego (§. 8. r. dz. r.) dla przepisanych ustawą prac jego i dla personalu oddziału technicznego (§. 110. ustęp 1. kr. u. dz. r.), jakoteż wymogi co do urządzenia tych lokalności stosują się do rozmiaru robót i liczby pomocników.

Co do tych wymogów decyduje przewodniczący komisyi krajowej, który ma także wydać potrzebne zarządzenia co do dostarczenia tych lokalności i urządzenia, jak niemniej co do utrzymywania, czyszczenia, opalania, oświetlania i usługi.

Lokalności i urządzenia po za siedzibą urzędową komisarza miejscowego, potrzebne przy pewnem dzieleniu dla niego i dla osób w myśl §. 61. kr. u. dz. r. przy nim działających, mają dostarczyć bezpłatnie bezpośredni uczestnicy odnośnego obszaru dzielenia (§. 110. ustęp 2. i 4. kr. u. dz. r.). To samo tyczy się utrzymywania, czyszczenia, opalania, oświetlania, usługi, tudzież środków przewozowych.

Pomocnicy do prac geometrycznych.

§. 138.

Pomocników potrzebnych do prac geometrycznych mają po myśli §. 110. ustęp 3. kr. u. dz. r. dostarczyć bezpłatnie bezpośredni uczestnicy w liczbie, jaką według każdoczesnej potrzeby oznaczy odnośny funkcyonaryusz. Funkcyonaryusz oddziału technicznego ma prawo żądać, ażeby mu na czas robót w polu dodano stale przynajmniej dwóch zdolnych pomocników, z których jeden ma być użyty jako figurant.

Na żądanie kierownika czynności urzędowej obowiązani są bezpośredni uczestnicy również bezpłatnie dostarczyć potrzebnych pomocników, którzy mają być użyci przy bonitacyi, jakoteż do noszenia rekwizytów przy innych czynnościach.

Dostarczenie rekwizytów do prac polnych, narzędzi i materyałów.

§. 139.

Potrzebnych do pomiaru kołków, tyk sygnałowych i innych podobnych do prac polnych potrzebnych, a łatwych do sporządzenia rekwizytów (§. 110. ustęp 3. kr. u. dz. r.) mają bezpłatnie dostarczyć bezpośredni uczestnicy w liczbie, przez odnośnego funkcyonaryusza oznaczonej. Rekwizyta te muszą być według jego wskazówek obrobione i na czas dostawione na miejsce przeznaczenia.

Tak samo na żądanie organu, któremu poruczono bezpośrednie kierownictwo odnośnego pomiaru lub bonitacyi mają bezpośredni uczestnicy dostarczyć bezpłatnie w potrzebnej liczbie, ilości i jakości pojedynczych narzędzi, potrzebnych przy pracach pomiarowych i bonitacyjnych dla danego dzielenia jako to: dziobaków, łopat, motyk, młotów i t. p., jakoteż materyałów potrzebnych do pomalowania tyk sygnałowych, tudzież do ustalenia i oznaczenia stałych punktów.

Repartycya świadczeń.

§. 140.

Koszta na potrzeby wymienione w §. 137. ustęp 2. r. dz. r. włącznie z utrzymywaniem lokalności należy rozłożyć w myśl wydać się mających rozporządzeń na dzielenia równocześnie się toczące, względnie na odnośnych bezpośrednich uczestników.

Repartycyę świadczeń w §. 137. ustęp 3., i w §§. 138. i 139. r. dz. r. wymienionych między bezpośrednich uczestników, względnie porządek, w którym są obowiązani świadczenia uiszczać, ustanowi komisarz miejscowy po porozumieniu się z uczestnikami.

Niedostateczne świadczenia.

§. 141.

Jeżeli bezpośredni uczestnicy nie uczynią zadość postanowieniom §§. 137. ustęp 3., 138. i 139. kr. u. dz. r. lub nie w sposób odpowiedni, względnie dostar-

czą pomocników, rekwizytów, narzędzi, lub materyałów, które wedle zdania dotyczącego funkcyonaryusza są nie do użycia, wówczas komisarz miejscowy, względnie funkcyonaryusz, któremu dostarczono pomocników i t. d. ma w myśl §. 110. ustęp 5. kr. u. dz. r., postarać się o usunięcie braków.

Pokrycie kosztów ze skarbu państwa.

§. 142.

Wspomniane w §. 134. r. dz. r. wynagrodzenia, ryczałty, dyety i koszta podróży, jakoteż wydatki kancelaryjne komisarza miejscowego i wydatki na przybory kancelaryjne, komisyi ministeryalnej i krajowej, włącznie z wydatkami na geodetyczne instrumenta potrzebne dla ich technicznych organów, ponosi skarb państwa (§. 108 kr. u. dz. r.)

Pokrycie kosztów z funduszów krajowych.

§. 143.

Koszta wysyłania delegata Wydziału krajowego (§. 62. kr. u. dz. r.) ponosi bezpośrednio fundusz krajowy bez prawa regresu do bezpośrednich uczestników.

Wynagrodzenia, koszta podróży i wydatki kancelaryjne oddziału technicznego — z wyjątkiem kierownika tego oddziału, o ile on należy do stanu urzędników państwowych — ponosi w myśl §§. 63. i 109. kr. u. dz. r. przez 15 lat, od wejścia w życie kr. u. dz. r., fundusz krajowy, stosownie do wydać się mających szczegółowych postanowień i bez prawa regresu do bezpośrednich uczestników.

W taki sam sposób mają być dostarczone potrzebne instrumenta dla oddziału technicznego.

Wynagrodzenie i koszta podróży osób fachowych i znawców potrzebnych w myśl §§. 15. ustęp 2. i §. 16. ustęp 2. r. dz. r. dla robót rolniczo-technicznych

i melioracyjnych, względnie robót leśnych łącznie z ewentualnymi nadzorcami melioracyjnymi (§. 109. l. 3. kr. u. dz. r.), koszta potrzebnych map, dalej wynagrodzenia za inne prace, materyały i narzędzia (n. p. świdry ziemne), potrzebne do ogólnych celów dzielenia (§. 109. l. 4. kr. u. dz. r.) pokrywa się przez 15 lat, licząc od wejścia w życie tej ustawy, z funduszu krajowego, a mianowicie z funduszu podręcznego komisarza miejscowego (§. 112. kr. u. dz. r.) bez prawa regresu do bezpośrednich uczestników.

Wspomniane w §. 110. ustęp 1. kr. u. dz. r., względnie w §. 137. ustęp 1. i 2. i w §. 140. ustęp 1. r. dz. r. na poszczególne dzielenia rozrepartowane koszta, dalej wspomniane w §. 111. kr. u. dz. r. koszta znawców dla wskazywania granic, boniterów i klasyfikatorów (§§. 17—19 r. dz. r.), jak niemniej koszta innych osób fachowych i znawców (§. 20. r. dz. r.), wreszcie wyrównania pieniężne (§§. 4., 86, 88, 97 i 98 kr. u. dz. r. i §§. 104., 108., 114. i 119. r. dz. r.) pokrywa się również z funduszu krajowego, a mianowicie z funduszu podręcznego komisarza miejscowego (§. 112. kr. u. dz. r.), jednakże za zwrotem od bezpośrednich uczestników.

Wspomniane wyżej wyrównania pieniężne pokrywa komisarz miejscowy z funduszu podręcznego tylko na żądanie obowiązanych do zapłaty. Wypłata tych wyrównań pieniężnych uprawnionym następuje także po ułożeniu tymczasowego obliczenia kosztów wyrównania (§. 122. r. dz. r.), także tylko co do części sum, przewyższających wyrównania pieniężne, które dotyczący bezpośredni uczestnik ma zapłacić.

Koszta, które mają ponosić uczestnicy według stosunku podanego w §. 111. kr. u. dz. r.

§. 144.

Należytości świadków i pamiętników (§. 136. r. dz. r.) i należytości wspólnego rachmistrza; koszta odznaczenia granic obszaru dzielenia znakami granicznymi (§. 118. r. dz. r.), wreszcie odszkodowania za przedmioty, które przy geometrycznych czynnościach usunięto, lub uszkodzono, mają ponosić bezpośredni uczestnicy w stosunku ustanowionym w §. 111. kr. u. dz. r. bez żądania zaliczki z funduszu podręcznego komisarza miejscowego.

Powyższe postanowienie ma zastosowanie także i co do świadczeń w naturze bezpośrednich uczestników (§. 110. ustęp 2. 3. i 4. kr. u. dz. r. §§. 137.

ustęp 3., 138. i 139. r. dz. r., które należy w pieniądzach oszacować, jak również w wypadku §. 110. ustęp 5. kr. u. dz. r. względnie §. 137. ustęp 3. i 141. r. dz. r. co do kwot z podręcznego funduszu komisarza miejscowego (§. 112. r. dz. r.) na pokrycie odnośnych kosztów zaliczonych.

Kwoty, wydane z funduszu podręcznego komisarza miejscowego na pokrycie kosztów w §. 143. ustęp 5. r. dz. r. wspomnianych, które mają być zwrócone funduszowi krajowemu — nie licząc wyrównań pieniężnych — mają również ponieść bezpośredni uczestnicy w stosunku w §. 111. r. dz. r. ustanowionym.

Koszta, które po myśli §. 112. l. 3. i §. 114. kr. u. dz. r. mają ponosić uczestnicy.

§. 145.

Kwoty, wydane z funduszu podręcznego komisarza miejscowego na pokrycie wyrównań pieniężnych w §. 112. l. 3. kr. u. dz. r. względnie w §. 143. ustęp 5. r. dz. r. wspomnianych, które mają być zwrócone funduszowi krajowemu, obowiązani są ponieść ci, na których żądanie i rachunek je zaliczono.

Koszta wspomniane w §. 114. kr. u. dz. r. mają ponosić dotyczący uczestnicy, względnie winni, a to sami, bezpośrednio bez zaliczki z funduszu podręcznego (§. 112. kr. u. dz. r.).

Koszta za żądane przez strony odpisy protokołów rozpraw, lub innych aktów i kopii planów (§. 114. l. 3. kr. u. dz. r.) ma każdym razem oznaczyć komisarz miejscowy, lub pobierać je wedle taryfy, którą ustanowi komisya krajowa.

Co do kosztów wspomnianych w §. 114. l. 4. i 5. kr. u. dz. r., jeśli się nie orzeka w sprawie głównej, — ma wydać orzeczenie komisarz miejscowy a w razie odwołania ostatecznie komisya krajowa.

Koszta, które urastają dla kilku uczestników w wspólnym ich interesie należy rozdzielić na poszczególnych uczestników.

Koszta odznaczenia granic ekwiwalentów znakami granicznymi mają w myśl §. 114. kr. u. dz. r ponieść uczestnicy. Koszta odznaczenia granic wspólnych gospodarskich urządzeń znakami granicznymi tworzą część kosztów wykonania tych urządzeń.

Repartycya kosztów, wspomnianych w §. 144. r. dz. r. stosownie do postanowień §. 111. kr. u. dz. r.

§. 146

Repartycya kosztów w §. 144. r. dz. r. wspomnianych następuje w myśl §. 111. kr. u. dz. r. między bezpośrednich uczestników w stosunku wartości udziałów, z jakimi uczestniczą w dzieleniu. Oznaczenie tych wartości uskutecznia się na podstawie obliczenia wynagrodzeń, jednakże wartości gruntów prywatnych w myśl §. 4. kr. u. dz. r. do dzielenia włączonych, należy tylko wtedy i o tyle uwzględniać, jeśli dla właścicieli tych gruntów przez ich włączenie do dzielenia urastają znaczne korzyści.

Preliminarz funduszu podręcznego.

§. 147.

Dotacya funduszu podręcznego (§. 112. kr. u. dz. r.) następuje w terminach, które oznaczy przewodniczący komisyi krajowej w porozumieniu z Wydziałem krajowym. Komisarz miejscowy ma najpóźniej na 14 dni przed każdym z tych terminów przedłożyć przewodniczącemu komisyi krajowej celem przesłania Wydziałowi krajowemu preliminarz kwot, potrzebnych na dotacyę funduszu podręcznego aż do najbliższego terminu.

Pokrycie kosztów, które mają ponosić bezpośredni uczestnicy.

§. 148.

Na pokrycie kosztów po myśli §. 144. r. dz. r., dalej kosztów wykonania wspólnych urządzeń można po porozumieniu się z uczestnikami użyć kwot, uzyskanych ze sprzedaży gruntów.

Prócz tego może komisarz miejscowy na pokrycie wspomnianych kosztów nałożyć datki na uczestników.

Wszystkie datki pieniężne mają zobowiązani złożyć do rąk komisarza miejscowego, lub z polecenia jego do rąk wspólnego rachmistrza.

Wyrównania pieniężne, które nie mogą być wydane, ma komisarz miejscowy, względnie z polecenia jego wspólny rachmistrz, złożyć w właściwym sądzie.

Zaliczki dla znawców.

§. 149.

Komisarz miejscowy może udzielić odpowiednich zaliczek na koszta podróży i wynagrodzenia osobom fachowym i znawcom, wspomnianym w §. 64. kr. u. dz. r. względnie w §§. 15. ustęp 2., 16—20. r. dz. r.

Prowadzenie rachunków przez komisarza miejscowego.

§. 150.

Komisarz miejscowy ma prowadzić dziennik kasowy co do kwot w przychodach i wydatkach, a dla każdej czynności agrarnej osobny rachunek główny i pamiętnik.

W dzienniku kasowym należy za każdym razem wpisywać po porządku wszystkie wpływające i wypłacane kwoty.

Dziennik ten należy z końcem każdego miesiąca zamknąć i wykazać stan w gotówce. Przy każdej pszczególnej pozycyi dziennika kasowego należy podać liczbę załącznika rachunku i pozycyę odnośnego rachunku głównego, pod któremi odnośne kwoty zapisano.

Dla prowadzenia rachunków głównych należy założyć osobne konta dla poszczególnych etatów, a to dla udzielonych z funduszów krajowych subwencyi, pożyczek i zaliczek z funduszu krajowego, dalej dla ogółu uczestników i poszczególnych ich grup, jak i dla poszczególnych uczestników i zapisywać w tych kontach dotyczące przychody i wydatki.

Te kwoty, które ma się od uczestników ściągnąć, względnie im wypłacić, ma komisarz miejscowy zapisywać w osobnym dla każdej czynności agrarnej pamiętniku, w którym należy uwidocznić tytuł tych kwot i osoby, które je mają złożyć, lub otrzymać. Jeżeli zanotowane w pamiętniku kwoty pobierze się, lub wypłaci, należy je w pamiętniku wykreślić z odpowiednią uwagą.

Świadczenia w naturze przez poszczególnych uczestników złożone, należy również wciągnąć do pamiętnika i z ich wartością szacunkową wstawić do głównego rachunku.

Udokumentowanie rachunków.

§. 151.

Komisarz miejscowy ma co do każdej kwoty, którą pobierze, lub wypłaci, wydać, względnie odebrać prawidłowe pokwitowanie.

Kwity, które wydaje komisarz miejscowy, mają być wystawione na blankietach, zaopatrzonych bieżącemi liczbami i jukstami. Juksty mają służyć jako załączniki rachunków.

Przy poborach należytości za wydane odpisy aktów należy liczbę ich umieszczać na kwitach i jukstach.

Rachunki, które mają służyć do udokumentowania wydatków muszą być przez odbiorcę pokwitowane.

Na wszystkich załącznikach poborów i wydatków ma komisarz miejscowy zanotować rachunki główne i etaty, jakoteż liczby przypisanych ewentualnie kont specyalnych, na które kwoty mają być zapisane.

Rachunki wspólnego rachmistrza.

§. 152.

Wspólny rachmistrz ma prowadzić dziennik kasowy i pamiętnik. W dzienniku kasowym należy wpisywać wszystkie pobrane i wypłacone pieniądze, a w pamiętniku wszystkie świadczenia w naturze uczestników.

Komisarz miejscowy ma udzielić rachmistrzowi ewentualnie potrzebnych wskazówek co do prowadzenia rachunku i od czasu do czasu wglądać w prowadzenie kasy i rachunków.

Postanowienia §. 151. r. dz. r. co do kwitów i rachunków mają zastosowanie i do rachmistrza.

W odpowiednich odstępach czasu ma komisarz miejscowy daty z dziennika kasowego i pamiętnika rachmistrza przenosić do głównego rachunku i swego pamiętnika.

Przedłożenie rachunków komisyi krajowej.

§. 153.

Jeżeli czynność agrarna trwa dłużej niż rok, albo przez kilka lat, ma komisarz miejscowy rachunki główne z końcem każdego roku zamknąć i z od-

nośnymi załącznikami, tudzież z przeznaczonem dla Wydziału krajowego obliczeniem pokrytych z funduszu krajowego wydatków, przedłożyć przewodniczącemu komisyi krajowej, który po zarządzeniu cyfrowego zbadania i sprostowania zwróci je wraz z załącznikami komisarzowi miejscowemu.

Rachunki komisyi krajowej.

§. 154.

Kwoty, które przewodniczący komisyi krajowej bezpośrednio asygnuje, należy zarachowywać na poszczególne czynności agrarne i etaty, względnie na przypisane konta specyalne.

Załączniki rachunków przechowuje komisya krajowa.

Zestawienie kosztów w komisyi krajowej.

§. 155.

Komisya krajowa ma koszta wraz z kwotami, które przewodniczący komisyi krajowej bezpośrednio asygnuje, zestawiać dla każdej czynności agrarnej wedle poszczególnych etatów, ewentualnie kont specyalnych i wedle ogólnych spraw urzędowych.

Przejrzenie rachunków przez Wydział krajowy.

§. 156.

Wydział krajowy ma prawo każdego czasu przejrzeć w komisyi krajowej, jakoteż u komisarza miejscowego prowadzenie rachunków i kasy, co do kwot na fundusz krajowy zarachowanych.

Przedłożenie ostatecznego rachunku.

§. 157.

Po zatwierdzeniu dokumentu, względnie jeśli dokumentu nie sporządzono, po ukończeniu wykonania wspólnych urządzeń, ma komisarz miejscowy przedłożyć komisyi krajowej ostateczny rachunek co do wszystkich z czynności agrarnej urosłych kosztów.

Sprawdzenie ostatecznego rachunku.

§. 158.

Po sprawdzeniu i ewentualnem sprostowaniu ostatecznego rachunku ma go przewodniczący komisyi krajowej zwrócić komisarzowi miejscowemu i dać mu ewentualnie odpowiednie polecenie do ułożenia obliczenia wyrównania kosztów.

Ułożenie obliczenia wyrównań kosztów.

§. 159.

W obliczeniu wyrównań kosztów należy wszystkie, na poszczególnych uczestników przypadające koszta, według postanowień ustawy i tego rozporządzenia rozrepartować.

Wartości, na podstawie których następuje repartycya kosztów, należy przyjąć wedle danych w obliczeniu wynagrodzeń, ewentualnie z uwzględnieniem później zaszłych zmian w wartości.

Grunta, które tylko dla regulacyi granic włączono do dzielenia, lub tylko dla zupełności uwidoczniono w rejestrach i obliczeniach, wyłącza się z rachunku.

Kwotom ustalonym, które mają spłacić uczestnicy, należy przeciwstawić uiszczone już przez nich świadczenia, względnie przypadające udziały ze sprzedanych gruntów. Według tego należy oznaczyć kwoty, które uczestnicy mają zapłacić lub otrzymać, tudzież podać, jaką część tej kwoty mają poszczególni uczestnicy zwrócić krajowi jako pożyczkę.

Przedłożenie obliczenia wyrównań kosztów.

§. 160.

Obliczenie wyrównań kosztów ma komisarz miejscowy uczestnikom przedłożyć i objaśnić.

Na żądanie uczestnika należy mu wydać odnoszący się do niego wyciąg z obliczenia wyrównań kosztów.

Rozstrzyganie zarzutów przeciw obliczeniu wyrównań kosztów.

§. 161.

Zarzuty przeciw obliczeniu wyrównań kosztów należy wnosić na ręce komisarza miejscowego w 14 dniach po dniu, w którym ukończono objaśnienie tego obliczenia (§. 60. r. dz. r.).

Co do tych zarzutów orzeka komisarz miejscowy w pierwszej, a komisya krajowa ostatecznie w drugiej instancyi.

Wyrównanie kwot między uczestnikami.

§. 162.

Te kwoty, które uczestnicy między sobą mają wyrównać, należy natychmiast po rozstrzygnięciu zarzutów przeciw obliczeniu wyrównań kosztów podać do wiadomości obowiązanych do zapłaty, którzy w oznaczonym przez komisarza miejscowego co najwyżej jednomiesięcznym terminie mają je wyrównać w gotówce za pośrednictwem wspólnego rachmistrza.

Wydanie nakazów zapłaty.

§. 163.

Kwoty, które poszczególni uczestnicy mają zwrócić krajowi (§. 115. kr. u. dz. r.) ma komisarz miejscowy zestawić w osobnych wykazach. W wyka-

zach tych należy podać czas, po którego upływie, względnie termina i miejsce, w których spłaty mają nastąpić.

Odpis takiego wykazu należy przedłożyć komisyi krajowej, Wydziałowi krajowemu i właściwym urzędom podatkowym.

Następnie należy wydać nakazy zapłaty i doręczyć je indywidualnie każdemu obowiązanemu do zapłaty.

II. O regulacyi praw użytkowania i zarządu, odnoszących się do wspólnych gruntów.

Postępowanie wstępne.

Wdrożenie postępowania, ustalenie obszaru regulacyi, uczestników i ich praw.

Zastosowanie przepisów wydanych dla postępowania wstępnego przy dzieleniu szczegółowem (specyalnem).

§. 164.

Zawarte w §§. 62—82. r. dz. r. przepisy dla postępowania wstępnego przy dzieleniu szczegółowem (specyalnem) mają analogiczne zastosowanie także przy regulacyi.

Wniosek na regulacyę wychodzący od politycznej władzy krajowej (§. 55. kr. u. dz. r. i prowokacya Wydziału krajowego (§§. 50. ustęp 5. i 56. kr. u. dz. r.) mają być wniesione u przewodniczącego krajowej komisyi.

Postępowanie główne.

O przygotowaniu planu regulacyi.

Rodzaj użytkowania w naturze.

§. 165.

Celem przygotowania planu regulacyi ma komisarz miejscowy przedewszystkiem i to w razie potrzeby po porozumieniu się z uczestnikami i znawcami oznaczyć w jaki stosowny sposób należy ustanowić użytkowanie w naturze, które ma być przyznane uczestnikom.

Przy tem należy uważać jako regułę:

1. przy użytkowaniu pastwisk należy oznaczyć liczbę i rodzaj bydła, które ma być wypędzane na paszę, jakoteż czas trwania pasania, a mianowicie można czas ten ograniczyć tak na pewien okres czasu, jakoteż na pory dnia;

2. przy użytkowaniu torfu, darni, ściółki i trzciny należy przyznać przypadającą każdemu uczestnikowi miarę przestrzenną lub powierzchnię, którą ma użytkować;

3. przy użytkowaniu koszenia trawy należy każdemu uczestnikowi przyznać do użytkowania stosowną przestrzeń albo rocznie albo na pewien dłuższy okres czasu, lub wyznaczyć udział według wagi lub miary przestrzennej;

4. przy poborze materyału drzewnego należy oznaczyć udziały poszczególnych uczestników w każdoczesnem peryodycznem użytkowaniu łącznem, albo wykazać materyał według objętości lub ilości pni;

5. pobór drzewa opałowego, o ile chodzi o zbiórkę, można oznaczyć według wiązek i na pewne dnie ograniczyć. Przy poborze innego rodzaju należy udział oznaczyć według miary przestrzennej.

Sporządzenie oryginalnej mapy i oznaczenie stosunków wartości.

§ 166.

Jeżeli uczestnikom dla wykonywania ich praw użytkowania mają być przyznane trwale lub czasowo pewne przestrzenie, wówczas co do sporządzenia oryginalnej mapy i oznaczenia stosunków wartości mają analogiczne zastosowanie §§. 83. do 91. r. dz. r.

§. 167.

Jeżeli jednak regulacyę ma się przeprowadzić przez oznaczenie użytkowań w naturze według wagi, objętości, liczby pni i t. p., sporządzenie oryginalnej mapy ma nastąpić z odpowiedniem uwzględnieniem odnośnych przepisów wydanych dla dzielenia szczegółowego (specyalnego):

1. jeżeli powierzchnia obszaru regulacyi nie jest znana;

2. jeżeli w myśl §. 86. ustęp 7. r. dz. r. poszczególne grunta, na których wykonuje się rozmaite prawa użytkowania, mają być rozłożone na częściowe powierzchnie, a wielkość tych częściowych powierzchni bliżej nie jest znaną;

3. jeżeli dla dokładnego oznaczenia trwałej wydatności obszar regulacyjny musi być rozłożony według istniejących stopni wydatności na oddziały wartości lub bonitacyjne.

Zamiast oznaczenia wartości obszaru regulacyi ma komisarz miejscowy w myśl §. 70. kr. u. dz. r. na podstawie porozumienia lub zdania znawców oznaczyć trwałą wydatność co do poszczególnych rodzajów użytkowań.

Trwałą wydatność w poszczególnych rodzajach użytkowania, należy, przestrzegając postanowień zawartych w §. 168. r. dz. r. oznaczyć, albo co do całego obszaru sumarycznie, albo co do jednostek użytkowania, przypadających na powierzchnię jednego hektara, w każdym oddziele wartości lub bonitacyjnym.

Prawa udziałowe należy w myśl §. 22. kr. u. dz. r. sprostować odpowiednio do trwałej wydatności.

Oszacowanie praw udziałowych i to na podstawie czystego dochodu dla jednostki użytkowania obliczyć się mającego, przeprowadza się tylko wtedy, gdy chodzi o kilka użytkowań, które ze sobą porównane być mają, albo gdy ma nastąpić uszczuplenie lub stosunkowe zniżenie wszystkich lub pewnych użytkowań, lub wyrównanie pieniężne w myśl §. 22. kr. u. dz. r. lub wreszcie jeśli w myśl §. 23. kr. u. dz. r. wierzytelności mają być uregulowane.

Co do potrzebnego ewentualnie oznaczenia wartości i wypośrodkowania wydatności włączonych w myśl §. 6. kr. u. dz. r. nieruchomości i majątku ruchomego należy postępować jak przy dzieleniu szczegółowem.

Zasady przy oznaczeniu trwałej wydatności.

§. 168.

Oznaczenie trwałej wydatności ma dla każdego rodzaju użytkowania nastąpić według tych jednostek, które się bierze za podstawę przy oznaczaniu praw udziałowych w tych rodzajach użytkowań. Przy tem należy zważać:

1. jeżeli pasanie wykonuje się w pewnej oznaczonej porze roku, należy uwzględniać tylko tę część ogólnej roślinności, która przypada na tę porę roku;

2. przy oznaczeniu użytkowania pasania na rolach, łąkach i gruntach leśnych należy uwzględniać szkodę w paszy, powstającą w skutek stłoczenia przez bydło. Przy pastwiskach na ściernisku i w lasach, należy nadto oznaczyć tę część całej na pastwisko przeznaczonej przestrzeni, która po odjęciu przestrzeni, przypadającej na główne użytkowanie, pozostaje na użytek jako

pastwisko. Tak samo należy przy ścierniskach brać wzgląd na powstającą w czasie żniw szkodę w roślinach pastewnych, a przy pastwiskach leśnych na zagajniki i przestrzenie ochronne;

3. przy oznaczeniu trwałości innych użytkowań, szczególnie przy użytkowaniu drzewa i darni należy uwzględniać czas, potrzebny do odnowienia się istoty produktów użytkowania;

4. jeżeli się oznacza trwałą wydatność dla poszczególnych oddziałów wartości lub bonitacyjnych, wówczas należy wypośrodkować, jaka przestrzeń w każdym oddziale wartości lub bonitacyjnym jest potrzebna, a mianowicie przy użytkowaniu pastwiska do wyprodukowania ilości paszy, wystarczającej na wyżywienie jednej krowy średniej żywej wagi miejscowej rasy w miejscu praktykowanej letniej porze pasania, a przy innych użytkowaniach do trwałego poboru jednostkowej ilości rozmaitych produktów;

5. czysty dochód pastwiska dla jednej krowy oznacza się za pomocą miejscowej ceny takiej ilości siana, jaka jest potrzebną do wyżywienia jednej krowy w porze pasania, w miejscu praktykowanej, od tej wartości jednak należy odjąć wynagrodzenie pasterza i inne koszta połączone z wygonem na pastwisko.

Czysty dochód jednostkowej ilości innych użytkowań oznacza się według ich cen miejscowych po strąceniu kosztów poboru.

Sporządzenie rejestru stanu posiadania i ułożenie rejestru praw udziałowych.

§. 169.

W wypadku §. 166. r. dz. r. co do sporządzenia rejestru stanu posiadania i ułożenia rejestru praw udziałowych mają analogiczne zastosowanie §§. 92. i 93. r. dz. r.

W wypadku §. 167. r. dz. r. należy rejestr stanu posiadania tylko wtedy i to tylko w jednej części sporządzić, gdy sporządzono oryginalną mapę. Rejestr ten ma zawierać przestrzeń obszaru regulacyi, jakoteż przestrzeń poszczególnych części powierzchni i oddziałów wartości lub bonitacyjnych.

Rejestr praw udziałowych należy ułożyć według analogicznych postanowień §. 93. r. dz. r. Jednakże w pierwszej części należy także wykazać ilość użytkowania, jaką można trwale osiągnąć w każdym rodzaju użytkowania.

Wyłożenie rejestru praw udziałowych i rozprawa w toku instancyi.

§. 170.

Postanowienia §§. 94. i 95. r. dz. r. o wyłożeniu rejestru praw udziałowych i rozprawie nad tym rejestrem mają zastosowanie w obu wypadkach regulacyi

Ułożenie planu regulacyi.

Zastosowanie odnośnych postanowień o dzieleniu szczegółowem.

§. 171.

Postanowienia wydane dla ułożenia planu dzielenia mają analogiczne zastosowanie także przy ułożeniu planu regulacyi.

Dla poszczególnych gospodarstw i gruntów, z których posiadaniem są połączone prawa udziałowe, należy w obliczeniu wyrównań przeprowadzić obliczenia osobno, jeżeli dla tych gospodarstw lub gruntów istnieją osobne wykazy hipoteczne, lub gdy grunta są sporne.

W wypadku §. 167. r. dz. r. nie sporządza się rejestru wynagrodzeń. Przy ułożeniu planu regulacyi ma komisarz miejscowy oznaczyć te wyrównania, które w myśl §. 22. kr. u. dz. r. mają zastąpić nieznaczne różnice, jak niemniej uszczuplenie lub wykluczenie pewnych użytkowań.

Także przy oznaczeniu urządzeń, co do używania i zarządu wspólnych urządzeń należy ułożyć: w wypadku §. 89. kr. u. dz. r. plan gospodarstwa, względnie sumaryczny techniczny program, w myśl §. 90. kr. u. dz. r. porządek lasowy, jak niemniej w myśl § 91. kr. u. dz. r. statut zarządu.

Części składowe planu regulacyi tworzą te same operaty jak przy dzieleniu szczegółowem, o ile one w ogóle były sporządzone. Operaty w ustępie 5. tego paragrafu wspomniane, należy dołączyć do aktu generalnego,

O wyłożeniu, wytyczeniu i zatwierdzeniu planu regulacyi.

Zastosowanie odnośnych postanowień o dzieleniu szczegółowem.

§. 172.

Postanowienia §§. 112 do 116. r. dz. r o dzieleniu szczegółowem mają analogiczne zastosowania także przy regulacyach, jednak ze zmianami wynikającymi z §. 95. kr. u. dz. r. Należy więc do mającej się wyznaczyć rozprawy w celu oznajmienia i objaśnienia planu, wezwać indywidualnie każdego bezpośredniego uczestnika, podczas gdy wydanie edyktu dla zawiadomienia bezpośrednich uczestników ma nastąpić tylko w wypadku §. 95. ustęp 2. kr. u. dz. r.

Wytyczenie planu przyprowadza się tylko wtedy, gdy zachodzi wypadek w §. 166. r dz. r. wspomniany a komisarz miejscowy uważa je jako konieczne. Obecność komisarza miejscowego na miejscu wyłożenia nie jest konieczna z wyjątkiem dni do rozprawy wyznaczonych

O wykonaniu i stwierdzeniu planu regulacyi.

Zastosowanie odnośnych postanowień o dzieleniu szczegółowem.

§. 173.

Postanowienia tego rozporządzenia wydane dla dzielenia szczegółowego o wykonaniu i stwierdzeniu planu dzielenia mają analogiczne zastosowanie także przy wykonaniu i stwierdzeniu planu regulacyi.

W dokumencie należy zamiast wykazu w myśl §. 126. lit. b. r. dz. r sporządzić przegląd przydzielonych poszczególnym uczestnikom przestrzeni użytkowania i rodzaju ich wykonania, względnie użytkowań.

Jeżeli sporządzono plan gospodarczy, porządek lasowy, techniczne programy, statut zarządu lub spółki, należy w dokumencie wspomnieć o istnieniu tych operatów, a statuta zarządu lub spółki dołączyć do dokumentów jako załączniki.

Postępowanie końcowe.

O sprostowaniu publicznych ksiąg, wyrównaniu kosztów i zamknięciu postępowania.

Zastosowanie odnośnych postanowień o dzieleniu szczegółowem.

§. 174

O ile z powodu regulacyi chodzi w ogóle o sprostowanie księgi gruntowej i o ewidencyę katastru podatku gruntowego, mają przepisy tego rozporządzania wydane dla dzielenia szczegółowego odpowiednie zastosowanie tak samo jak i co do kosztów regulacyi i zamknięcia postępowania.

W tych wypadkach, w których wedle zdania władz agrarnych nie jest potrzebne sprostowanie księgi gruntowej ma komisarz miejscowy przedłożyć komisyi krajowej odpis zatwierdzonego dokumentu regulacyi celem przesłania go wyższemu Sądowi krajowemu, a jeżeliby się nie sporządzało dokumentu, odpis aktu generalnego, jak niemniej w razie sporządzenia mapy oryginalnej jej kopię; wreszcie jeżeli dla odnośnej wspólnej posiadłości ułożono statut zarządu, także jego odpis Wyższy Sąd krajowy ma te akta przesłać odnośnemu Sądowi hipotecznemu, aby mu umożliwić korzystanie z operatów, dotyczących nowego ukształtowania spólności użytkowania przy sądowych czynnościach urzędowych, szczególnie w sprawach niespornych, jak niemniej stronom dać możność wglądnięcia obok księgi gruntowej także i w operata, odnoszące się do wspólności w księdze gruntowej zapisanej.

Jeżeli wpisy, odnoszące się do obszaru czynności agrarnej lub do realności z prawem udziałowem, znajdują się w księgach gruntowych kilku Sądów, ma komisarz miejscowy przedłożyć komisyi krajowej wspomniane dokumenta dla każdego dotyczącego Sądu hipotecznego.

Przy sposobności przedłożenia aktów komisyi krajowej należy jeden egzemplarz ułożonego ewentualnie planu gospodarczego, technicznego programu i porządku lasowego udzielić organowi, któremu ma być powierzony zarząd po myśli §. 91. ustęp 3. kr. u. dz. r. a drugi egzemplarz właściwej władzy politycznej.

III. Dzielenie szczegółowe w połączeniu z regulacyą.

§ 175.

Jeżeli obszar regulacyi już przy wdrożeniu postępowania jest oznaczony, należy tak dzielenie jak i regulacyę samoistnie, jednak z zachowaniem prze-

pisów zawartych w trzecim ustępie, przeprowadzić według przepisów, wydanych dla każdej z tych czynności agrarnych.

O ileby to było potrzebne, należy wartość jednostek użytkowania mających się uregulować praw użytkowania oznaczyć także ze względu na poszczególne klasy bonitacyjne lub klasy wartości obszaru dzielenia.

Jeżeli obszar regulacyi ma być dopiero w toku postępowania z pomiędzy masy wspólnych gruntów oznaczony, należy postępowanie przeprowadzić według przepisów wydanych dla dzielenia szczegółowego, przyczem co do regulacyi względem pozostałego wspólnego obszaru — wyjąwszy przepisy trzeciego ustępu — mają zastosowanie postanowienia o regulacyi, które według stanu rzeczy mogą być także samoistnie zastosowane. Ilość mogącego się osiągnąć trwałego pożytku należy zawsze co do wszystkich wspólnych gruntów oznaczyć i w rejestrze praw udziałowych wykazać.

W obu wypadkach należy prawa udziałowe co do wszystkich wspólnych gruntów bez różnicy między dzieleniem i regulacyą, a więc dla obu czynności agrarnych łącznie, oznaczyć i według tego także rejestr praw udziałowych, obliczenie wynagrodzeń i rejestr wynagrodzeń dla czynności agrarnych wspólnie ułożyć, a wreszcie plan dzielenia połączyć z planem regulacyi.

IV. Dzielenie ogólne w połączeniu z dzieleniem szczegółowem.

§. 176.

Dzielenie ogólne wspólnych gruntów w połączeniu z dzieleniem szczegółowem następuje, gdy dzielenie szczegółowe pozostałego przy ogólnem dzieleniu wspólnego udziału w myśl §. 52. kr. u. dz. r. wyraźnie było prowokowane.

Prowokacyę dzielenia szczegółowego można wnieść równocześnie z prowokacyą dzielenia ogólnego, lub odrębnie od niej przed wdrożeniem dzielenia ogólnego.

Prowokacyę, wychodzącą od Wydziału krajowego co do ogólnego dzielenia należy wnieść na ręce przewodniczącego komisyi krajowej.

Zresztą co do dzielenia ogólnego w połączeniu z dzieleniem szczegółowem we wszystkich stadyach postępowania mają zastosowanie przepisy, wydane dla samego tylko dzielenia szczegółowego.

V. Dzielenie ogólne w połączeniu z regulacyą.

§. 177.

Dzielenie ogólne w połączeniu z regulacyą praw użytkowania i zarządu odnoszących się do pozostałego wspólnego udziału następuje, jeżeli dzielenia szczegółowego pozostałego wspólnego udziału nie prowokowano, lub prowokacyi nie uwzględniono.

Prowokacyę, pochodzącą od Wydziału krajowego co do ogólnego dzielenia, należy wnieść na ręce przewodniczącego komisyi krajowej.

Co do dalszego postępowania należy dzielenie ogólne tak, jak szczegółowe w połączeniu z regulacyą (co do pozostałego wspólnego udziału) przeprowadzić wedle przepisów wydanych dla tej czynności agrarnej.

Jeżeli w toku postępowania wnosi się i zezwala na dzielenie szczegółowe ekwiwalentu pochodzącego z dzielenia ogólnego, przechodzi postępowanie na dzielenie ogólne w połączeniu z dzieleniem szczegółowem, względnie na dzielenie ogólne w połączeniu z dzieleniem szczegółowem i regulacyą.

VI. Dzielenie ogólne w połączeniu z dzieleniem szczegółowem i regulacyą.

§. 178.

Dzielenie ogólne w połączeniu ze szczegółowem i regulacyą następuje, jeżeli prowokacyę dzielenia szczegółowego pozostałego wspólnego udziału tylko w części uwzględnia się i należy je we wszystkich stadyach postępowania przeprowadzić według przepisów wydanych dla dzielenia szczegółowego w połączeniu z regulacyą.

Postanowienie końcowe.

Wejście w życie tego rozporządzenia.

§. 179.

Rozporządzenie to wchodzi w życie równocześnie z ustawą krajową z 9. grudnia 1899 Nr. 20. Dz. u. kr. z r. 1900 w dniu, oznaczyć się mającym w Dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych.

Koerber w. r. **Böhm** w. r.

Giovanelli w. r.

Dodatek.

A.

Rota przysięgi

dla komisarza miejscowego.

Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu i wszystko wiedzącemu, że poruczone mi jako komisarzowi miejscowemu dla spraw agrarnych czynności spełniać będę na podstawie istniejących ustaw i przepisów wedle najlepszej wiedzy i sumienia, a w szczególności całkiem bezstronnie.

Tak mi Panie Boże dopomóż!

B.

Rota przysięgi

dla osób fachowych, znawców w ogóle i znawców dla wskazywania granic.

Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu i wszystko wiedzącemu, że poruczone mi sprawy, jako (osobie fachowej) (znawcy) (znawcy dla wskazywania granic) przy . . . . (oznaczyć czynność agrarną) spełniać będę sumiennie i żądane opinie złożę wedle najlepszej wiedzy i sumienia (tu należy ewentualnie dodać i według zasad umiejętności, sztuki, przemysłu).

Tak mi Panie Boże dopomóż!

Nr. 23.

Obwieszczenie

c. k. Namiestnika Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem z 10. marca 1903 l. 29.802, którem się ustanawia początek wejścia w życie ustaw krajowych z 9. grudnia 1899 Dz. u. kr. Nr. 18., 19., 20. z r. 1900 w sprawie czynności agrarnych.

Na podstawie reskryptu Ministerstwa rolnictwa z 18. stycznia 1903 l. 31.397 ex 1902 wydanego w porozumieniu z Ministrami spraw wewnętrznych, sprawiedliwości i skarbu, jakoteż na podstawie porozumienia z Wydziałem krajowym, obwieszcza się co następuje:

§. 1.

Ustawy krajowe z 9. grudnia 1899 Dz. u. kr. Nr. 18., 19., 20. z r. 1900 o komasacyi gruntów rolnych, składzie komisyi krajowej dla spraw wyłączania obcych gruntów z lasów i zaokrąglenia granic leśnych, dzielenia gruntów wspólnych i regulacyi odnoszących się do nich wspólnych praw użytkowania i zarządu, dalej wydane do tych ustaw rozporządzenie ministeryalne z 18. stycznia 1903 Dz. u. kr. Nr. 21. i 22. jakoteż do ustawy państwowej z 7. czerwca 1883 Nr. 93. Dz. pr. p. dla spraw wyłączenia obcych gruntów z lasów i zaokrąglenie granic leśnych rozporządzenie ministeryalne z 5. czerwca 1886 Dz. pr. p. Nr. 109. wchodzą w życie z dniem 1. kwietnia 1903.

§. 2.

Przy wykonywaniu czynności agrarnych, wspomnianemi ustawami i rozporządzeniami unormowanych, mają powołane do tego organa i władze postępować w myśl wydanej przez c. k. Ministerstwo rolnictwa, a nakładem c. k. nadwornej i państwowej drukarni w Wiedniu opublikowanej instrukcyi administracyjnej i technicznej dla przeprowadzenia czynności agrarnych (X. zeszyt ustaw, rozporządzeń i obwieszczeń z resortu c. k. Ministerstwa rolnictwa).

C. k. Namiestnik:

Piniński w. r.